

Domovská stránka>Súdne konania>Občianskoprávne veci>Súd ktorej krajiny má zodpovednosť?

Súd ktorej krajiny má zodpovednosť?

V práve Európskej únie sa môže stanovovať, ktorý súd bude riešiť prípad, keď obe strany v spore začnú konanie v rôznych krajinách EÚ.

Po dopravnej nehode, ktorej sa zúčastnia dve osoby žijúce v Nemecku a vo Francúzsku sa napríklad môže stať, že na seba podajú navzájom žalobu o náhradu škody v členských štátoch svojho bydliska.

Právo Európskej únie určuje, ktoré súdy ktorých členských štátov by mali o veci rozhodovať, aby sa predišlo prijatiu navzájom si odporujúcich rozhodnutí. Platí všeobecné pravidlo, že žaloba sa má podať na osobu v tom štáte, v ktorom má bydlisko. Ďalšou možnosťou je, že v špecifických prípadoch môžu byť uplatnené aj iné pravidlá miestnej príslušnosti, napríklad, ak osoba neplní zmluvu, môže byť na ňu podaná žaloba v mieste výkonu daného záväzku (napr. v mieste, kam mal byť zakúpený tovar doručený). Existujú aj osobitné pravidlá na ochranu skupín, ako sú napríklad spotrebiteľia, zamestnanci a poisťenci. V rodinnom práve existujú pravidlá EÚ na určenie, kde sa má rozhodovať o sporoch týkajúcich sa rozvodu, rodičovských povinností alebo výživného.

Podrobnejšie informácie na vnútroštátnej úrovni sa zobrazia, ak si zvolíte príslušnú štátnu vlajku.

Keď ste na základe pravidiel o súdnej právomoci určili správny členský štát, musíte v rámci neho nájsť príslušný súd.

[Európsky súdny atlas pre občianske veci](#) obsahuje názvy a adresy všetkých súdov v členských štátoch so súdnou právomocou v občianskych a obchodných veciach (súdy prvého stupňa, odvolacie súdy atď.) a geografické oblasti, v ktorých majú súdnu právomoc.

Posledná aktualizácia: 18/01/2019

Tieto stránky spravuje Európska komisia. Informácie na tejto stránke nemusia nevyhnutne vyjadrovať oficiálne stanovisko Európskej komisie. Komisia nenesie žiadnu zodpovednosť ani inak neručí za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Pokiaľ ide o pravidlá v oblasti autorských práv pre webové stránky EÚ, pozri právne upozornenie.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov.

Jurisdikcia - Belgicko

1 Mám sa obrátiť na všeobecný súd alebo na špecializovaný súd (napríklad pracovný súd)?

Neuplatňuje sa.

2 V prípade, ak sú príslušnými súdmi všeobecné súdy (t. j. súdy, ktoré majú právomoc v takýchto prípadoch), ako môžem zistiť, na ktorý by som sa mal obrátiť?

2.1 Existuje rozdiel medzi všeobecnými občianskoprávnymi súdmi vyššieho a nižšieho stupňa (napríklad okresné súdy ako súdy nižšieho stupňa a krajské súdy ako súdy vyššieho stupňa), a ak áno, ktorý z nich je príslušný v mojom prípade?

Úvod

S ohľadom na osobitnú povahu belgického právneho systému sa otázkami 1 a 2.1. musíme v záujme jasnosti zaoberať dohromady.

V prvom rade je potrebné rozlišovať medzi absolútnou príslušnosťou (niekedy označovanou aj ako vecná príslušnosť) a miestnou príslušnosťou.

Každý nárok má predmet a v mnohých prípadoch aj peňažnú hodnotu. Zákonnodarca určuje rozsah absolútnej príslušnosti stanovením povahy a hodnoty nárokov, ktoré súd smie riešiť.

V tejto časti je opísaná absolútna príslušnosť v odpovedi na otázky 1 a 2.1.

Súdy nemajú príslušnosť v rámci celého územia Belgicka. Podľa zákona je naša krajina rozdelená na miestne príslušnosti (podokresy, okresy atď.). Každý súd má príslušnosť len na svojom území. Táto príslušnosť je známa ako miestna príslušnosť. Je opísaná v odpovedi na otázku 2.2.

Plná príslušnosť: súd prvého stupňa (rechtbank van eerste aanleg).

Súd prvého stupňa má „plnú príslušnosť“. To znamená, že súd prvého stupňa môže na rozdiel od iných súdov riešiť všetky veci vrátane tých, ktoré patria do príslušnosti iných súdov.

V oddiele 568 súdneho poriadku (Gerechtelijk Wetboek) sa stanovuje, že súd prvého stupňa rieši všetky veci s výnimkou tých, ktoré idú priamo pred odvolací súd a kasačný súd. Súd prvého stupňa má teda podmienenú plnú príslušnosť. Plná príslušnosť je podmienená vtedy, keď sa odporca môže dovolávať nepríslušnosti na základe konkrétnej príslušnosti iného súdu. Súd prvého stupňa má v určitých prípadoch aj výlučnú príslušnosť. Množstvo sporov sa musí prejednávať pred týmto súdom aj v prípade, keď je hodnota nároku nižšia ako 2 500 EUR, napríklad nároky týkajúce sa osobného stavu.

Ďalšie súdy

Ďalej je uvedený zoznam ďalších súdov spolu so stručným opisom ich absolútnej príslušnosti.

a) Občiansky zmierovací súd (Vrederechter)

Podľa oddielu 590 súdneho poriadku všeobecná príslušnosť občianskeho zmierovacieho súdu zahŕňa všetky nároky s hodnotou nižšou ako 2 500 EUR s výnimkou tých, ktoré boli osobitne priradené inému súdu. Okrem tejto všeobecnej príslušnosti má občiansky zmierovací súd v určitých prípadoch aj osobitnú príslušnosť (pozrite si oddiely 591, 593 a 594 súdneho poriadku) a výlučnú príslušnosť (oddiely 595 a 597 súdneho poriadku) bez ohľadu na výšku nároku. Príkladmi tejto osobitnej príslušnosti sú spory v súvislosti s nájmom, spoluvlastníctvom, vecným bremenom a výživným. Občiansky zmierovací súd má takisto príslušnosť vydávať osvedčenia o osvojení a čestné vyhlásenia. K výlučnej príslušnosti občianskeho zmierovacieho súdu patria aj naliehavé vyvlastnenie a zapečatenie.

b) Policajný súd (Politie rechtbank)

Podľa oddielu 601a súdneho poriadku policajný súd rieši všetky nároky na náhradu škody vyplývajúce z dopravnej nehody bez ohľadu na výšku nároku. To je jeho výlučná príslušnosť.

c) Obchodný súd (Rechtbank van koophandel)

Podľa oddielu 573 súdneho poriadku obchodný súd rieši na prvom stupni spory medzi obchodníkmi týkajúce sa úkonov, ktoré sa podľa zákona považujú za obchodné úkony a ktoré nepatria do všeobecnej príslušnosti občianskeho zmierovacieho súdu ani do príslušnosti policajných súdov.

Neobchodník, ktorý začína konanie proti obchodníkovi, má takisto možnosť podať vec na obchodný súd, ale obchodník nemôže na obchodnom súde začať konanie proti neobchodníkovi. Obchodný súd rieši aj spory týkajúce sa zmeniek a vlastných zmeniek, keď je nárok vyšší ako 2 500 EUR.

Okrem tejto všeobecnej príslušnosti má obchodný súd v určitých prípadoch aj osobitnú a výlučnú príslušnosť. Osobitná príslušnosť je uvedená v oddiele 574 súdneho poriadku. Okrem iného sem patria spory týkajúce sa obchodných spoločností a nároky týkajúce sa prepravy a vnútrozemskej prepravy. V oddiele

574 ods. 2 súdneho poriadku je opísaná výlučná príslušnosť obchodného súdu: nároky a spory vyplývajúce priamo z konkurzu a súdnych konaní o reorganizácii v súlade s ustanoveniami zákona o konkurze z 8. augusta 1997 a zákona z 31. januára 2009 o kontinuite podnikov, o ktorých riešení možno nájsť informácie v mimoriadnych právnych predpisoch o konkurznom systéme a súdnych konaniach o reorganizácii.

d) Pracovné tribunály (Arbeidsrechtbank)

Pracovný súd je hlavný mimoriadny súd a má prevažne osobitnú príslušnosť. Táto príslušnosť je opísaná v oddiele 578 a nasl. súdneho poriadku: zamestnanecké spory,

spory týkajúce sa pracovných úrazov a chorôb z povolania,

spory týkajúce sa sociálneho zabezpečenia.

Pracovný súd má výlučnú príslušnosť v oblasti uplatňovania správnych sankcií stanovených v zákonoch a predpisoch uvedených v oddieloch 578 až 582, v zákone týkajúcom sa správnych pokút v prípade porušenia niektorých sociálnych zákonov a v súvislosti s nárokmi týkajúcimi systémom riadenia dlhu.

e) Predsedajúci sudcovia súdov – konania o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia

V oddieloch 584 – 589 súdneho poriadku sa stanovuje, že predsedajúci sudcovia súdov (súdv prvého stupňa, obchodného súdu a pracovného tribunálu) majú vo všetkých naliehavých veciach právomoc vydávať predbežné opatrenia vo veciach, ktoré patria do príslušnosti ich súdu. Podmienka je, že veci musia byť naliehavé a že opatrenie je len predbežné bez toho, aby bola dotknutá samotná vec. Medzi príklady patrí nariadenie znaleckého posudku, nariadenie výsluchu svedka atď.

f) Súd pre obstavenie (Beslagrechter) (pozrite si oddiel 1395 súdneho poriadku)

Všetky nároky týkajúce sa predbežného obstavenia, prostriedkov výkonu a zásahov Úradu pre nároky na výživné uvedených v zákone z 21. februára 2003, ktorým sa zriaďuje Úrad pre nároky na výživné v rámci Verejného federálneho finančného úradu, prejednáva súd pre obstavenie.

g) Súd pre mladistvých (Jeugdrecht)

Hoci spoločenstvá (t. j. členské štáty Belgickej federácie) majú právomoci vo veciach ochrany mládeže, organizácia súdov pre mladistvých stále zostáva federálnou záležitosťou, ktorú upravuje federálny zákon o ochrane mládeže (Federale Wet betreffende de Wet op de Jeugdscherming) z 8. apríla 1965. Súd pre mladistvých je komora súdu prvého stupňa, ktorá sa zameriava na veci ochrany mládeže. Súd pre mladistvých je takisto príslušný na riešenie niektorých občianskoprávných vecí, napríklad schválenie osvojenia, spory medzi rodičmi týkajúce sa výkonu rodičovských práv a povinností a rodičovských práv na prístup atď.

2.2 Miestna príslušnosť (je pre môj prípad príslušný súd v meste A alebo v meste B?)

2.2.1 Základné pravidlo miestnej príslušnosti súdov

Belgický právny systém vychádza zo zásady slobodnej voľby žalobcu. Všeobecné pravidlo je stanovené v oddiele 624 ods. 1 súdneho poriadku. Žalobca zvyčajne podá žalobu na súd v mieste bydliska žalovaného alebo v mieste bydliska jedného zo žalovaných.

Čo sa stane, ak je žalobca právnická osoba? Sídlo právnickej osoby je miesto, kde sa nachádza jej ústredie, teda správne sídlo, z ktorého sa spoločnosť riadi.

2.2.2 Výnimky zo základného pravidla

Hlavný text (zarovnaný vľavo)

Uvedte odpoveď sem, prosím. Nemeňte štýl a veľkosť písma.

2.2.2.1 V ktorých prípadoch si môžem vybrať medzi súdom v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla) a iným súdom?

V mnohých prípadoch má žalobca možnosť začať konanie pred iným súdom. Táto možnosť je okrem iného opísaná v oddiele 624 ods. 2 až 4 súdneho poriadku. Okrem súdu v mieste bydliska žalovaného alebo jedného zo žalovaných si žalobca môže zvoliť:

súd v mieste, v ktorom vznikli záväzky alebo jeden zo záväzkov, ktoré sú predmetom sporu, alebo v ktorom sa plnia, splnili alebo by sa mali splniť,

súd v mieste zvolenom na vykonanie návrhu,

súd v mieste, kde súdny úradník osobne hovoril so žalovaným, ak žalovaný, prípadne jeden zo žalovaných, nemá bydlisko v Belgicku alebo v zahraničí.

Právny systém takisto predpokladá, že vo veciach predbežných opatrení má miestnu príslušnosť predsedajúci sudca v mieste, kde sa má vykonať rozsudok.

Pokiaľ ide o výživné, v oddiele 626 súdneho poriadku sa stanovuje, že nároky týkajúce sa výživného uvedeného v oddiele 591 ods. 7 možno podať na súd v mieste bydliska žalovaného (teda rodiča, ktorý má nárok na výživné).

Ustanovenia v oddieloch 624 a 626 však majú len doplnkový charakter a účastníci konania sa od nich môžu odchýliť. Účastníci konania teda môžu pre každý spor uzavrieť dohodu o príslušnosti, čo znamená, že prípadný spor možno začať iba na konkrétnych súdoch prvého stupňa.

Existujú však dve výnimky z tejto základnej zásady slobody voľby.

Zákonodarcovia napríklad stanovujú niekoľko prípadov, keď žalobca nemá na výber. Tieto prípady sú osobitne opísané v oddieloch 627 až 629 súdneho poriadku. Príklady:

V sporoch týkajúcich sa pracovných zmlúv (oddiel 627 ods. 9): príslušným súdom je súd v mieste, kde sa nachádza baňa, továreň, pracovisko, sklad alebo kancelária, a vo všeobecnosti v mieste, ktoré je určené na prevádzku podniku, výkon povolania alebo činnosť partnerstva, združenia alebo organizácie.

Pokiaľ ide o návrh na rozvod alebo rozluku na základe určitých skutočností alebo návrh na zmenu rozluky na rozvod (oddiel 628 ods. 1): príslušným súdom je súd v mieste posledného bydliska manželov alebo bydliska odporcu.

Sloboda voľby však ani v týchto prípadoch nie je úplne obmedzená. V oddiele 630 súdneho poriadku sa totiž stanovuje, že po tom, ako vznikol spor, sa účastníci konania môžu po dohode odchýliť od právnych predpisov. Dohody uzavreté pred vznikom sporu sú však podľa zákona neplatné.

2.2.2.2 V ktorých prípadoch si musím vybrať iný súd ako je súd v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla)?

V niekoľkých prípadoch, ktoré sú konkrétne uvedené v oddieloch 631 až 633 súdneho poriadku, má výlučnú miestnu príslušnosť iba jeden súd. Žalobca tak nemá na výber a nemožno uzavrieť žiadnu dohodu o príslušnosti pred vznikom sporu ani po ňom. Medzi tieto prípady patria:

Konkurz (oddiel 631 ods. 1 súdneho poriadku): obchodný súd s miestnou príslušnosťou v oblasti, v ktorej má obchodník svoje sídlo ku dňu vyhlásenia úpadku alebo ku dňu podania nároku, alebo, ak ide o právnickú osobu, v ktorej má sídlo. Sekundárny konkurz: obchodný súd s miestnou príslušnosťou v oblasti, v ktorej má osoba v konkurze príslušné miesto podnikania. Ak existuje viac miest podnikania, príslušný je prvý súd, na ktorý sa podá návrh.

Súdna reorganizácia (oddiel 631 ods. 2 súdneho poriadku): príslušný obchodný súd je súd s miestnou príslušnosťou v oblasti, v ktorej má dlžník svoju hlavnú prevádzku ku dňu podania návrhu, alebo, ak ide o právnickú osobu, v ktorej má sídlo.

Spory týkajúce sa uplatňovania daňového práva (oddiel 632): súd príslušný v mieste, kde sídli odvolací súd s miestnou príslušnosťou v oblasti, v ktorej sa nachádza úrad, ktorý vyberá alebo by mal vybrať daň, alebo v prípade, že spor sa netýka vyberania daní, súd s príslušnosťou v oblasti, v ktorom sídli daňová a colná správa, ktorá vydala napadnuté rozhodnutie. Ak však konanie prebieha v Nemecku, výlučnú príslušnosť má súd prvého stupňa v Eupene.

Spory týkajúce sa predbežného obstavenia a prostriedkov výkonu (oddiel 633): súd príslušný v mieste obstavenia, pokiaľ sa v zákone nestanovuje inak.

V prípade obstavenia tretej osoby je príslušným súdom súd v mieste bydliska obstaveného dlžníka. Ak je bydlisko obstaveného dlžníka v zahraničí alebo nie je známe, príslušný je súd v mieste vykonania obstavenia (pozrite si aj: článok 22 ods. 5 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach).

2.2.2.3 Môžu sa strany dohodnúť na príslušnosti súdu, ktorý by inak nebol príslušný?

Ako už bolo uvedené, predpisy v oddieloch 624 a 626 majú doplnkový charakter a účastníci konania sa od nich môžu odchýliť. Účastníci konania môžu pre každý spor uzavrieť dohodu o príslušnosti, čo znamená, že prípadný spor možno začať iba na konkrétnych súdoch prvého stupňa.

V prípadoch, na ktoré sa vzťahujú oddiely 627 až 629 súdneho poriadku, nemožno uzavrieť žiadnu dohodu o príslušnosti pred vznikom sporu. Na základe oddielu 630 však možno dospieť k záveru, že tieto dohody možno uzavrieť po vzniku sporu.

V prípadoch opísaných v oddieloch 631 až 633 súdneho poriadku nie je možné uzavrieť žiadnu dohodu o príslušnosti.

3 V prípade, ak sú príslušnými súdmi špecializované súdy, ako môžem zistiť, na ktorý súd sa musím obrátiť?

Odpoveď na túto otázku sa nachádza v odpovedi na otázky 1 a 2.

Odkazy

Príslušné oddiely súdneho poriadku: [Federal Public Service for Justice](#)

Kliknite na položku „Consolidated legislation“ (Konsolidované právne predpisy).

V kategórii „Legal nature“ (Právna povaha) vyberte možnosť „Judicial Code“ (Súdny poriadok).

Do poľa „Word(s)“ (Slovo/á) zadajte: „624“.

Kliknite na položku „Retrieve“ (Získať).

Kliknite na položku „List“ (Zoznam).

* Kliknite na položku „The A to Z of Justice“ (Súdniectvo od A po Z).

* Zvoľte možnosť „Courts: jurisdiction“ (Súdy: príslušnosť).

Pomoc pri hľadaní súdu s miestnou príslušnosťou: [Federal Public Service for Justice](#)

Kliknite na položku „Territorial jurisdiction“ (Miestna príslušnosť).

Posledná aktualizácia: 06/11/2015

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Jurisdikcia - Bulharsko

1 Mám sa obrátiť na všeobecný súd alebo na špecializovaný súd (napríklad pracovný súd)?

Podľa bulharskej ústavy vykonávajú spravodlivosť v krajine Najvyšší súd, Najvyšší správny súd, odvolacie súdy, krajské súdy, vojenské a okresné súdy.

Osobitné súdy môžu byť takisto zriadené zákonom. Zriadenie mimoriadnych súdov nie je povolené. Podľa zákona o súdnom systéme sú správne súdy zriadené v rovnakých sídlach a s rovnakou územnou pôsobnosťou ako krajské súdy. Ak chcete zmeniť, zrušiť alebo vyhlásiť za neplatné rozhodnutie orgánu verejnej moci, alebo aby súd nariadil orgánu verejnej moci vydať predmetné rozhodnutie, ak sa domnievate, že verejný orgán neoprávnené konal alebo nekonal, je potrebné sa obrátiť na správny súd, pokiaľ vec nepatrí do právomoci Najvyššieho správneho súdu. Neexistujú iné osobitné súdy.

Občianskoprávne spory prejednáva všeobecný občianskoprávny súd. Podľa Občianskeho súdneho poriadku sa osobitné procesné pravidlá uplatňujú na mimoriadne naliehavé záležitosti, na prípady týkajúce sa manželstva a osobného stavu, ustanovenia poručníctva, súdneho vysporiadania spoluvlastníctva, ochrany a obnovenia vlastníckych práv k majetku, zmlúv a kolektívnych sporov. Podľa Občianskeho súdneho poriadku sa osobitné procesné pravidlá uplatňujú aj na niektoré nesporné konania, ako napríklad návrhy na exekučný príkaz. Podľa obchodného zákonníka sa osobitné pravidlá uplatňujú aj na konkurzné konania, ktoré prejednávajú obchodné kolégia krajských súdov ako súdov prvého stupňa.

2 V prípade, ak sú príslušnými súdmi všeobecné súdy (t. j. súdy, ktoré majú právomoc v takýchto prípadoch), ako môžem zistiť, na ktorý by som sa mal obrátiť?

2.1 Existuje rozdiel medzi všeobecnými občianskoprávnymi súdmi vyššieho a nižšieho stupňa (napríklad okresné súdy ako súdy nižšieho stupňa a krajské súdy ako súdy vyššieho stupňa), a ak áno, ktorý z nich je príslušný v mojom prípade?

Podľa bulharského Občianskeho súdneho poriadku je potrebné sa obrátiť na okresný súd (*rayonen sad*) okrem prípadov, ktoré patria do právomoci krajských súdov ako súdov prvého stupňa (*okrazhen sad*).

Krajské súdy prejednávajú prípady, ktoré sa týkajú: určenia alebo zapretia rodičovstva, ukončenia príbuzenského vzťahu na základe osvojenia, ustanovenia alebo zrušenia poručníctva voči určitej osobe, vlastníckych alebo majetkových práv k nehnuteľnosti, ak je hodnota vašej pohľadávky vyššia ako 50 000 BGN, občianskoprávneho alebo obchodného sporu s hodnotou vyššou ako 25 000 BGN (okrem prípadu, ktorý sa týka výživného, pracovnoprávneho nároku alebo vymáhania neoprávnených výdavkov), neprípustnosti, neplatnosti alebo nesprávnosti zápisu obchodnej spoločnosti, v prípade ktorých zákon stanovuje krajské súdy ako súdy prvého stupňa, sporu, ktorý je predmetom preskúmania krajským súdom podľa iných právnych predpisov, nárokov bez ohľadu na ich hodnotu, ktoré sú spojené v spoločnom návrhu v rámci právomoci krajského súdu, ak sa majú preskúmať podľa toho istého postupu.

V prípade ochrany práv spoločníka spoločnosti, napadnutia rozhodnutia akcionárov spoločnosti, žaloby o neplatnosť založenia spoločnosti, žaloby o zrušenie spoločnosti alebo začatia konkurzného konania je potrebné sa obrátiť na krajský súd, v ktorom má spoločnosť registrované svoje sídlo.

2.2 Miestna príslušnosť (je pre môj prípad príslušný súd v meste A alebo v meste B?)

2.2.1 Základné pravidlo miestnej príslušnosti súdov

Návrh sa podáva na súde, ktorý má právomoc v obvode (*rayon*), kde má odporca bydlisko alebo sídlo spoločnosti alebo ústredie.

Ak sa spor týka štátnej inštitúcie alebo právnickej osoby, je potrebné sa obrátiť na súd, v ktorého obvode sa nachádza jej hlavné sídlo alebo sídlo. Ak sa spor týka priamo pobočky spoločnosti, je možné sa obrátiť na súdy, v ktorých obvode sa nachádza táto pobočka.

V prípade občianskoprávnej žaloby proti bulharskému štátu je potrebné sa obrátiť na súdy v obvode, kde vznikol spor, alebo ak spor vznikol mimo Bulharska, na súdy v Sofii.

Žaloba proti niekomu, koho bydlisko nie je známe, sa podáva na súde v mieste bydliska jeho advokáta alebo právneho zástupcu a ak to nie je možné, tak na súde v mieste bydliska žalobcu. Tieto pravidlá sa uplatňujú aj v prípade, ak má osoba bydlisko mimo Bulharska. Ak má aj žalobca bydlisko mimo Bulharska, žaloba sa podáva na príslušnom súde v Sofii.

Žaloba proti neplostej osobe alebo osobe bez spôsobilosti na právne úkony sa podáva na súde, kde má bydlisko jej právny zástupca.

Ak sa prípad týka dedičstva, úplného alebo čiastočného odvolania závetu, rozdelenia dedičstva alebo zrušenia dobrovoľného rozdelenia, žaloba sa podáva na súde, kde sa závet vykonáva. Ak je zosnulý bulharský občan, ale závet sa vykonáva mimo Bulharska, žaloba sa podáva buď na súde v mieste posledného bydliska zosnulého v Bulharsku alebo v mieste, kde sa nachádza dedičstvo.

Rozhodnutie vydané orgánom verejnej moci je potrebné napadnúť na správnom súde (*Administrativen sad*), v ktorého obvode sa nachádza ústredie orgánu. Ak sa nachádza mimo Bulharska, prípad patrí do právomoci Správneho súdu mesta Sofia (*Administrativen sad – grad Sofia*).

2.2.2 Výnimky zo základného pravidla

2.2.2.1 V ktorých prípadoch si môžem vybrať medzi súdom v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla) a iným súdom?

Žaloba o náhradu peňažného nároku na základe zmluvy sa môže podať aj na súde, kde má v súčasnosti bydlisko žalovaný.

Žalobu o výživné je možné podať aj na súde v mieste trvalého bydliska žalobcu.

Žalobu vo veci ochrany spotrebiteľa je možné podať aj na súde, kde má žalobca prechodné alebo trvalé bydlisko.

Zamestnanci môžu takisto podať žalobu proti zamestnávateľovi v obvyklom mieste výkonu ich práce.

Pracovnoprávne spory medzi zahraničnými osobami, spoločnosťami alebo spoločnými podnikmi so sídlom v Bulharsku na jednej strane a zahraničnými zamestnancami pracujúcimi pre nich v Bulharsku na strane druhej, patria do právomoci súdov v mieste, kde má sídlo zamestnávateľ, pokiaľ sa strany nedohodli inak.

Pracovnoprávne spory medzi zamestnancami s bulharským občianstvom, ktorí pracujú v zahraničí pre bulharských zamestnávateľov spadajú do právomoci súdov v Sofii v prípade, ak sa žaloba podáva proti zamestnávateľovi a do právomoci súdov podľa bydliska zamestnanca v Bulharsku, ak sa žaloba podáva proti zamestnancovi.

Ak ste utrpeli neodôvodnenú ujmu, môžete sa obrátiť na súd v mieste, kde došlo k ujme.

Žaloby proti žalovaným z rôznych súdnych obvodov alebo v prípade majetku, ktorý sa nachádza v rôznych súdnych obvodoch sa môžu podať na súde v jednom z týchto obvodov.

Žalobu o náhradu škody v dôsledku rozhodnutia vydaného orgánom verejnej moci možno podať na súde v mieste bydliska alebo sídla žalobcu, pokiaľ žaloba nie je spojená s odvolaním proti samotnému rozhodnutiu.

2.2.2.2 V ktorých prípadoch si musím vybrať iný súd ako je súd v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla)?

Ak sa prípad týka vecných práv k majetku, rozdelenia spoluvlastníctva alebo stanovenia hraníc nehnuteľnosti alebo obnovenia vlastníckych práv k nehnuteľnosti, je potrebné sa obrátiť na súdy v mieste, kde sa nehnuteľnosť nachádza. Ak sa prípad týka zmluvy potvrdzujúcej vecné práva k tejto nehnuteľnosti alebo ukončenia, zrušenia alebo vyhlásenia neplatnosti zmluvy, ktorej predmetom sú práva k nehnuteľnosti, je potrebné sa takisto obrátiť na súd s právomocou v majetkovoprávných veciach.

2.2.2.3 Môžu sa strany dohodnúť na príslušnosti súdu, ktorý by inak nebol príslušný?

Účastníci majetkovoprávneho sporu sa však môžu odchýliť od pravidiel o miestnej príslušnosti podpísaním dohody, ktorá priznáva právomoc konkrétnemu súdu. To však nie je možné, ak sa prípad týka práv k nehnuteľnosti, rozdelenia spoluvlastníctva, stanovenia hraníc nehnuteľnosti alebo obnovenia vlastníckych práv k nehnuteľnosti, zmluvy potvrdzujúcej vecné práva k nehnuteľnosti alebo ukončenia, zrušenia alebo vyhlásenia neplatnosti zmluvy, ktorej predmetom sú práva k nehnuteľnosti, v ktorých prípadoch zákon určuje, ktorý súd je miestne príslušný.

Ak sa prípad týka ochrany spotrebiteľa alebo pracovného práva a všetci účastníci sporu sa dohodli, ktorý súd bude príslušný vo veci, táto dohoda bude platná len vtedy, ak bola podpísaná po vzniku sporu.

V prípade finančného nároku sa môžu účastníci sporu dohodnúť na vyriešení záležitosti prostredníctvom rozhodcovského konania, pokiaľ sa spor netýka vecných práv alebo nehnuteľnosti, výživného alebo pracovného práva. Všetky zúčastnené strany musia uzavrieť osobitnú procesnú dohodu (*arbitražno sporazumenie* alebo rozhodcovskú zmluvu), aby bolo možné začať rozhodcovské konanie. Rozhodcovský súd môže použiť akékoľvek relevantné pramene medzinárodného práva a osobitný bulharský prameň: zákon o rozhodcovskom konaní v medzinárodných obchodných sporoch (*Zakon za mezhdunarodniya targovski arbitrazh*). Podľa tohto zákona rozhodcovská zmluva znamená, že všetky zúčastnené strany požadujú, aby rozhodcovský súd vyriešil všetky spory alebo časť sporov, ktoré môžu vzniknúť alebo vznikli medzi stranami v rámci daného zmluvného alebo mimozmluvného vzťahu. Dohoda môže byť vo forme rozhodcovskej doložky v inej zmluve alebo ako samostatná dohoda. Rozhodcovská zmluva musí byť v písomnej forme. Rozhodcovský súd môže byť stálou inštitúciou alebo môže byť zriadený na vyriešenie konkrétneho sporu. Rozhodcovský súd môže zasadať mimo Bulharska, ak sa jeden z účastníkov obvykle nachádza mimo Bulharska alebo tam má svoje miesto podnikania v súlade so svojimi stanovami alebo svoje ústredné riaditeľstvo.

3 V prípade, ak sú príslušnými súdmi špecializované súdy, ako môžem zistiť, na ktorý súd sa musím obrátiť?

Jedinými osobitnými súdmi v občianskoprávných veciach v Bulharsku sú správne súdy.

Všetky správne prípady spadajú do pôsobnosti správnych súdov okrem tých, ktoré spadajú do pôsobnosti Najvyššieho správneho súdu. Najvyšší správny súd má právomoc súdu prvého stupňa v prípade napadnutia: nariadenia vydaného orgánom verejnej moci iným ako obecnou radou, nariadenia vydaného Radou ministrov, predsedom vlády, podpredsedom vlády alebo ministrom, rozhodnutia Najvyššej súdnej rady, nariadenia vydaného Bulharskou národnou bankou a akéhokoľvek iného nariadenia, v prípade ktorého zákon stanovuje, že Najvyšší správny súd má právomoc súdu prvého stupňa.

Posledná aktualizácia: 27/09/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Jurisdikcia - Česká republika

1 Mám sa obrátiť na všeobecný súd alebo na špecializovaný súd (napríklad pracovný súd)?

České občianske procesné právo neupravuje špecializované súdy, ktoré by pojednávali vo veciach určitého druhu. Všeobecný súd má preto v zásade v občianskom súdnom konaní právomoc rozhodovať pri sporoch vo všetkých súkromnoprávných veciach. Tie sú vecne vymedzené tak, že sa v občianskom súdnom konaní pojednávajú a rozhodujú spory a iné veci, ktoré vyplývajú z pomerov súkromného práva (čl. 7 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, v platnom znení). Ďalej od 1. 1. 2014 je v Českej republike platný a účinný nový zákon, a to zákon č. 292/2013 Zb. o zvláštnych súdnych konaniach. Podľa tohto zákona súdy pojednávajú a rozhodujú v právnych veciach stanovených v tomto zákone.

V niektorých prípadoch zvlášť právne predpisy zverujú právomoc rozhodovať o súkromnoprávných veciach správnym úradom. V takom prípade však rozhodnutie správneho úradu môže byť vždy následne preskúmané občianskym súdom v konaní podľa piatej časti zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, v platnom znení (čl. 244 a nasl.).

2 V prípade, ak sú príslušnými súdmi všeobecné súdy (t. j. súdy, ktoré majú právomoc v takýchto prípadoch), ako môžem zistiť, na ktorý by som sa mal obrátiť?

2.1 Existuje rozdiel medzi všeobecnými občianskoprávnymi súdmi vyššieho a nižšieho stupňa (napríklad okresné súdy ako súdy nižšieho stupňa a krajské súdy ako súdy vyššieho stupňa), a ak áno, ktorý z nich je príslušný v mojom prípade?

Civilné súdy prvého stupňa sú v Českej republike okresné a krajské súdy a v ojedinelých prípadoch Najvyšší súd ČR.

1. V prvom stupni sú na konanie vecne príslušné okresné súdy, ak zákon výslovne nestanoví, že vecne príslušné sú krajské súdy alebo Najvyšší súd ČR.

2.

a) Krajské súde sú podľa zákona . 99/1963 Zb. v prvom stupni vecne prislusne v tycto pripadoch:

v sporoch o vzajomne vysporiadanie uhrady preplatku na davke dochodkového poistenia, nemocenského poistenia, štátnej sociálnej podpory a pomoci v hmotnej núdzi a v sporoch o vzajomne vysporiadanie regresnej náhrady zaplatenej v dôsledku vzniku nároku na davku nemocenského poistenia, v sporoch o určenie nezákonnosti štrajku alebo výluky, v sporoch týkajúcich sa cudzieho štátu alebo osôb, ktoré využívajú diplomatickú imunitu a výsady, ak tieto spory spadajú do právomoci súdov Českej republiky, v sporoch o zrušenie rozhodnutia rozhodcu o plnení záväzkov z kolektívnej zmluvy, vo veciach vyplývajúcich z právnych pomerov, ktoré súvisia so zakladaním obchodných korporácií, ústavov, nadácií a nadačných fondov a v sporoch medzi obchodnými korporáciami, ich spoločníkmi alebo členmi, ako aj medzi spoločníkmi alebo členmi navzájom, ak vyplývajú z účasti na obchodnej korporácii, v sporoch medzi obchodnými korporáciami, ich spoločníkmi alebo členmi a členmi ich orgánov alebo likvidátormi, ak ide o vzťahy týkajúce sa výkonu funkcie členov orgánov alebo likvidácie, v sporoch vyplývajúcich z práva duševného vlastníctva, v sporoch o ochranu práv porušených alebo ohrozených nekalým súťažným konaním alebo nedovoleným obmedzením súťaže, vo veciach ochrany názvu a povesti právnickej osoby, v sporoch z finančného zaistenia a sporoch týkajúcich sa zmeniek, šekov a investičných nástrojov, v sporoch z obchodov na burze komodít, vo veciach konania zhromaždení spoločenstiev vlastníkov a sporov z nich vzniknutých, vo veciach premien obchodných spoločností a družstiev vrátane všetkých konaní o náhrade podľa zvláštneho právneho predpisu, v sporoch z kúpy závodu, prenájmu závodu alebo jeho časti, v sporoch zo zmlúv na stavebné práce, ktoré sú nadlimitnými verejnými zákazkami vrátane dodávok nevyhnutných na vykonanie týchto zmlúv.

b) Krajské súde sú podľa zákona . 292/2013 Zb. v prvom stupni vecne prislusne v tycto pripadoch:

v statusových veciach právnických osôb vrátane ich zrušenia a likvidácie, menovania a odvolávania členov ich orgánov alebo likvidátora, premien a otázok statusu verejnej prospešnosti, vo veciach opatrovníctva právnických osôb, o úschovách na účely plnenia dlhu poskytnúť dorovnanie protiplnenia alebo náhradu škody viacerým osobám na základe rozhodnutia súdu podľa zákona o obchodných korporáciách alebo zákona o premenách obchodných spoločností a družstiev (ďalej len „povinná úschova“), vo veciach kapitálového trhu, o predbežnom súhlase s vykonaním vyšetrovania vo veciach ochrany hospodárskej súťaže, o nahradení súhlasu zástupcu Českej advokátskej komory alebo Komory daňových poradcov na zoznámenie sa s obsahom listín.

3. Najvyšší súd ČR je v prvom a jedinom stupni vecne prislusny na konanie o uznanie cudzieho rozhodnutia vo veciach uznania rozvodu manželstva, zákonného odlúčenia, vyhlásenia manželstva za neplatné a určenia, či tu manželstvo je alebo nie je, ak bol aspoň jeden z účastníkov konania štátny občan Českej republiky, a to podľa čl. 51 zákona . 91/2012 Zb. o medzinárodnom súkromnom práve. Tento postup sa však neuplatní pri uznávaní rozhodnutí z iného členského štátu EÚ, ak sa uplatňuje nariadenie Rady (ES) . 2201/2003 o prislusnosti a uznávaní a výkone rozhodnutí vo veciach manželských a vo veciach rodičovskej zodpovednosti a o zrušení nariadenia (ES) . 1347/2000, prípadne ak sa uplatňuje dvojstranná či mnohostranná medzinárodná zmluva, ktorá stanovuje iný postup ako české právo.

Ďalej je Najvyšší súd prislusny vo veciach uznania cudzieho rozhodnutia o určení a popretí rodičovstva podľa čl. 55 . 91/2012 Zb. o medzinárodnom súkromnom práve.

2.2 Miestna prislusnosť (je pre môj prípad prislusny súd v meste A alebo v meste B?)

Pri určení vecnej prislusnosti (pozri otázku 2.1) a miestnej prislusnosti rozhodujú okolnosti, ktoré existujú v čase začatia konania. Prípadné neskoršie zmeny týchto okolností (napr. zmena bydliska odporcu) sú až na výnimky (prenesenie prislusnosti vo veciach starostlivosti o neplnoleté osoby, v opatrovníckom konaní a v konaní o svojprávnosti) nerozhodné.

Miestna prislusnosť je súd podľa čl. 105 ods. 1 zákona 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, oprávnený skúmať v zásade iba na začiatku konania – do ukončenia prípravného konania, alebo ak súd nevykonal prípravné konanie, kým nezačne konať vo veci samej, t. j. do doby, kým pri prvom konaní vyzve žalobcu na prednesenie žaloby, alebo kým vydá rozhodnutie v prípade, že rozhoduje bez konania. Neskôr môže miestnu prislusnosť skúmať iba vtedy, ak neprebehlo prípravné konanie a účastník namietol miestnu neprislusnosť pri prvom procesnom úkone, ktorý mu prináležal. Nie je vylúčené, že v niektorých prípadoch bude mať miestnu prislusnosť viacero súdov. Žalobca si môže vybrať medzi všeobecným súdom a súdmi určenými v čl. 87 zákona . 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok (napr. podľa pracoviska, pri náhrade škody podľa miesta, kde nastala škodová udalosť). Súd si môže žalobca určiť najneskôr pri podaní žaloby – prislusny bude ten súd, na ktorom sa konanie začne skôr.

Miestna prislusnosť je pre vymedzené právne veci špeciálne stanovená v zákone . 292/2013 Zb. o zvláštnych súdnych konaniach.

2.2.1 Základné pravidlo miestnej prislusnosti súdov

Základné pravidlá pre miestnu prislusnosť sú uvedené v čl. 84 až 86 zákona . 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, a v čl. 4 zákona 292/2013 Zb. Je však potrebné vziať do úvahy skutočnosť, že v niektorých prípadoch môže byť miestna prislusnosť upravená aj priamo použiteľným predpisom EÚ, ktorý sa použije prednostne pred vnútroštátnym právom (pozri niektoré ustanovenia nariadenia . 44/2001, ktoré neupravujú iba medzinárodnú, ale aj miestnu prislusnosť), nie je preto možné použiť pravidlá pre miestnu prislusnosť podľa českého práva.

Základným pravidlom v zákone . 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, je, že miestne prislusny je všeobecný súd odporcu. Všeobecným súdom je vždy okresny súd. Ak je vecne prislusny v prvom stupni krajsky súd (pozri otázku 2.1), je miestne prislusny krajsky súd, v obvode ktorého sa nachádza všeobecný (okresny) súd účastníka. Ak návrh smeruje proti viacerým odporcom, miestnu prislusnosť má všeobecný súd ktoréhokoľvek z nich.

Všeobecným súdom fyzickej osoby je okresny súd, v ktorého obvode má táto osoba bydlisko, a ak nemá bydlisko, je to okresny súd, v ktorého obvode sa zdržuje. Bydliskom sa rozumie miesto, kde osoba býva s úmyslom trvale sa tu zdržiavať (takýchto miest môže byť aj viac, v takom prípade sú všeobecným súdom všetky tieto súde).

Všeobecným súdom fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom, je vo veciach vyplývajúcich z podnikateľskej činnosti okresny súd, v ktorého obvode má sídlo (sídlo je adresa zapísaná vo verejnom registri); ak nemá sídlo, je to okresny súd, v ktorého obvode má bydlisko, a ak nemá bydlisko, je to okresny súd, v ktorého obvode sa zdržuje.

Kritériom pre určenie všeobecného súdu právnickej osoby je jej sídlo (pozri čl. 136 – 137 zákona . 89/2012 Zb., občiansky zákonník).

Všeobecným súdom insolvenčného správcu pri výkone jeho funkcie je okresny súd, v ktorého obvode má sídlo.

Špeciálne pravidlá platia pre všeobecný súd štátu (súd, v ktorého obvode má sídlo organizačná zložka štátu príslušná podľa zvláštneho právneho predpisu, pričom nie je možné takto miestne príslušný súd určiť, súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá uplatnené právo), obce (súd, v ktorého obvode má obec svoje územie) a vyššieho územného samosprávneho celku (súd, v ktorého obvode majú sídlo jeho orgány).

Ak odporca, ktorý je štátnym občanom Českej republiky, nemá všeobecný súd vôbec alebo ho nemá v Českej republike, je príslušný súd ten, v ktorého obvode mal v Českej republike posledné známe bydlisko. Proti tomu, kto nemá iný príslušný súd v Českej republike, je možné uplatniť majetkové práva na súde, v ktorého obvode má majetok.

Proti zahraničnej osobe je možné podať žalobu (návrh na začatie konania) aj na súde, v ktorého obvode je v Českej republike umiestnený jej závod alebo organizačná zložka jej závodu.

Ustanovenie čl. 4 zákona č. 292/2013 Zb. o zvláštnych súdnych konaniach, stanovuje, že na konanie je príslušný všeobecný súd osoby, v záujme ktorého konanie prebieha, ak tento zákon nestanoví inak. Všeobecným súdom neploletého účastníka, ktorý nie je úplne svojprávnny, je súd, v ktorého obvode má neploletá osoba na základe dohody rodičov alebo rozhodnutia súdu, prípadne iných rozhodujúcich skutočností, svoje bydlisko.

2.2.2 Výnimky zo základného pravidla

Popri miestnej príslušnosti danej všeobecným súdom odporcu existuje aj zvláštna miestna príslušnosť, a to a) zvláštna miestna príslušnosť daná na výber (pozri otázku 2.2.2.1 nižšie) a b) zvláštna miestna príslušnosť výlučná (pozri otázku 2.2.2.2 nižšie). V obchodných veciach je možná tzv. prorogačná dohoda (pozri otázku 2.2.2.3 nižšie).

Ďalej podľa čl. 5 zákona č. 292/2013 Zb. o zvláštnych súdnych konaniach, má súd možnosť, ak sa v konaní vo veciach starostlivosti súdu o neploleté osoby, vo veciach opatrovníckych a v konaniach o svojprávnosti zmenia okolnosti, preniesť svoju príslušnosť na iný súd, ak je to v záujme neploletej osoby, zverenca alebo osoby, o svojprávnosti ktorej sa rozhoduje. K preneseniu príslušnosti podľa tohto paragrafu však dôjde až po dôkladnej úvahe súdu.

2.2.2.1 V ktorých prípadoch si môžem vybrať medzi súdom v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla) a iným súdom?

Ide o tzv. zvláštnu miestnu príslušnosť danú na výber, ktorú upravuje čl. 87 zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok. Žalobca si môže vybrať, či podá žalobu na všeobecnom súde odporcu alebo na inom miestne príslušnom súde. Musí pritom dodržať pravidlá vecnej príslušnosti – ak je v prvom stupni vecne príslušný krajský súd, žalobca musí podať žalobu na krajskom súde. Akonáhle sa žaloba doručí súdu, žalobca už nemôže svoju voľbu zmeniť. Ak je miestna príslušnosť upravená priamo použiteľným predpisom EÚ, ktorý sa použije prednostne pred vnútroštátnym právom (pozri niektoré ustanovenia nariadenia č. 44/2001, ktoré neupravujú iba medzinárodnú, ale aj miestnu príslušnosť), nie je možné použiť pravidlá pre miestnu príslušnosť danú na výber podľa českého práva.

Žalobca si namiesto všeobecného súdu odporcu môže zvoliť súd, v ktorého obvode:

má odporca svoje stále pracovisko,

došlo k skutočnosti, ktorá zakladá právo na náhradu ujmy,

je umiestnená organizačná zložka závodu fyzickej alebo právnickej osoby, ktorá je žalovanou, ak sa spor týka tejto zložky,

je sídlo osoby, ktorá organizuje regulovaný trh alebo prevádzkuje mnohostranný obchodný systém, ak ide o spor z obchodu

na ňou organizovanom regulovanom trhu alebo z vysporiadania tohto obchodu, alebo

v ňou prevádzkovanom mnohostrannom obchodnom systéme alebo z vysporiadania tohto obchodu,

je platobné miesto, ak sa uplatňuje právo zo zmenky, šeku alebo iného cenného papiera,

je sídlo komoditnej burzy, ak ide o spor z obchodu na komoditnej burze.

2.2.2.2 V ktorých prípadoch si musím vybrať iný súd ako je súd v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla)?

Ak ide o tzv. zvláštnu miestnu príslušnosť danú na výber, ktorú upravuje čl. 88 zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, a niektoré ustanovenia zákona č. 292/2013 Zb. o zvláštnych súdnych konaniach. Ak je z nejakého dôvodu upravená výlučná miestna príslušnosť, nie je možné miestnu príslušnosť určiť ani podľa všeobecného súdu odporcu, ani podľa súdu na výber daného.

Pravidlá pre výlučnú miestnu príslušnosť podľa českého práva nie je možné použiť v prípade, že je miestna príslušnosť upravená priamo použiteľným predpisom EÚ, ktorý sa použije prednostne pred vnútroštátnym právom (pozri niektoré ustanovenia nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 o príslušnosti a uznávaní a výkone súdnych rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach, ktoré neupravujú iba medzinárodnú, ale aj miestnu príslušnosť).

Výlučná miestna príslušnosť je podľa čl. 88 zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, stanovená najmä pre tieto konania:

vysporiadanie spoločného majetku manželov alebo iného ich majetku či zrušenie spoločného nájmu bytu po rozvoze – miestne príslušný je súd, ktorý rozhodoval o rozvoze,

konanie o práve na nehnuteľnosť (konanie sa musí priamo týkať práva na nehnuteľnosť – hlavne pôjde o vecné práva alebo nájomné právo) – miestne príslušný je súd, v ktorého obvode je nehnuteľnosť, za predpokladu, že nejde o konanie o vysporiadanie spoločného majetku manželov alebo iného ich majetku či o zrušenie spoločného nájmu bytu po rozvoze (potom by bol miestne príslušný súd, ktorý rozhodoval o rozvoze – pozri vyššie),

konanie o rozhodnutie sporu v súvislosti s konaním o pozostalosti – miestne príslušný je súd, na ktorom prebieha konanie o pozostalosti.

Zvláštna miestna príslušnosť je v zákone 292/2013 Zb. o zvláštnych súdnych konaniach, stanovená najmä pre tieto konania:

konania o rozvoze manželstva, o určení, či tu manželstvo je alebo nie je, a o neplatnosti manželstva – podľa čl. 373 a 383 ide o súd, v ktorého obvode majú alebo mali manželia posledné spoločné bydlisko v Českej republike, ak býva v obvode tohto súdu aspoň jeden z manželov; ak takýto súd neexistuje, je príslušný všeobecný súd manžela, ktorý nepodal návrh na začatie konania, a ak ani takýto súd neexistuje, všeobecný súd manžela, ktorý podal návrh na začatie konania,

konania o pozostalosti – podľa čl. 98 ide o miesto evidovaného trvalého pobytu zosnulej osoby, jej posledné bydlisko či miesto, kde sa zdržiavala, kde sa nachádza majetok pozostalej osoby alebo kde zomrela (ide o hierarchicky nastupujúce kritériá),

konania vo veciach medzinárodných únosov detí (navrátenie dieťaťa) podľa čl. 479 je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má sídlo Úrad pre medzinárodnoprávnu ochranu detí – t. j. konkrétne Mestský súd v Brne.

2.2.2.3 Môžu sa strany dohodnúť na príslušnosti súdu, ktorý by inak nebol príslušný?

Možnosť dohodnúť si inú miestnu príslušnosť, ako stanovuje zákon (tzv. prorogačná dohoda), majú účastníci podľa čl. 89a zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, iba vo veciach týkajúcich sa vzťahov medzi podnikateľmi vyplývajúcich z podnikateľskej činnosti a iba za predpokladu, že pre danú vec nie je stanovená výlučná miestna príslušnosť podľa čl. 88 zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok (pozri vyššie). Prorogačná dohoda musí mať písomnú podobu. Ak žalobca podá žalobu na zvolenom súde a dovoľáva sa prorogačnej dohody, je vhodné, aby dohodu (v hodnovernej podobe – najlepšie originál alebo overený podpis) priložil k žalobe, hoci to podľa súčasnej právnej úpravy nie je nevyhnutná podmienka.

3 V prípade, ak sú príslušnými súdmi špecializované súdy, ako môžem zistiť, na ktorý súd sa musím obrátiť?

V Českej republike nie sú špecializované súdy (pozri otázku 1).

Posledná aktualizácia: 27/09/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [\[et\]](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov.

Jurisdikcia - Estónsko

1 Mám sa obrátiť na všeobecný súd alebo na špecializovaný súd (napríklad pracovný súd)?

Občianskoprávne veci spadajú do právomoci miestnych súdov (*maakohus*). Miestne sudy prerokúvajú občianskoprávne veci ako prvostupňové sudy. Občianskoprávne veci sa týkajú širokej škály oblastí a zahŕňajú spory vyplývajúce z rozličných zmlúv a záväzkov, rodinných a dedičských záležitostí, spory týkajúce sa vecných práv, záležitostí súvisiacich s činnosťou a riadením spoločností a neziskových združení, otázok konkurzov a pracovného práva. Aby sa začalo občianskoprávne konanie, je potrebné predložiť miestnemu súdu stanovenie žalobného nároku. V stanovení žalobného nároku predloženého súdu musí byť uvedené, voči ktorej osobe sa nárok uplatňuje, aký nárok sa uplatňuje, prečo sa tento nárok uplatňuje (t. j. na akom právnom základe) a dôkazy podporujúce tento nárok.

Nárok voči inej osobe na vyplatenie pevne stanovenej sumy peňazí, ktorý vyplýva zo súkromného právneho vzťahu, je možné na požiadanie riešiť formou zrýchleného konania o návrhu na vydanie platobného rozkazu. Na začatie zrýchleného konania o návrhu na vydanie platobného rozkazu, pokiaľ ide o nárok na výživné alebo pohľadávku, je možné využiť webovú stránku <https://www.e-toimik.ee/>, ktorá umožňuje kontakt s oddelením platobných rozkazov miestneho súdu. Zrýchlené konanie o návrhu na vydanie platobného rozkazu sa nepoužíva v prípade nároku, ktorého hodnota prevyšuje 6 400 EUR (pohľadávka), pričom táto suma sa týka hlavných aj vedľajších nárokov. Podobne sa zrýchlené konanie nepoužíva v prípade, že hodnota nároku na výživné je vyššia ako 200 EUR mesačne. Zrýchlené konanie o návrhu na vydanie platobného rozkazu sa nepoužíva v prípade, že dlžník nie je uvedený v rodnom liste dieťaťa ako rodič tohto dieťaťa. Zrýchlené konania o návrhu na vydanie platobného rozkazu vedie súdne pracovisko v Haapsalu miestneho súdu v Pärnu (*Pärnu Maakohtu Haapsalu kohtumaja*).

Určité spory sa pred využitím práva obrátiť sa na súd môžu predložiť mimosúdny výborom. Napríklad pracovnoprávne spory rieši výbor pre pracovnoprávne spory (*töövaidluskomisjon*). Výbor pre pracovnoprávne spory je predsudný, nezávislý orgán, ktorý rieši individuálne pracovnoprávne spory. Právo obrátiť sa na výbor majú zamestnanci aj zamestnávateľia, pričom sa zachováva oslobodenie od štátnych poplatkov. Na výbor pre pracovnoprávne spory sa možno obrátiť pri riešení akýchkoľvek sporov vyplývajúcich z pracovnoprávných vzťahov. Pri uplatňovaní práva obrátiť sa na výbor pre pracovnoprávne spory je dôležité uvedomiť si, že výbor rieši iba finančné nároky, ktorých hodnota nepresahuje 10 000 EUR. Pohľadávky presahujúce 10 000 EUR rieši súd. V návrhu predloženom výboru pre pracovnoprávne spory by mali byť uvedené podstatné okolnosti sporu. Napríklad pri napadnutí zrušenia pracovnej zmluvy by mal byť uvedený čas a dôvod zrušenia zmluvy. Je potrebné opísať charakter nehody medzi stranami, t. j. čo zamestnanec alebo zamestnávateľ neurobil, alebo urobil nezákonne. Každé vyhlásenie alebo vznesený nárok bude potrebné opodstatniť a z toho dôvodu by mali obsahovať listinné dôkazy (pracovná zmluva, vzájomné dohody alebo korešpondencia medzi zamestnancom a zamestnávateľom atď.) alebo odkazy na iné dôkazy a svedectvá. Tieto listinné dôkazy, ktorými sa opodstatňuje nárok zamestnanca alebo zamestnávateľa, by mali byť priložené k podávanému návrhu. Ak navrhovateľ považuje za nevyhnutné pozvať na zasadnutie svedka, v návrhu by malo byť uvedené meno a adresa svedka.

Nároky vyplývajúce zo zmluvy medzi spotrebiteľom a obchodníkom rieši výbor pre sťažnosti spotrebiteľov (*tarbijakaebuste komisjon*). Výbor pre sťažnosti spotrebiteľov má právomoc riešiť spory vyplývajúce zo zmlúv medzi spotrebiteľmi a obchodníkmi, ak strany nedokážu spory vyriešiť dohodou a ak hodnota sporných tovarov alebo služieb je najmenej 20 EUR. Nároky vyplývajúce zo smrti, fyzického poranenia alebo poškodenia zdravia nerieši výbor, ale musí ich riešiť súd.

Výbor nerieši spory týkajúce sa poskytovania zdravotnej starostlivosti alebo právnych služieb, prevodu nehnuteľností alebo budov, ani spory, pre ktoré sú postupy riešenia stanovené v iných právnych predpisoch. Tieto spory rieši príslušná inštitúcia alebo súd. Napríklad postup riešenia sporov týkajúcich sa nájmu je stanovený v zákone o riešení sporov týkajúcich sa nájmu (*üürivaidluse lahendamise seadus*).

Výbor pre sťažnosti spotrebiteľov má právomoc riešiť všetky spory týkajúce sa strát spôsobených chybným výrobkom za predpokladu, že sa strata dá určiť. Ak sa dokáže skutočnosť, že strata bola spôsobená, ale nie je možné vyčísliť jej presnú sumu, napríklad v prípade nepeňažnej straty alebo strát, ktoré sa prejavujú v budúcnosti, výšku náhrady určí súd.

2 V prípade, ak sú príslušnými súdmi všeobecné sudy (t. j. sudy, ktoré majú právomoc v takýchto prípadoch), ako môžem zistiť, na ktorý by som sa mal obrátiť?

Na určenie, ktorý súd má právomoc konať v danej veci, je dôležité poznať zásady príslušnosti súdov. Príslušnosť súdov sa delí na tri typy: 1) všeobecná príslušnosť, ktorá závisí od miesta bydliska osoby, 2) voľiteľná príslušnosť, 3) výlučná príslušnosť (pozri oddiel 2.2).

2.1 Existuje rozdiel medzi všeobecnými občianskoprávnymi súdmi vyššieho a nižšieho stupňa (napríklad okresné sudy ako sudy nižšieho stupňa a krajské sudy ako sudy vyššieho stupňa), a ak áno, ktorý z nich je príslušný v mojom prípade?

Sudy nižšej a vyššej inštancie sú odlišné, keďže estónsky súdny systém má tri inštancie.

Miestne sudy (*maakohus*) ako sudy prvej inštancie prerokúvajú všetky občianskoprávne veci. V zákone môže byť stanovené, že určité záležitosti prerokúvajú iba konkrétne miestne sudy, ak sa tým urýchlí prerokovanie vecí alebo inak zefektívni daný postup.

Obvodový alebo oblastný súd (*ringkonnakohus*) v rámci svojej územnej príslušnosti preskúma rozhodnutia miestnych súdov v občianskoprávných veciach na základe odvolaní proti rozhodnutiam a nariadeniam. Obvodový súd rozhoduje aj v iných veciach na základe príslušnosti, ktorá mu je stanovená zákonom. Najvyšší súd (*Riigikohus*) preskúma rozhodnutia obvodových súdov v občianskoprávných veciach v rámci kasačných opravných prostriedkov a na základe odvolaní proti nariadeniam. Najvyšší súd rozhoduje aj o návrhoch na preskúmanie platných rozhodnutí súdu, v prípadoch stanovených zákonom poveruje súd príslušnou právomocou rozhodovať v danej veci a rozhoduje v iných veciach, ktoré zo zákona patria do jeho právomoci.

Vo veci najskôr rozhoduje a vynáša rozsudok miestny súd ako súd prvej inštancie. Ak občan nie je s rozsudkom spokojný, má zákonné právo podať odvolanie na vyšší súd, t. j. na obvodový súd. Obvodové sudy sú sudy druhej inštancie, a teda preskúmajú rozhodnutia miestnych a správnych súdov na základe odvolaní proti rozhodnutiam a nariadeniam. Obvodový súd prijíma v občianskoprávných veciach kolektívne rozhodnutia – o odvolaní rozhoduje senát zložený z troch sudcov.

Najvyšší súd je najvyššou inštanciou a rieši odvolania v rámci kasačných opravných prostriedkov a návrhov na preskúmanie rozhodnutí súdov. Kasačný opravný prostriedok znamená podanie odvolania proti rozhodnutiu súdu, ktoré ešte nenadobudlo platnosť, na základe právnych otázok, a preskúmanie tohto rozhodnutia vyšším súdom bez prehodnotenia skutočností. Preskúmanie rozhodnutí súdov znamená opätovné posúdenie rozhodnutí a nariadení, ktoré už nadobudli platnosť, v prípadoch, keď sa objavili nové okolnosti, a na základe návrhu jedného z účastníkov konania.

Návrh na použitie kasačného opravného prostriedku môže predložiť Najvyššiemu súdu každý z účastníkov konania, ktorý nie je spokojný s rozsudkom nižšieho súdu. Návrh sa môže podávať iba prostredníctvom oprávneného zástupcu, nie osobne. Najvyšší súd prijíma návrh na použitie kasačného opravného prostriedku, ak námietky vznesené v odvolaní vyvolávajú otázku, či nižší súd nesprávne uplatnil hmotné právo alebo či došlo k vecnému porušeniu

procesného práva, čo mohlo viesť k nespravodlivému rozhodnutiu. Najvyšší súd okrem toho vec prijme, ak by pojednávanie v rámci kasačného opravného prostriedku malo zásadný význam, pokiaľ ide o zaručenie právnej istoty a formovanie jednotnej súdnej praxe alebo pre ďalší rozvoj práva.

2.2 Miestna príslušnosť (je pre môj prípad príslušný súd v meste A alebo v meste B?)

Príslušnosť súdu je právo a povinnosť občana, aby vykonával svoje procesné práva pred konkrétnym súdom. Príslušnosť súdov je všeobecná, voliteľná alebo výlučná.

Na základe všeobecnej príslušnosti sa určuje súd, na ktorom je možné podať žalobu proti osobe a vykonávať ďalšie procesné úkony týkajúce sa osoby, pokiaľ nie je v zákone stanovené, že je možné podať žalobu alebo vykonávať úkony aj na inom súde.

Na základe voliteľnej príslušnosti sa určuje súd, na ktorom je možné podať žalobu proti osobe a vykonávať ďalšie procesné úkony týkajúce sa osoby popri všeobecnej príslušnosti. Znamená to, že žalobu proti fyzickej osobe týkajúcu sa vlastníckeho nároku je možné podať aj na súde s príslušnosťou v mieste jej dlhodobšieho pobytu. Ak osoba žije v cudzom štáte, žalobu proti nej týkajúcu sa vlastníckeho nároku je možné podať aj na súde s príslušnosťou v mieste, kde sa nachádza majetok, na ktorý sa uplatňuje nárok, alebo na súde s príslušnosťou v mieste, kde sa nachádza iný majetok danej osoby.

Na základe výlučnej príslušnosti sa určuje jediný súd, ktorému sa môže predložiť návrh na vydanie rozhodnutia v občianskoprávnej veci. Príslušnosť v prípadoch žiadostí je výlučná, pokiaľ nie je v zákone stanovené inak. Výlučná príslušnosť môže byť určená napríklad polohou nehnuteľnosti, sídla právnickej osoby atď.

2.2.1 Základné pravidlo miestnej príslušnosti súdov

Žalobu proti fyzickej osobe je možné podať na súde, ktorý je príslušný v mieste jej bydliska, a žalobu proti právnickej osobe je možné podať na súde, ktorý je príslušný v mieste jej sídla. Ak miesto bydliska fyzickej osoby nie je známe, žalobu proti tejto osobe je možné podať na súde, ktorý je príslušný v poslednom známom mieste jej pobytu.

2.2.2 Výnimky zo základného pravidla

Žalobu proti občanovi Estónskej republiky žijúcemu v cudzom štáte, v prípade ktorého sa uplatňuje zásada exterritoriality, alebo proti občanovi Estónskej republiky pracujúcemu v cudzom štáte, ktorý je štátnym zamestnancom, je možné podať na súde, ktorý je príslušný v mieste posledného bydliska tohto občana v Estónsku. Ak občan nemal bydlisko v Estónsku, žalobu proti nemu je možné podať na miestnom súde kraja Harju (*Harju Maakohus*). Žalobu proti orgánu Estónskej republiky alebo miestnemu orgánu je možné podať na súde, do ktorého právomoci patrí miesto sídla dotknutého štátneho alebo miestneho orgánu. Ak nie je možné určiť konkrétny štátny orgán, žaloba sa podá na miestnom súde kraja Harju. Ak nie je možné určiť miestny orgán, žaloba sa podá na súde, ktorý je príslušný v mieste sídla obecného alebo mestského úradu.

Žalobu proti orgánu Estónskej republiky alebo miestnemu orgánu je možné podať na súde, ktorý je príslušný v mieste sídla dotknutého štátneho alebo miestneho orgánu.

Ak nie je možné určiť štátny orgán, žaloba sa podá na miestnom súde kraja Harju. Ak nie je možné určiť miestny orgán, žaloba sa podá na súde, ktorý je príslušný v mieste sídla obecného alebo mestského úradu. Navrhovateľ môže podať žalobu na súde, ktorý je príslušný v mieste jeho bydliska.

2.2.2.1 V ktorých prípadoch si môžem vybrať medzi súdom v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla) a iným súdom?

V zákone stanovených prípadoch si môže občan zvoliť súd, na ktorom podá žalobu proti inému občanovi a ktorý môže vykonávať ďalšie procesné úkony týkajúce sa tohto občana, popri všeobecnej príslušnosti.

Žalobu proti fyzickej osobe týkajúcu sa vlastníckeho nároku je možné podať aj na súde, ktorý je príslušný v mieste bydliska tejto osoby, ak na danom mieste pobývala počas dlhšieho obdobia z dôvodu zamestnaneckého alebo služobného vzťahu, štúdia alebo z iného podobného dôvodu.

Príslušnosť na základe miesta podnikania – žalobu týkajúcu sa hospodárskych alebo profesijných činností odporcu je možné podať aj na súde, ktorý je príslušný v mieste jeho podnikania.

Príslušnosť na základe miesta sídla právnickej osoby – právnická osoba založená na členstve vrátane spoločnosti, prípadne člen, partner alebo akcionár tejto právnickej osoby môže podať žalobu, vyplývajúcu z členstva alebo vlastníctva, proti členovi, partnerovi alebo akcionárovi právnickej osoby aj na súde, ktorý je príslušný v mieste sídla právnickej osoby.

Príslušnosť na základe miesta, kde sa nachádza majetok – ak má osoba bydlisko alebo sídlo v cudzom štáte, žalobu proti nej týkajúcu sa vlastníckeho nároku je možné podať na súde s príslušnosťou v mieste, kde sa nachádza majetok, na ktorý sa uplatňuje nárok, alebo na súde s príslušnosťou v mieste, kde sa nachádza iný majetok danej osoby. Ak je majetok uvedený vo verejnom registri, žalobu je možné podať na súde s príslušnosťou v mieste, kde sa nachádza register, v ktorom je majetok uvedený. Ak je majetok pohľadávkou podľa záväzkového práva, žalobu je možné podať na súde s príslušnosťou v mieste bydliska alebo sídla dlžníka. Ak je pohľadávka zabezpečená majetkom, žalobu je možné podať na súde s príslušnosťou v mieste, kde sa majetok nachádza.

Príslušnosť v prípade žaloby týkajúcej sa pohľadávky zabezpečenej hypotékou alebo zaťaženej vecným bremenom – žalobu na vymáhanie pohľadávky zabezpečenej hypotékou alebo zaťaženej vecným bremenom alebo inú žalobu týkajúcu sa podobnej pohľadávky je možné podať aj na súde s príslušnosťou v mieste, kde sa nachádza nehnuteľnosť, za predpokladu, že dlžník je majiteľom nehnuteľnosti uvedenej v registri a zabezpečenej hypotékou alebo zaťaženej vecným bremenom.

Príslušnosť v prípade žaloby vyplývajúcej z vlastníctva bytu – žalobu proti členovi združenia vlastníkov bytov alebo iného podobného združenia, ktorá vyplýva zo spoločného vlastníctva členov alebo zo správy predmetu spoločného vlastníctva alebo ktorá je založená na fyzickom podiele na vlastníctve bytov, je možné podať aj na súde s príslušnosťou v mieste, kde sa nachádza nehnuteľný majetok uvedený v registri a zaťažený vlastníctvom bytov.

Príslušnosť na základe miesta plnenia zmluvy – žalobu vyplývajúcu zo zmluvy alebo žalobu o uznanie neplatnosti zmluvy je možné podať aj na súde s príslušnosťou v mieste, kde má dôjsť k plneniu sporného zmluvného záväzku. Za miesto plnenia záväzku sa v prípade zmluvy o predaji hnutelného majetku považuje miesto, na ktoré kupujúcemu bol dodaný alebo mal byť dodaný hnutelný majetok, a v prípade zmluvy o poskytnutí služby miesto, na ktorom bola alebo mala byť služba poskytnutá. V iných prípadoch sa za miesto plnenia záväzku považuje miesto podnikania, alebo ak neexistuje, miesto bydliska alebo sídla dlžníka. Tieto ustanovenia platia, pokiaľ sa strany nedohodli inak.

Príslušnosť na základe miesta bydliska spotrebiteľa – žalobu vyplývajúcu zo zmluvy alebo vzťahu podľa paragrafov 35, 46, 52, 208 ods. 4, 379, 402, 635 ods. 4, 709, 734 alebo 866 zákona o záväzkovom práve (*võlaõigusseadus*) alebo žalobu vyplývajúcu z inej zmluvy uzavretej s podnikom, ktorý má sídlo alebo miesto podnikania v Estónsku, môže spotrebiteľ podať aj na súde, ktorý je príslušný v mieste bydliska spotrebiteľa. Uvedené neplatí v prípade žalôb vyplývajúcich zo zmlúv o preprave.

Príslušnosť v prípade žaloby vyplývajúcej z poisťnej zmluvy – poisťník, poistený alebo iná osoba oprávnená požadovať plnenie od poisťovateľa na základe poisťnej zmluvy môže žalobu proti poisťovateľovi vyplývajúcu z poisťnej zmluvy podať aj na súde, ktorý je príslušný v mieste bydliska alebo sídla osoby.

V prípade poistenia zodpovednosti alebo poistenia stavby, nehnuteľnosti alebo hnutelného majetku spolu so stavbou alebo nehnuteľnosťou je možné podať žalobu proti poisťiteľovi aj na súde s príslušnosťou v mieste, kde došlo k úkonom alebo udalostiam, ktoré spôsobili škodu, alebo v mieste, kde škoda vznikla.

Príslušnosť na základe miesta bydliska alebo miesta práce zamestnanca – zamestnanec môže žalobu vyplývajúcu z pracovnej zmluvy podať aj na súde, ktorý je príslušný v mieste bydliska alebo v mieste práce zamestnanca.

Príslušnosť v prípade žaloby vyplývajúcej zo zmenky alebo šeku – žalobu vyplývajúcu zo zmenky alebo šeku je možné podať aj na súde s príslušnosťou v mieste vyplatenia zmenky alebo šeku.

Príslušnosť v prípade žaloby vyplývajúcej zo škody spôsobenej trestným činom – žalobu o náhradu škody spôsobenej trestným činom je možné podať aj na súde s príslušnosťou v mieste, kde došlo k úkonom alebo udalostiam, ktoré spôsobili škodu, alebo v mieste, kde škoda vznikla.

Príslušnosť v prípade žaloby vyplývajúcej z námornej pohľadávky, zo záchranných prác alebo zmluvy o záchranných prácach – žalobu vyplývajúcu z jednej alebo viacerých námorných pohľadávok uvedených v zákone o námornom majetku (*laeva asjaðigusseadus*) je možné podať aj na súde s príslušnosťou v mieste, kde sa nachádza loď odporcu alebo kde leží domáci prístav lode. Žalobu vyplývajúcu zo záchranných prác alebo zmluvy o záchranných prácach je možné podať aj na súde s príslušnosťou v mieste, kde sa záchranné práce uskutočnili.

Príslušnosť v prípade žaloby týkajúcej sa delenia majetku – žalobu, ktorej cieľom je stanovenie dedičského práva, nároku dediča voči držiteľovi majetku, nároku vyplývajúceho zo zmluvy o odkaze alebo dedičstve, prípadne nároku na zákonnú časť alebo na rozdelenie majetku, je možné podať aj na súde s príslušnosťou v mieste bydliska poručiťela v čase jeho smrti. Ak bol poručiťel občanom Estónskej republiky, ale v čase smrti nemal bydlisko v Estónsku, je možné podať žalobu aj na súde s príslušnosťou v mieste posledného bydliska poručiťela v Estónsku. Ak poručiťel nemal bydlisko v Estónsku, žalobu je možné podať na miestnom súde kraja Harju (*Harju Maakohus*).

Žaloba proti viacerým odporcom a viaceré žaloby proti jednému odporcovi – žalobu proti viacerým odporcom je možné podať aj na súde s príslušnosťou v mieste bydliska alebo sídla jedného z odporcov podľa výberu navrhovateľa. Ak sa podávajú viaceré žaloby proti jednému odporcovi na základe tej istej skutočnosti, všetky žaloby je možné podať na súde, na ktorom sa môže podať žaloba súvisiaca s jedným nárokom alebo viacerými nárokmi vyplývajúcimi z tej istej skutočnosti.

Príslušnosť v prípade protinároku a žaloby tretej osoby s nezávislým nárokom – protinárok je možné predložiť súdu, na ktorom sa podávala pôvodná žaloba, za predpokladu, že sú splnené podmienky predkladania protinároku a na protinárok sa nevzťahuje výlučná príslušnosť. Uvedené platí aj v prípadoch, kde by sa podľa všeobecných ustanovení mal protinárok predložiť zahraničnému súdu.

Žalobu tretej osoby s nezávislým nárokom je možné podať na súde, ktorý prerokúva hlavnú žalobu.

Príslušnosť v prípade konkurzných konaní – žalobu týkajúcu sa konkurzného konania alebo konkurznej podstaty proti osobe v konkurze, správcovi konkurznej podstaty alebo členovi konkurznej správy vrátane návrhu na vyňatie majetku z konkurznej podstaty je možné podať na súde, ktorý konkurz vyhlásil. Aj návrh na uznanie pohľadávky je možné podať na súde, ktorý konkurz vyhlásil. Osoba v konkurze tiež môže podať žalobu týkajúcu sa konkurznej podstaty vrátane žiadosti o náhradu na súde, ktorý konkurz vyhlásil.

2.2.2.2 V ktorých prípadoch si musím vybrať iný súd ako je súd v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla)?

V zákonom stanovených prípadoch je príslušnosť výlučná. Na základe výlučnej príslušnosti sa určuje jediný súd, ktorému sa môže predložiť návrh na vydanie rozhodnutia v občianskoprávnej veci. Príslušnosť v prípadoch žiadostí je výlučná, pokiaľ nie je v zákone stanovené inak.

1) *Príslušnosť na základe polohy nehnuteľnosti* – na súde, ktorý je príslušný v mieste nehnuteľnosti, sa podávajú žaloby s týmito predmetmi:

nároky týkajúce sa uznania existencie vlastníckeho práva, obmedzeného vecného práva alebo bremena iného vecného práva, ktoré sa týka nehnuteľnosti, uznania neexistencie takých práv alebo bremien, alebo nároky týkajúce sa iných práv vo vzťahu k nehnuteľnosti, stanovenie hraníc alebo rozdelenia nehnuteľnosti, ochrana držby nehnuteľnosti,

nároky týkajúce sa vecného práva vyplývajúceho z vlastníctva bytu,

nároky týkajúce sa núteného vymáhania nehnuteľnosti,

nároky vyplývajúce z nájomnej zmluvy alebo obchodnej nájomnej zmluvy týkajúcej sa nehnuteľnosti, prípadne z inej zmluvy o využívaní nehnuteľnosti podľa záväzkového práva, alebo z platnosti takých zmlúv.

Žaloba týkajúca sa reálneho bremena, vecného bremena alebo práva na prednostné získanie sa podá na súde, ktorý je príslušný v mieste, na ktorom sa nachádza nehnuteľnosť zaťažená reálnym alebo vecným bremenom.

2) *Žaloba týkajúca sa ukončenia uplatňovania štandardných podmienok* – žaloba týkajúca sa ukončenia uplatňovania nespravodlivej štandardnej podmienky alebo ukončenia a zrušenia odporúčania podmienky osobou, ktorá uplatňovanie podmienky odporučila (paragraf 45 zákona o záväzkovom práve (*võlaõigusseadus*)), sa podá na súde s príslušnosťou v mieste podnikania odporcu alebo, ak také miesto nie je, na súde s príslušnosťou v mieste bydliska alebo sídla odporcu. Ak odporca nemá miesto podnikania, bydliska alebo sídla v Estónsku, žaloba sa podá na súde, v ktorého miestnej príslušnosti sa štandardná podmienka uplatňovala.

3) *Príslušnosť vo veci zrušenia rozhodnutia orgánu právnickej osoby alebo stanovenia jeho neplatnosti* – žaloba týkajúca sa zrušenia rozhodnutia orgánu právnickej osoby alebo stanovenia jeho neplatnosti sa podá na súde s príslušnosťou v mieste sídla právnickej osoby.

4) *Príslušnosť v manželských veciach*

Za manželské veci sa považujú občianskoprávne veci s rozhodovaním o žalobách, ktorých predmetom je:

rozvod,

anulovanie manželstva,

určenie existencie alebo neexistencie manželstva,

delenie spoločného majetku alebo iné nároky vyplývajúce z majetkového vzťahu medzi manželmi,

iné nároky vyplývajúce z manželského vzťahu, ktoré vznesie jeden z manželov proti druhému.

Estónsky súd má právomoc rozhodovať v manželskej veci, ak:

aspoň jeden z manželov je občanom Estónskej republiky alebo bol jej občanom v čase uzatvorenia manželstva,

obaja manželia majú bydlisko v Estónsku,

jeden z manželov má bydlisko v Estónsku, s výnimkou prípadu, keď by vynesení rozsudok zjavne nebol uznaný v krajine, ktorej občanom je niektorý z manželov.

Žaloba v manželskej veci, v ktorej má rozhodnúť estónsky súd, sa podá na súde s príslušnosťou v mieste spoločného bydliska manželov alebo, ak spoločné bydlisko neexistuje, na súde s príslušnosťou v mieste bydliska odporcu. Ak odporca nemá bydlisko v Estónsku, žaloba sa podá na súde s príslušnosťou v mieste bydliska spoločného nepnoletého dieťaťa strán a v prípade, že manželia nemajú spoločné nepnoleté dieťa, na súde s príslušnosťou v mieste bydliska navrhovateľa.

Aj v prípade, že na majetok osoby, ktorá je nezvestná, bola uvalená správa alebo osobe s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony bol určený poručník, alebo osobe bol uložený trest odňatia slobody, možno podať žiadosť o rozvod s takou osobou na súde s príslušnosťou v mieste bydliska navrhovateľa.

5) *Príslušnosť vo veci určenia otcovstva a určenia výživného* – vec určenia otcovstva je občianskoprávnou vecou, v ktorej sa rozhoduje o žalobe týkajúcej sa určenia otcovstva alebo sporu o uvedenie rodiča do rodného listu dieťaťa alebo do registra obyvateľstva. Estónsky súd môže rozhodnúť vo veci určenia otcovstva, ak je aspoň jeden z účastníkov konania občanom Estónskej republiky alebo aspoň jeden z účastníkov konania má bydlisko v Estónsku. Žaloba vo veci určenia otcovstva, v ktorej má rozhodnúť estónsky súd, sa podá na súde s príslušnosťou v mieste bydliska dieťaťa. Ak dieťa nemá bydlisko v Estónsku,

žaloba sa podá na súde s príslušnosťou v mieste bydliska odporcu. Ak odporca nemá bydlisko v Estónsku, žaloba sa podá na súde s príslušnosťou v mieste bydliska navrhovateľa.

Tieto ustanovenia platia aj pre veci určenia výživného. Vec určenia výživného je občianskoprávnou vecou, v ktorej sa rozhoduje o žalobe týkajúcej sa: plnenia povinnosti rodiča platiť výživné vyplývajúcej zo zákona vo vzťahu k neplnoletému dieťaťu, plnenia povinnosti platiť výživné medzi rodičmi, plnenia povinnosti platiť výživné medzi manželmi, plnenia inej povinnosti platiť výživné vyplývajúcej zo zákona.

2.2.2.3 Môžu sa strany dohodnúť na príslušnosti súdu, ktorý by inak nebol príslušný?

Ak sú vo veci zároveň príslušné viaceré estónske sudy, žiadateľ má právo zvoliť si súd, na ktorý podá svoj návrh. V takých prípadoch vo veci rozhoduje súd, ktorý dostal návrh ako prvý.

Ak sa žaloba podá na súde s príslušnosťou v mieste bydliska alebo sídla odporcu, alebo na súde s výlučnou príslušnosťou, vec prerokúva súd, ktorý je príslušný v mieste bydliska alebo sídla odporcu, prípadne v mieste, na ktorého základe je stanovená výlučná príslušnosť. Ak viaceré miesta, ktoré sa použili na stanovenie príslušnosti, patria do miestnej príslušnosti jedného miestneho súdu, ale do služobnej oblasti viacerých súdnych pracovísk, navrhovateľ si zvolí súdne pracovisko, ktoré bude vec prerokúvať. Ak navrhovateľ túto voľbu neurobí, súd určí, kde sa bude vec prerokúvať.

Veci týkajúce sa žiadostí prerokúva súd s príslušnosťou v mieste, ktoré sa použilo na stanovenie príslušnosti. Ak viaceré miesta určujúce príslušnosť patria do miestnej príslušnosti jedného miestneho súdu, ale do služobnej oblasti viacerých súdov, súd určí, kde sa bude vec prerokúvať.

3 V prípade, ak sú príslušnými súdmi špecializované sudy, ako môžem zistiť, na ktorý súd sa musím obrátiť?

Zrýchlené konanie vo veciach platobných rozkazov vedie súdne pracovisko v Haapsalu miestneho súdu v Pärnu (Pärnu Maakohtu Haapsalu kohtumaja). Pre ostatné občianskoprávne veci platia uvedené zásady príslušnosti súdov.

Súvisiace odkazy

[Systém súdov](#)

Posledná aktualizácia: 29/10/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Jurisdikcia - Írsko

1 Mám sa obrátiť na všeobecný súd alebo na špecializovaný súd (napríklad pracovný súd)?

Občianske sudy v Írsku majú právomoc rozhodovať vo veciach týkajúcich sa sporov medzi jednotlivcami, organizáciami alebo štátom. Tieto spory sa môžu týkať hocičoho, od úrazu spôsobeného pri dopravnej nehode až po sporné prevzatie spoločnosti. V občianskoprávných veciach navrhovateľ žaluje odporcu o náhradu škody za spôsobenú škodu. Náhrada má obvykle formu peňažnej náhrady za spôsobenú škodu.

Okresný, obvodný a Vyšší súd sú sudy prvého stupňa. Najvyšší súd má len odvolaciu právomoc, s výnimkou riešenia určitých záležitostí týkajúcich sa ústavy. Odvolací súd má len odvolaciu právomoc.

Okresné a obvodné sudy sú sudy s miestnou a obmedzenou právomocou, t. j. môžu sa zaoberať len vecami, ktorých hodnota nepresahuje určitú hranicu a v prípade ktorých majú strany bydlisko alebo sídlo v určitej geografickej oblasti, alebo v prípade ktorých sa uzavrela zmluva v určitej geografickej oblasti. Odvolania proti rozhodnutiam okresného súdu sa riešia na obvodných súdoch a odvolania proti rozhodnutiam obvodných súdov sa riešia na Vyššom súde. Súd pre konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu je súčasťou okresného súdu, ktorý sa zaoberá vecami súvisiacimi so spotrebiteľmi, ak výška nároku nepresahuje 2 000 EUR. Toto konanie sa môže použiť aj v prípade nároku jedného podniku voči druhému.

Okresný súd sa zaoberá vecami, ktorých hodnota nepresahuje 15 000 EUR. Obvodný súd sa zaoberá nárokmi, ktoré nepresahujú 75 000 EUR (60 000 EUR v prípade žalôb za spôsobenie ujmy na zdraví). Okrem toho má právomoc aj v konaniach rodinného práva vrátane rozvodu, rozluky a neplatnosti manželstva. Vyšší súd sa zaoberá nárokmi, ktoré presahujú 75 000 EUR (60 000 EUR v prípade žalôb za spôsobenie ujmy na zdraví).

Nárokmi týkajúcimi sa pracovného práva sa zaoberá súd pre odvolania v pracovnoprávných veciach *Employment Appeals Tribunal*, ktorý je nezávislým orgánom. Zaoberá sa širokým rozsahom sporov týkajúcich sa zamestnaneckých práv. V niektorých prípadoch sa ktorákoľvek zo strán môže odvolať na obvodnom súde do šiestich týždňov od rozhodnutia súdu. Ak sa na obvodnom súde nepodá odvolanie a zamestnávateľ nevykoná rozhodnutie, minister práce, podnikania a inovácií môže podať žalobu na obvodný súd v mene zamestnanca. Voči rozhodnutiu tribunálu sa každá strana môže odvolať na Vyššom súde, ale len pokiaľ ide o právnu otázku.

Obchodný súd, založený v roku 2004, je špecializovanou sekciou [Vyššieho súdu](#) a upravuje ho predovšetkým [nariadenie 63A Pravidiel konaní Najvyšších súdov](#). Zaoberá sa obchodnými spormi, ak hodnota nároku dosahuje najmenej 1 milión EUR, spormi týkajúcimi sa duševného vlastníctva a odvolaniami proti regulačným rozhodnutiam alebo návrhmi na súdne preskúmanie regulačných rozhodnutí. Okrem toho sa zaoberá aj inými prípadmi, ktoré sudca uzná za vhodné. Neexistuje žiadny automatický nárok na zápis do obchodného zoznamu Vyššieho súdu. Je to na uvážení sudcu obchodného súdu. Súd používa podrobný systém správy vecí, ktorý je navrhnutý tak, aby zjednodušil prípravu na súdne konanie, odstránil zbytočné náklady a zdržiavacie taktiky a zabezpečil úplné zverejnenie informácií pred konaním.

2 V prípade, ak sú príslušnými súdmi všeobecné sudy (t. j. sudy, ktoré majú právomoc v takýchto prípadoch), ako môžem zistiť, na ktorý by som sa mal obrátiť?

2.1 Existuje rozdiel medzi všeobecnými občianskoprávnymi súdmi vyššieho a nižšieho stupňa (napríklad okresné sudy ako sudy nižšieho stupňa a krajské sudy ako sudy vyššieho stupňa), a ak áno, ktorý z nich je príslušný v mojom prípade?

Príslušný súd na podanie nároku na prvom stupni sa určí podľa povahy nároku (zmluva, občianskoprávny delikt atď.) a hodnoty (pozri vyššie).

Na účely okresného súdu je krajina rozdelená na 24 okresov, pričom na každý z nich je trvalo pridelený jeden alebo viacerí sudcovia. V prípade dvoch najväčších miest, Dublin a Cork, je pre objem činnosti potrebné trvalé pridelenie viacerých sudcov. Na účely obvodných súdov je krajina rozdelená na osem obvodov. Na každý obvod je pridelený jeden sudca obvodného súdu s výnimkou obvodov Dublinu a Corku, kde je počet sudcov vyšší v dôsledku objemu činnosti. Vyšší súd zasada v Dubline a rieši pôvodné žaloby. Okrem toho v určených obdobiach počas roka rieši žaloby za spôsobenie ujmy na zdraví alebo smrteľné zranenia v niekoľkých provinčných lokalitách. Vyšší súd navyše zasada na provinčných miestach konania, kde rieši odvolania sa proti rozhodnutiam obvodných súdov v záležitostiach občianskeho a rodinného práva.

Okresný súd má právomoc riešiť veci týkajúce sa zmlúv, určitých občianskoprávných deliktov, veci súvisiace s dohodami o splátkovom nákupe a predaji na úver, veci súvisiace s nájmom, ako je nútené vystaňovanie z dôvodu neplatenia nájomného a takisto žaloby za neoprávnené zadržanie tovaru, pri ktorých výška nároku nepresahuje 15 000 EUR. Okresný súd má aj veľa právomocí v súvislosti s výkonom rozsudkov všetkých súdov týkajúcich sa dlhov, udeľovania licencií, ako sú licencie na predaj alkoholických nápojov, zverenia detí do osobnej starostlivosti a výživného na deti.

Obvodný súd má právomoc, pokiaľ ide o zmluvy a občianskoprávne delikty, vo veciach dedičských, v žalobách o správu dedičstva, žalobách týkajúcich sa vlastného majetku, v záležitostiach súvisiacich s núteným vystaňovaním alebo pri žiadostiach o nový prenájom, v konaniach založených na zmluvách o splátkovom nákupe a predaji na úver, pri ktorých je výška nároku do 75 000 EUR (60 000 EUR v prípade žalôb za spôsobenie ujmy na zdraví). Obvodný súd má právomoc v konaniach rodinného práva (vrátane rozluky, neplatnosti manželstva, rozvodu a odvolaní proti rozhodnutiam okresného súdu) a má odvolaciu právomoc proti rozhodnutiam rozhodcov v sporoch týkajúcich sa prenájmu pozemku podľa právnych predpisov týkajúcich sa prenajímateľov a nájomcov.

Občianskoprávnymi vecami sa na obvodnom súde zaoberá samosudca bez poroty. Odvolania proti rozhodnutiam okresného súdu majú formu opätovného prerokovania, pričom rozhodnutie obvodného súdu je konečné a nemožno sa proti nemu ďalej odvolať.

Vyšší súd má podľa ústavy plnú pôvodnú príslušnosť vo všetkých skutkových a právnych veciach. To znamená, že má právomoc zaoberať sa občianskoprávnymi vecami, v ktorých má odporca bydlisko v krajine, v ktorých sa údajná zmluva uzavrela v krajine, v ktorých sa údajný občianskoprávny delikt spáchal v krajine alebo v ktorých sa nehnuteľnosť, ktorá je predmetom konania, nachádza v krajine. Vyšší súd prerokúva odvolania voči rozhodnutiam obvodného súdu a vykonáva dozornú právomoc nad okresným súdom a inými nižšími súdmi. Odvolania proti rozhodnutiam Vyššieho súdu sa prerokujú na Odvolacom súde a na Najvyššom súde, ak Najvyšší súd potvrdí, že ide o vec verejnoprospešného významu alebo vec v záujme spravodlivosti. Odvolanie môže byť podané Odvolacím súdom Najvyššiemu súdu, ktorý potvrdí, že ide o vec všeobecného záujmu verejnosti alebo vec v záujme spravodlivosti. Odvolanie nemá formu opätovného prerokovania, ale vychádza z prepisu dôkazov na súde prvého stupňa a právnej argumentácie.

2.2 Miestna príslušnosť (je pre môj prípad príslušný súd v meste A alebo v meste B?)

2.2.1 Základné pravidlo miestnej príslušnosti súdov

Príslušný okresný alebo obvodný súd na podanie občianskoprávneho nároku sa určuje podľa miesta, kde sa odporca alebo jeden z odporcov obvykle zdržiava, alebo vykonáva akúkoľvek profesiu, podnikanie alebo povolanie. Vo väčšine vecí týkajúcich sa zmlúv je príslušný okres alebo obvod ten, v ktorom sa údajne uzavrela zmluva, v prípade občianskoprávnych deliktov je to ten, v ktorom údajne došlo k prečinu, v rodinných veciach ten, v ktorom má žiadateľ bydlisko, a vo veciach súvisiacich s prenájomom alebo vlastníckym právom k nehnuteľnosti ten, v ktorom sa nachádzajú priestory alebo pozemky, ktoré sú predmetom takéhoto konania.

2.2.2 Výnimky zo základného pravidla

2.2.2.1 V ktorých prípadoch si môžem vybrať medzi súdom v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla) a iným súdom?

Neuplatňuje sa.

2.2.2.2 V ktorých prípadoch si musím vybrať iný súd ako je súd v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla)?

Neuplatňuje sa.

2.2.2.3 Môžu sa strany dohodnúť na príslušnosti súdu, ktorý by inak nebol príslušný?

Neuplatňuje sa.

V prípade, ak sú príslušnými súdmi špecializované súdy, ako môžem zistiť, na ktorý súd sa musím obrátiť?

Na webovom sídle [Súdnej služby Írska](#) sa nachádza komplexné vysvetlenie štruktúry súdov v tejto krajine. Je na nej zverejnená aj brožúra s názvom *Ako fungujú súdy* (Explaining the Court) na účely informovania verejnosti. Ďalšie podrobnosti o systéme súdov poskytuje Občianska informačná rada, čo je štatutárny orgán, ktorý podporuje poskytovanie informácií, poradenstva a presadzovania záujmov týkajúcich sa širokej škály verejnoprávných a sociálnych služieb. Občianska informačná rada poskytuje webové sídlo, telefónnu linku a početné kontaktné miesta v celej krajine.

Súvisiace odkazy

[Súdna služba – Írsko](#)

<http://www.citizensinformation.ie/>

Posledná aktualizácia: 18/09/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Jurisdikcia - Grécko

1 Mám sa obrátiť na všeobecný súd alebo na špecializovaný súd (napríklad pracovný súd)?

Na prejednanie väčšiny občianskoprávnych a obchodných sporov sú v Grécku príslušné všeobecné civilné súdy. Vo výnimočných prípadoch boli osobitným zákonom v rámci civilných súdov vo veľkých mestách ustanovené špecializované komory s výlučnou príslušnosťou prejednávať osobitné veci podľa právnej oblasti. Ide o tieto komory: komory v Aténach a Solúne s právomocou prejednávať veci týkajúce sa ochrany známky Európskej únie a komora v Pireu s právomocou prejednávať veci v oblasti morského práva.

2 V prípade, ak sú príslušnými súdmi všeobecné súdy (t. j. súdy, ktoré majú právomoc v takýchto prípadoch), ako môžem zistiť, na ktorý by som sa mal obrátiť?

Vo väčšine prípadov sa príslušnosť súdov stanovuje podľa hodnoty predmetu sporu. Na odhad hodnoty predmetu sporu sa berie do úvahy nárok zaevidovaný v žalobe bez zohľadnenia akýchkoľvek vedľajších nárokov. Ak sa jedna žaloba týka viacerých nárokov, všetky nároky sa prejednávajú spoločne.

2.1 Existuje rozdiel medzi všeobecnými občianskoprávnymi súdmi vyššieho a nižšieho stupňa (napríklad okresné súdy ako súdy nižšieho stupňa a krajské súdy ako súdy vyššieho stupňa), a ak áno, ktorý z nich je príslušný v mojom prípade?

Veci, v ktorých sú príslušné civilné súdy, prejednávajú na prvom stupni okresné civilné súdy, známe aj ako súdy pre veci s nízkou hodnotou sporu (*Irinodikia*), jednočlenné súdy prvého stupňa (*Monomeli Protodikia*) a viacčlenné súdy prvého stupňa (*Polymeli Protodikia*).

Súdy pre veci s nízkou hodnotou sporu sú príslušné predovšetkým a) vo všetkých sporoch, ktoré je možné ohodnotiť peňažne a ktorých hodnota nepresahuje sumu dvadsaťtisíc eur (20 000 EUR), a b) vo všetkých hlavných alebo vedľajších sporoch vyplývajúcich z nájmovej zmluvy za predpokladu, že vo všetkých prípadoch dohodnuté mesačné nájomné nepresahuje šesťsto eur (600 EUR).

Súdy pre veci s nízkou hodnotou sporu sú bez ohľadu na hodnotu sporu príslušné aj vo väčšine sporov týkajúcich sa poľnohospodárstva, predaja zvierat, majetkových sporov so susedmi, sporov vyplývajúcich zo zmlúv s prevádzkovateľmi hotelov a dopravcami, v návrhoch na konanie podaných združeniami a družstvami proti ich členom alebo naopak, v návrhoch podaných právnikmi vo veci ich služieb na súdoch prvého stupňa a na policajných súdoch (*Ptaismatodikia*), ako aj vo veci práv, náhrad alebo nákladov svedkov, tímočníkov, nútených správcoch alebo dozorcov, ktorí vypovedali pred súdom alebo ktorí boli vymenovaní niektorým súdom.

Jednočlenné súdy prvého stupňa sú príslušné vo všetkých sporoch, ktoré je možné ohodnotiť peňažne a ktorých hodnota je vyššia než suma dvadsaťtisíc eur (20 000 EUR), ale menšia než suma dvestopäťdesiat tisíc eur (250 000 EUR).

Jednočlenné súdy prvého stupňa sú príslušné aj v týchto sporoch, hoci ich hodnota presahuje sumu dvestopäťdesiat tisíc eur (250 000 EUR): spory vyplývajúce zo zmlúv o nájme alebo prenájme; zamestnanecké spory týkajúce sa zamestnancov alebo práce či predmetov vyrábaných kvalifikovanými pracovníkmi alebo remeselníkmi; spory, na ktoré sa vzťahujú kolektívne pracovné zmluvy, medzi organizáciami sociálneho zabezpečenia a poistenými osobami; spory týkajúce sa poplatkov, náhrad a nákladov právnikov s výnimkou sporov, ktoré sa prejednávajú na súdoch pre veci s nízkou hodnotou sporu; spory týkajúce sa osôb zamestnaných v právnických, zdravotníckych alebo záchranných službách alebo pracujúcich ako technickí pracovníci, chemici alebo makléri a spory týkajúce sa osôb vymenovaných súdnym orgánom, napríklad znalci, odborní rozhodcovia, odhadcovia, rozhodcovia, vykonávatelia závetu, správcovia, likvidátori; spory týkajúce sa všetkých typov nárokov na náhradu škody vyplývajúcej zo škôd spôsobených vozidlom vrátane nárokov v rámci poistenia vozidiel a spory týkajúce sa súdneho napadnutia držby alebo užívania hnuteľného či nehnuteľného majetku.

Jednočlenné súdy prvého stupňa sú vždy príslušné prejednávať tieto veci bez ohľadu na hodnotu sporu: spory týkajúce sa rozvodu; anulovania manželstva; uznania existencie alebo neexistencie manželstva; manželských vzťahov počas manželstva a z neho vyplývajúcich vzťahov vrátane sporov o otcovstvo, uznania toho, či existuje vzťah medzi rodičom a dieťaťom alebo o určenie rodičovských práv a povinností; uznania otcovstva dieťaťa narodeného mimo manželstva; uznania, či došlo k dobrovoľnému uznaniu dieťaťa narodeného mimo manželstva, či je toto uznanie neplatné alebo či má toto dieťa rovnaké postavenie ako dieťa narodené v manželstve z dôvodu blízkeho uzatvorenia manželstva medzi jeho rodičmi, ako aj napadnutia dobrovoľného uznania; uznania, či došlo k osvojeniu alebo jeho zániku, alebo či bolo ustanovené poručníctvo. Takisto prejednávajú spory týkajúce sa výživného vyplácaného na základe manželstva, rozvodu alebo príbuzenského vzťahu; výkonu rodičovských práv a povinností; nezhôd medzi rodičmi vo veci spoločného výkonu rodičovských práv a povinností, ako aj komunikácie rodičov a iných predkov s dieťaťom; úpravy používania domácnosti manželov a rozdelenia hnuteľného majetku medzi manželov, ako aj spory týkajúce sa domácnosti manželov a rozdelenia hnuteľného majetku medzi nimi v prípade ukončenia spolužitia; spory týkajúce sa vlastníctva podlaží v budove a spory týkajúce sa zrušenia rozhodnutí prijatých na valnom zhromaždení združení alebo družstiev.

Viacčlenné súdy prvého stupňa sú príslušné vo všetkých sporoch, v ktorých nemajú príslušnosť súdy pre veci s nízkou hodnotou sporu ani jednočlenné súdy prvého stupňa.

2.2 Miestna príslušnosť (je pre môj prípad príslušný súd v meste A alebo v meste B?)

2.2.1 Základné pravidlo miestnej príslušnosti súdov

Miestne príslušným je súd, v ktorého obvode má odporca trvalý pobyt.

Ak odporca nemá trvalý pobyt ani v Grécku, ani v zahraničí, príslušným je súd, v ktorého obvode má odporca prechodný pobyt. Ak nie je známe miesto pobytu odporcu, príslušným je súd, v ktorého obvode mal odporca v Grécku naposledy trvalý pobyt, alebo ak v Grécku nemal trvalý pobyt, tak v mieste posledného prechodného pobytu.

Štát patrí do príslušnosti súdu, v ktorého obvode má sídlo príslušný orgán, ktorý má zo zákona na súde zastupovať štát.

Pre právnické osoby, ktoré sú spôsobilé byť účastníkmi konania, je príslušným súd, v ktorého obvode majú tieto osoby sídlo alebo pobočku, pokiaľ sa spor týka prevádzky sídla alebo pobočky.

2.2.2 Výnimky zo základného pravidla

2.2.2.1 V ktorých prípadoch si môžem vybrať medzi súdom v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla) a iným súdom?

Ak je príslušných viacero súdov, má navrhovateľ právo výberu. Prednosť medzi týmito súdmi sa stanovuje podľa dátumu podania žaloby.

Ak súd nemá vecnú alebo miestnu príslušnosť, vo veci rozhodne z úradnej moci samotný súd a určí, ktorý súd je príslušný, a vec postúpi tomuto súdu.

Procesnoprávne dôsledky podanej žaloby sa zachovávajú.

Zmluvné spory

Spory týkajúce sa existencie alebo platnosti právneho aktu vykonávaného za života osoby a všetkých práv vyplývajúcich z tohto aktu je možné podať aj na súd, v ktorého obvode bol právny akt vypracovaný alebo v ktorom sa má uskutočniť jeho vykonanie. Spory týkajúce sa zmluvne stanovených náhrad škody (záporný úrok) a odškodnenia na základe chyby počas rokovaní sa takisto môžu podávať na tento súd.

Delikt

Spory vyplývajúce z nečestného konania sa môžu podať aj na súd v mieste, kde došlo k udalosti predstavujúcej škodu alebo kde k nej má dôjsť.

Civilná žaloba

Civilnú žalobu o náhradu škody a odškodnenie za trestný čin, ako aj o finančné odškodnenie z dôvodu nemajetkovej ujmy alebo psychického utrpenia je možné predložiť na trestnom súde činnom vo veci samej.

Spory týkajúce sa výživného, rozvodov a rodičovských práv a povinností

Manželské spory (spory týkajúce sa výživného vyplácaného na základe manželstva, rozvodu alebo príbuzenského vzťahu, výkonu rodičovských práv a povinností, nezhôd medzi rodičmi vo veci spoločného výkonu rodičovských práv a povinností, ako aj komunikácie rodičov a iných predkov s dieťaťom, úpravy užívania domácnosti manželov a rozdelenia hnuteľného majetku medzi manželov, ako aj spory týkajúce sa domácnosti manželov a rozdelenia hnuteľného majetku medzi nimi v prípade ukončenia spolužitia) sa môžu podať aj na súde, v ktorého obvode sa nachádza posledné spoločné bydlisko manželov.

Spory týkajúce sa nárokov na výživné sa môžu podať aj na súd v mieste trvalého alebo prechodného pobytu príjemcu výživného.

2.2.2.2 V ktorých prípadoch si musím vybrať iný súd ako je súd v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla)?

Spory týkajúce sa vecných práv k nehnuteľnosti a spory vyplývajúce z prenájmu nehnuteľností patria do výhradnej príslušnosti súdu, v ktorého obvode sa daná nehnuteľnosť nachádza.

(Ak sa nehnuteľnosť nachádza v obvode s viacerými súdmi, navrhovateľ má právo výberu.)

Spory týkajúce sa správy vykonávanej na základe súdneho príkazu patria do výhradnej príslušnosti súdu, ktorý vydal daný príkaz.

Spory týkajúce sa dedenia patria do výhradnej príslušnosti súdu, v ktorého obvode mal zosnulý trvalý pobyt, alebo ak nemal trvalý pobyt, tak súdu, v ktorého obvode mal v čase úmrtia prechodný pobyt.

Ak je s hlavnou vecou spojená vedľajšia vec, a to najmä náhodné návrhy alebo návrhy na uplatnenie záruky, takéto zásahy a iné podobné návrhy patria do výhradnej príslušnosti súdu, ktorý prejednáva hlavnú vec.

Hlavné veci, ktoré spolu súvisia, patria do výhradnej príslušnosti súdu, ktorý prejednával prvú vec.

Viacčlenný súd prvého stupňa, ktorý prejednáva hlavnú vec, je príslušný vo všetkých vedľajších veciach, v ktorých má príslušnosť jednočlenný súd prvého stupňa a okresný civilný súd, a jednočlenný súd prvého stupňa, ktorý prejednáva hlavnú vec, je príslušný vo všetkých vedľajších veciach, v ktorých má príslušnosť okresný civilný súd.

2.2.2.3 Môžu sa strany dohodnúť na príslušnosti súdu, ktorý by inak nebol príslušný?

Všeobecný súd prvého stupňa, ktorý nemá miestnu príslušnosť, môže na základe výslovnej alebo tichej dohody účastníkov konania nadobudnúť príslušnosť, pokiaľ sa tieto spory netýkajú majetku. Výslovná dohoda sa musí uzavrieť v prípade sporov, pri ktorých existuje výlučná právomoc.

Tichá dohoda sa považuje za uzavretú v prípade, ak sa odporca zúčastní na verejnom pojednávaní a v riadnom čase nevznesie námietku proti príslušnosti súdu.

Dohoda medzi účastníkmi konania, na základe ktorej sa všeobecný súd stáva príslušným pre budúce spory, je platná, len ak je vypracovaná v písomnej podobe a uvádza sa v nej špecifický právny vzťah, z ktorého tieto spory vyplývajú.

3 V prípade, ak sú príslušnými súdmi špecializované súdy, ako môžem zistiť, na ktorý súd sa musím obrátiť?

Pokiaľ ide o špeciálne komory s právomocou prejednávať veci týkajúce sa práva ochrannej známky EÚ a morského práva: vecná príslušnosť sa stanovuje v súlade s pravidlami pre všeobecné civilné súdy. Pokiaľ ide o miestnu príslušnosť, a) komora pre veci týkajúce sa ochrannej známky EÚ v Aténach je miestne príslušná pre obvody odvolacích súdov v Aténach, Egejskom mori, na Dodekanézskych ostrovoch, Korfu, Kréte, v Lamii, Nafpliu, Patrase a Pireu, b) komora pre veci týkajúce sa ochrannej známky EÚ v Solúne je miestne príslušná pre obvody odvolacích súdov v Solúne, Západnej Macedónii, Trácii, Ioannine a Larisse a c) do pôsobnosti príslušnej komory pre veci v oblasti morského práva v Pireu patrí celý kraj Attika.

Posledná aktualizácia: 05/06/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [es](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Jurisdikcia - Španielsko

1 Mám sa obrátiť na všeobecný súd alebo na špecializovaný súd (napríklad pracovný súd)?

Zásada, o ktorú sa opiera usporiadanie súdov v Španielsku, je zásada justičnej jednoty. Jedinou výnimkou sú vojenské súdy v čase vojny a výnimočného stavu a s výnimkou ústavného súdu (*Tribunal Constitucional*) ako posledného garanta základných ľudských práv a slobôd prostredníctvom žiadosti o presadzovanie základných práv a slobôd (*recurso de amparo*).

Súdna právomoc je však rozdelená medzi štyri typy súdov: civilné súdy, trestné súdy, správne súdy a súdy pre sociálne veci.

Základom civilného súdnictva je súd prvého stupňa (*Juzgado de Primera Instancia*), ktorý v prvom stupni prejednáva občianskoprávne spory a konania, ktoré neboli výslovne pridelené inému súdu. Súd prvého stupňa je teda možné opísať ako všeobecný alebo obyčajný súd.

Útvary civilných súdov zahŕňajú rodinné súdy (*Juzgados de Familia*), čo sú súdy prvého stupňa. V obvodoch, kde sú k dispozícii rodinné súdy (vo všeobecnosti v miestach s väčšou koncentráciou obyvateľstva), tieto súdy zodpovedajú za riešenie sporov v oblasti rodinného práva týkajúcich sa anulovania manželstva, rozluky a rozvodu, vzťahov medzi rodičmi a deťmi a ochrany osôb s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony. Ak sa proti jednému z účastníkov konania na súde, ktorý sa zaoberá násilím páchaným na ženách (*Juzgado de Violencia sobre la Mujer*), začne trestné konanie, tento súd je takisto príslušný konať v tomto civilnom konaní.

Civilné útvary zahŕňajú aj osobitné obchodné súdy (*Juzgados de lo Mercantil*) a súdy pre veci týkajúce sa ochrannej známky Európskej únie (*Juzgados de Marca Comunitaria*).

Súdy pre sociálne veci (*Juzgados de lo Social*) sú zodpovedné za prejednanie vecí zaoberajúcich sa pracovným právom. Tieto veci sa týkajú jednotlivých sporov medzi zamestnancami a zamestnávateľmi v súvislosti s pracovnými zmluvami, sporov vo veci kolektívneho vyjednávania, žalôb týkajúcich sa sociálneho zabezpečenia a žalôb proti štátu v súvislosti s jeho povinnosťami v rámci pracovného práva.

Trestné súdy zodpovedajú za pojednávanie trestnoprávných vecí.

Pre španielske právo je charakteristické, že civilné konanie vyplývajúce z trestných činov sa môže spojiť s trestným konaním. V týchto prípadoch o výške náhrady škody splatnej v súvislosti s trestným činom rozhodne trestný súd. Ak poškodená strana nepodá civilnú žalobu, podá ju v jej mene generálny prokurátor, pokiaľ sa poškodená strana výslovne nevzdá práva podať žalobu v trestnoprávnej veci.

A napokon, správne súdy sa zaoberajú kontrolou zákonnosti pôsobenia orgánov verejnej správy a riešia finančné nároky vznesené voči týmto orgánom.

2 V prípade, ak sú príslušnými súdmi všeobecné súdy (t. j. súdy, ktoré majú právomoc v takýchto prípadoch), ako môžem zistiť, na ktorý by som sa mal obrátiť?

Pozri odpovede uvedené ďalej.

2.1 Existuje rozdiel medzi všeobecnými občianskoprávnymi súdmi vyššieho a nižšieho stupňa (napríklad okresné súdy ako súdy nižšieho stupňa a krajské súdy ako súdy vyššieho stupňa), a ak áno, ktorý z nich je príslušný v mojom prípade?

V Španielsku neexistuje rozdiel medzi rôznymi súdmi prvého stupňa z hľadiska výšky nároku alebo závažnosti vecí, ktorými sa môžu zaoberať, a nijaký súd prvého stupňa neprejednáva odvolania proti rozsudkom iných súdov prvého stupňa. Odvolaniami v civilnom konaní sa vždy zaoberajú provinčné súdy (*Audiencias Provinciales*).

2.2 Miestna príslušnosť (je pre môj prípad príslušný súd v meste A alebo v meste B?)

Z hľadiska súdnictva je Španielsko rozdelené geograficky na obce, okresy, provincie a autonómne oblasti. Okres je územná jednotka, ktorú tvorí jedna alebo viacero priľahlých obcí v rovnamej provincii. Ide o najdôležitejšie územné rozdelenie, lebo ide o oblasť, v ktorej má súd prvého stupňa príslušnosť. (Podrobné informácie sa nachádzajú na webovom sídle ministerstva spravodlivosti mjusticia.gob.es.)

V okresoch v prípade potreby riešenia veľkého počtu vecí existuje viac než jeden súd daného typu. Toto v súčasnosti platí vo väčšine miest. Súdy sú očíslované v poradí podľa toho, kedy boli ustanovené.

Všetky tieto súdy majú v zásade rovnakú príslušnosť a veci sa medzi nimi rozdeľujú v súlade s internými správnyimi pravidlami delenia práce. Za určitých okolností však pravidlá delenia práce možno použiť na pridelenie iného typu vecí rôznym súdom v tom istom okrese.

2.2.1 Základné pravidlo miestnej príslušnosti súdov

Ak nejestvuje dohoda ani záväzné normy, základným pravidlom je, že príslušným je súd prvého stupňa, v ktorého obvode má odporca trvalý pobyt alebo prípadne prechodný pobyt. Ak odporca nemá trvalý ani prechodný pobyt v Španielsku, príslušným súdom bude súd prvého stupňa, v ktorého obvode sa odporca nachádza alebo kde sa naposledy zdržiaval. Ak sa nemôže použiť ani jedno z týchto kritérií, navrhovateľ môže podať návrh na súd prvého stupňa, v ktorého obvode má trvalý pobyt.

V záujme uvedených skutočností:

žaloby proti vlastníkom podnikov a osobám vykonávajúcim živnosť podané v súvislosti s ich podnikateľskou alebo živnostenskou činnosťou možno podať v ktoromkoľvek mieste, kde túto činnosť vykonávajú, a to podľa výberu navrhovateľa,

žaloby proti právnickým osobám možno podať aj v tom mieste, kde vznikol právny stav alebo právny vzťah, ktorého sa spor týka, alebo kde má mať účinok, ak v tomto mieste majú otvorený podnik alebo ak tam majú zástupcu.

2.2.2 Výnimky zo základného pravidla

2.2.2.1 V ktorých prípadoch si môžem vybrať medzi súdom v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla) a iným súdom?

Pre súčasný španielsky procesný systém nie je obvyklé, aby ponechával výber miestnej príslušnosti navrhovateľovi. Stáva sa to iba v týchto prípadoch:

- vecné žaloby o nehnuteľnosti týkajúce sa buď niekoľkých nehnuteľností, alebo jednej nehnuteľnosti, ktorá sa nachádza v rôznych obvodoch. V týchto prípadoch sa navrhovatelia môžu rozhodnúť podať žalobu v ktoromkoľvek okrese, ktorý má miestnu príslušnosť,
- žaloby týkajúce sa predloženia a schválenia účtov zo strany osôb zodpovedných za správu cudzieho majetku, ak nie je určené miesto, v ktorom majú byť predložené. V týchto prípadoch si môžu navrhovatelia vybrať medzi miestom trvalého pobytu odporcu a miestom, kde sa spravuje daný majetok,
- spory o dedičstvo: navrhovatelia si môžu vybrať medzi súdom, v ktorého obvode bolo posledné trvalé bydlisko zosnulého v Španielsku, alebo súdom, v ktorého obvode sa nachádza väčšina predmetu dedičstva,
- žaloby o duševné vlastníctvo: navrhovatelia si môžu vybrať medzi týmito miestami: miesto, kde došlo k porušeniu práva; miesto, kde sa nachádzajú dôkazy *prima facie* o tom, že došlo k porušeniu práva; alebo miesto, kde sa nachádzajú nezákonné kópie,
- prípady vo veci nekalej súťaže, pri ktorých odporca v Španielsku nemá svoj podnik, trvalý ani prechodný pobyt. V týchto prípadoch si navrhovatelia môžu vybrať buď miesto, kde bol vykonaný skutok nekalej súťaže, alebo miesto, kde sa prejavili jeho účinky,
- žaloby týkajúce sa výlučne zverenia maloletých osôb do osobnej starostlivosti opatery alebo pohľadávok na výživné zo strany jedného rodiča voči druhému rodičovi v mene maloletých osôb, keď obaja rodičia majú pobyt v rôznych súdnych obvodoch. V týchto prípadoch si môžu navrhovatelia vybrať buď súd, v ktorého obvode má odporca trvalý pobyt, alebo súd, v ktorého odvode má pobyt dieťa,
- vo všeobecnosti, žaloby týkajúce sa výkonu práv jednotlivých spotrebiteľov alebo používateľov môže prejednávať súd, v ktorého obvode má trvalý pobyt spotrebiteľ, používateľ alebo odporca, a to podľa výberu spotrebiteľa.

2.2.2.2 V ktorých prípadoch si musím vybrať iný súd ako je súd v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla)?

V týchto prípadoch existujú záväzné normy, na základe ktorých navrhovateľ musí podať žalobu na iný súd, než je súd v mieste trvalého pobytu odporcu. V týchto prípadoch si účastníci konania nemôžu vybrať, že svoj nárok predložia v príslušnosti konkrétneho súdu, a to ani priamo, ani nepriamo:

- vecné práva alebo práva na poberanie renty, pokiaľ ide o nehnuteľný majetok a veci týkajúce sa majetku v spoluvlastníctve (*propiedad horizontal*): príslušnými sú súdy, v ktorých obvode sa majetok nachádza,
- spory o dedičstvo: príslušnosť sa určí buď na základe miesta posledného trvalého pobytu zosnulého v Španielsku, alebo na základe toho, kde sa nachádza väčšina dedičstva, a to podľa voľby navrhovateľa,
- veci týkajúce sa pomoci pre osoby, ktoré nemajú spôsobilosť na právne úkony, alebo ich zastupovania: tieto veci sa prejednávajú na súde v mieste bydliska dotknutej osoby,
- ochrana základných práv prostredníctvom civilných súdov: tieto veci prejednáva súd, v ktorého obvode má trvalý pobyt navrhovateľ, alebo v prípade, keď navrhovateľ nemá trvalý pobyt v Španielsku, súd, v ktorého obvode došlo k porušeniu týchto práv,
- žaloby o náhradu škôd spôsobených používaním motorových vozidiel: príslušným je súd, v ktorého obvode bola spôsobená škoda,
- napadnutie rozhodnutí obchodných spoločností: miestna príslušnosť sa určuje podľa sídla spoločnosti,
- žaloby o vyhlásenie, že určité všeobecné zmluvné podmienky netvorí súčasť zmluvy alebo že daný odsek je neplatný: príslušným je súd v mieste trvalého bydliska navrhovateľa,
- určovacie žaloby o ukončenie štandardných zmluvných podmienok alebo o odstúpenie od nich v prípade, keď odporca nemá v Španielsku svoj podnik alebo trvalý pobyt: v týchto prípadoch je príslušným súd v mieste, kde bola uzatvorená štandardná zmluva,
- žaloby o ukončenie štandardných zmluvných podmienok v záujme ochrany kolektívnych alebo spoločných záujmov spotrebiteľov alebo používateľov v prípade, keď odporca nemá v Španielsku svoj podnik alebo trvalý pobyt: v týchto prípadoch je príslušným súd v mieste trvalého pobytu navrhovateľa,
- žaloby o vynútenie plnenia povinností týchto osôb: poisťovňa; osoba, ktorá inej osobe predala osobný majetok na splátky alebo ktorá financovala jeho zakúpenie; osoba, ktorá predložila verejnú ponuku týkajúcu sa osobného majetku alebo služby, ktorú druhá osoba prijala. V týchto prípadoch je príslušným súd v mieste trvalého pobytu navrhovateľa,
- žaloby tretích strán, ktorými bolo napadnuté zaistenie majetku: príslušným je súd, v ktorého obvode má sídlo subjekt, ktorý vydal príkaz na zaistenie,
- návrhy na rozluku, neplatnosť alebo rozvod manželstva: príslušným je rodinný súd, prípadne ak rodinný súd neexistuje, súd prvého stupňa, v ktorého obvode sa nachádza spoločné bydlisko manželov. Ak manželka nemá spoločné bydlisko, príslušným bude súd, v ktorého obvode sa nachádza buď posledné spoločné bydlisko manželov, alebo kde má pobyt druhý z manželov. Ak neexistuje ani jedno z týchto miest, príslušným je súd, v ktorého obvode má trvalý pobyt osoba, ktorá podala návrh. Ak návrh podali obaja manželka na základe vzájomnej dohody, príslušným je súd, v ktorého odvode sa nachádza posledné spoločné bydlisko manželov alebo trvalé bydlisko jedného z manželov,
- žaloby týkajúce sa výlučne zverenia maloletých osôb do osobnej starostlivosti opatery alebo pohľadávok na výživné zo strany jedného rodiča voči druhému rodičovi v mene maloletých osôb: v týchto prípadoch je príslušným súd v mieste posledného spoločného bydliska rodičov. V prípade, že rodičia bývajú v rôznych súdnych okresoch, navrhovateľ si môže vybrať medzi súdom v mieste trvalého bydliska odporcu a súdom v mieste pobytu dieťaťa.

2.2.2.3 Môžu sa strany dohodnúť na príslušnosti súdu, ktorý by inak nebol príslušný?

Vo všeobecnosti platí, že miestnu príslušnosť súdu v Španielsku je možné zmeniť, čo znamená, že účastníci konania môžu výslovnou alebo tichou formou podať žalobu na súd určitého obvodu, ak tieto súdy majú vecnú príslušnosť.

Výslovné podanie sa uskutočnilo, keď zainteresované strany uzatvorili výslovnú dohodu, v ktorej uvádzajú určitý obvod, pred ktorého súdy predkladajú svoju vec.

Tiché podanie sa uskutoční v týchto situáciách:

- v prípade navrhovateľa, keď jednoducho podá návrh na súd určitého obvodu a obráti sa na súdy tohto obvodu, kde podá žalobu, alebo sformuluje požiadavku alebo žiadosť, ktoré sa majú podať na príslušný súd na rozhodovanie vo veci žaloby,
- v prípade odporcu, keď sa dostavil na súd a potom vykonal akýkoľvek procesný úkon, s výnimkou podania návrhu v riadnom čase a napadnutia príslušnosti súdu.

Všetky zmeny trvalého pobytu účastníkov konania, miesta sporného objektu alebo účelu konania, ku ktorým došlo po začatí konania, nevedú k zmene príslušnosti súdu, ktorá sa určí v súlade so stavom, ktorý sa potvrdí na začiatku konania (*Perpetuatio Jurisdictionis*).

Platia však tieto podmienky:

Výslovné podanie nie je možné v prípade štandardných zmlúv, zmlúv obsahujúcich všeobecné podmienky stanovené jednou zo strán alebo v prípade spotrebiteľských či používateľských zmlúv. V týchto prípadoch je však možné tiché podanie.

Nijaké podanie nie je možné v prípade, keď sa v zákone stanovujú záväzné normy miestnej príslušnosti.

V zrýchlených konaniach, konaniach o platobnom rozkaze alebo konaniach na vymáhanie dlhu nie je povolené nijaké podanie.

3 V prípade, ak sú príslušnými súdmi špecializované súdy, ako môžem zistiť, na ktorý súd sa musím obrátiť?

Medzi špecializované súdy v Španielsku patria súdy uvedené ďalej.

Rodinné súdy, ktoré sú súdmi prvého stupňa. Ak existujú rodinné súdy (vo všeobecnosti v miestach s väčšou koncentráciou obyvateľstva), majú výhradnú a výlučnú právomoc v rodinných veciach. Konkrétne riešia veci týkajúce sa:

rozluky, neplatnosti a rozvodu manželstva a

výkonu rodičovských práv a povinností nad maloletými osobami.

Pravidlá miestnej príslušnosti sú rovnaké ako pravidlá, ktoré sa uplatňujú na súde prvého stupňa, ktoré sa zaoberajú vecami v oblasti rodinného práva v prípade, ak v danom obvode chýba špecializovaný rodinný súd.

Súdy pre sociálne veci prejednávajú veci v oblasti pracovného práva. Tieto veci sa týkajú jednotlivých sporov medzi zamestnancami a zamestnávateľmi v súvislosti s pracovnými zmluvami, sporov vo veci kolektívneho vyjednávania, žalôb týkajúcich sa sociálneho zabezpečenia a žalôb proti štátu v súvislosti s jeho povinnosťami v rámci pracovného práva.

Vo všeobecnosti platí, že miestne príslušným je súd, v ktorého obvode pracovník poskytuje svoje služby alebo v ktorého obvode má odporca trvalý pobyt, a to podľa výberu navrhovateľa.

Obchodné súdy pôsobia na úrovni provincií a zaoberajú sa obchodnými spormi.

Tieto súdy prejednávajú veci súvisiace s platobnou neschopnosťou, s výnimkou prípadov, keď sa platobná neschopnosť týka inej osoby, než je podnikateľ: v týchto prípadoch sú príslušnými všeobecné súdy prvého stupňa.

Tieto súdy prejednávajú aj súvisiace veci týkajúce sa týchto záležitostí:

- občianske finančné žaloby proti majetku osôb v platobnej neschopnosti s výnimkou žalôb v rámci konaní týkajúcich sa spôsobilosti na právne úkony, rodičovstva, manželstva a maloletých osôb,
- podnikové žaloby o hromadné ukončenie, zmenu alebo pozastavenie pracovných zmlúv, ak je zamestnávateľ úpadcom, alebo žaloby o pozastavenie alebo ukončenie zmlúv vyššieho manažmentu,
- všetky opatrenia na presadzovanie alebo predbežné opatrenia voči majetku úpadcu a jeho hospodárskym právam bez ohľadu na to, ktorý súd vydal príkaz,
- žaloby týkajúce sa občianskoprávnej zodpovednosti proti riaditeľom spoločnosti, audítorm alebo likvidátorm v súvislosti so škodami a stratou, ktorú počas konkurzného konania utrpel úpadca,
- žaloby týkajúce sa:

nekalej súťaže,

duševného vlastníctva a reklamy,

práva obchodných spoločností a družstevného práva,

vnútroštátnej alebo medzinárodnej dopravy,

morského práva,

všeobecných zmluvných podmienok,

uplatňovania pravidiel rozhodcovského konania na veci uvedené v predchádzajúcich bodoch.

Príslušným na začatie a prejednanie vo veci insolvenčných konaní je obchodný súd, v ktorého obvode má dlžník stredisko svojich hlavných záujmov. Ak má dlžník v Španielsku aj trvalý pobyt a miesto trvalého pobytu a strediska hlavného záujmu sú na rôznych miestach, príslušným prejednávať vec je aj obchodný súd v mieste bydliska dlžníka, a to podľa výberu veriteľa, ktorý podal návrh.

Ak je dlžníkom právnická osoba, predpokladá sa, že strediskom jeho hlavného záujmu je jeho sídlo. Na tento účel sa nezohľadní nijaká zmena sídla, ku ktorej došlo v čase do šiestich mesiacov pred podaním návrhu na začatie insolvenčného konania.

Obchodné súdy v Alicante pôsobia ako súdy vo veci ochranných známk EÚ, ak vykonávajú svoju výlučnú právomoc prejednávať v prvom stupni akýkoľvek spor podaný pred tieto súdy podľa nariadenia Rady (ES) č. 40/94 z 20. decembra 1993 o ochrannej známke Spoločenstva a nariadenia Rady (ES) č. 6/2002 z 12. decembra 2001 o dizajnoch Spoločenstva.

Pri vykonávaní svojej právomoci v týchto veciach sú súdy pre ochranné známky príslušnými konať na celom území štátu.

Okrem týchto špecializovaných súdov Generálna rada súdnej moci (*Consejo General del Poder Judicial*) môže podľa zákona rozhodnúť, že v prípade viacerých súdov rovnakého typu jeden alebo viacero z nich nadobudne výlučnú právomoc prejednávať určité skupiny vecí alebo dohliadať na presadzovanie v dotknutej oblasti práva.

Generálna rada túto právomoc už na niekoľkých miestach uplatnila, a to najmä v súvislosti s právnou nespôsobilosťou a nútenou ústavnou liečbou z dôvodu duševnej choroby v prípadoch, keď sa príslušnosť vo všeobecnosti pridelila rodinným súdom.

Posledná aktualizácia: 06/06/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Jurisdikcia - Francúzsko

1 Mám sa obrátiť na všeobecný súd alebo na špecializovaný súd (napríklad pracovný súd)?

V rámci francúzskej organizácie súdnictva koexistujú dva druhy súdov: správne súdy a všeobecné súdy.

Každý súd má štruktúru s tromi úrovňami.

Na prvej úrovni rozsudky vydávajú správne súdy, všeobecné súdy a rôzne špecializované správne súdy. Tieto rozhodnutia je možné napadnúť na odvolacom správnom súde. Nakoniec tieto rozsudky podliehajú kontrole Štátnej rady.

Na druhej úrovni prvostupňové rozhodnutia vydávajú krajské súdy, všeobecné súdy a všetky ďalšie súdy, ktorých právomoci stanovuje zákonodarca. Tieto rozhodnutia možno napadnúť na odvolacích súdoch, ktoré pozostávajú z niekoľkých komôr (občianskej, sociálnej, obchodnej, trestnej). Proti rozsudkom vydaným týmito súdmi je možné odvolať sa kasačnom súde (ktorý je tiež zložený z niekoľkých komôr zameraných na veci, ktorými sa odvolacie súdy zaoberali už predtým).

Súdy sa delia nasledovne:

Správne súdy:

Štátna rada (1),

odvolacie správne súdy (8),

správne súdy (42).

Všeobecné súdy:

kasačný súd (1),

odvolacie súdy (36),

vyšší odvolací súd (1),

krajské súdy (164) [z ktorých 16 má právomoc v obchodných veciach],

všeobecné súdy (prve inštalácie) (4) [z ktorých 2 majú právomoc v obchodných veciach],
súdy pre mladistvých (155),
súdy pre veci sociálneho zabezpečenia (114),
okresné súdy (307),
pracovné rady (210),
pracovné súdy (6),
obchodné súdy (134).

Špecializované súdy sú tieto:

Okresný súd rozhoduje o najčastejších sporoch. V zásade posudzuje všetky návrhy, ktoré sa týkajú súm do výšky 10 000 €. Ďalej je oprávnený rozhodnúť v určitých špecifických sporoch (nezaplatené nájomné, zabavenie mzdy, voľby zástupcov zamestnancov, úver vo veci spotrebiteľského práva), obchodný súd je príslušný pre spory medzi obchodníkmi, medzi úverovými inštitúciami alebo medzi nimi navzájom a spory týkajúce sa obchodných spoločností, ako aj pre spory týkajúce sa obchodných transakcií medzi všetkými osobami a pre finančné ťažkosti spoločností (likvidácia a nútená správa...), paritný súd pre veci prenájmu pôdy príslušný na vybavovanie sporov medzi nájomníkmi a vlastníkmi prenajímanej pôdy (prenájom, podielové hospodárenie...),

pracovná súdna rada, ktorá rieši všetky spory medzi zamestnancami a zamestnávateľmi v rámci individuálnej zmluvy podľa súkromného pracovného práva, do dátumu stanoveného vyhláškou a 1. januára 2019 najneskôr je súd pre veci sociálneho zabezpečenia príslušný v rozhodovaní sporov vyplývajúcich z uplatňovania právnych predpisov a pravidiel sociálneho zabezpečenia a poľnohospodárskom sociálnom zabezpečení, od dátumu stanoveného vyhláškou a 1. januára 2019 najneskôr budú tieto spory patriť do právomoci osobitne určených krajských súdov,

do dátumu stanoveného vyhláškou a 1. januára 2019 najneskôr súd pre veci pracovnej neschopnosti rozhoduje o stave alebo stupni invalidity, trvalej pracovnej neschopnosti a pracovnej nespôsobilosti, od dátumu stanoveného vyhláškou a 1. januára 2019 najneskôr budú tieto spory patriť do právomoci osobitne určených krajských súdov,

súd pre vojenské dôchodky rozhoduje v sporoch o vojenské dôchodky.

2 V prípade, ak sú príslušnými súdmi všeobecné súdy (t. j. súdy, ktoré majú právomoc v takýchto prípadoch), ako môžem zistiť, na ktorý by som sa mal obrátiť?

2.1 Existuje rozdiel medzi všeobecnými občianskoprávnymi súdmi vyššieho a nižšieho stupňa (napríklad okresné súdy ako súdy nižšieho stupňa a krajské súdy ako súdy vyššieho stupňa), a ak áno, ktorý z nich je príslušný v mojom prípade?

Rozdelenie právomocí medzi krajské súdy, okresné súdy a miestne súdy bolo uvedené vyššie, pričom platí, že ak neexistuje právomoc osobitne uznaná iným súdom, všeobecným súdom je krajský súd.

Okresné súdy majú právomoc rozhodovať v spore s hodnotou, ktorá je nižšia ako alebo rovná 10 000 eur, ako aj v súdnych sporoch bez obmedzenia hodnoty v určitých veciach, ako je spotrebiteľské právo, opatrovníctvo dospelých alebo prenájom bytových priestorov.

Krajské súdy sú príslušné pre všetky ostatné občianskoprávne spory, ktoré nepatria pod iné súdy, a to najmä v rodinných veciach.

2.2 Miestna príslušnosť (je pre môj prípad príslušný súd v meste A alebo v meste B?)

2.2.1 Základné pravidlo miestnej príslušnosti súdov

V zásade je príslušným súdom súd v mieste, kde žije odporca. Toto pravidlo sa vysvetľuje vôľou chrániť odporcu, u ktorého sa predpokladá, že sa bude ľahšie obhajovať pred súdom najbližším k miestu jeho bydliska.

Ak je odporca fyzickou osobou, je to súd v mieste jeho bydliska alebo pobytu. Ak ide o právnickú osobu (spoločnosť, združenie), je to miesto jej zriadenia, vo všeobecnosti miesto jej ústredia. Niekedy sa známe hlavné miesto podnikateľskej činnosti nenachádza tam, kde ústredie. V takom prípade môže konať súd v hlavnom mieste podnikateľskej činnosti. V prípade veľkých spoločností, ktoré majú viacero pobočiek, môže konať súd v mieste jednej z pobočiek.

2.2.2 Výnimky zo základného pravidla

2.2.2.1 V ktorých prípadoch si môžem vybrať medzi súdom v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla) a iným súdom?

V zmluvných veciach: navrhovateľ môže predložiť vec buď v mieste bydliska odporcu, alebo podľa povahy zmluvy v mieste dodania veci alebo v mieste výkonu služby.

Vo veciach mimozmluvnej zodpovednosti alebo podania návrhu v občianskoprávnej záležitosti v rámci trestného konania: návrh môže byť podaný na súde tam, kde žije odporca, alebo na súde v mieste, kde bola spôsobená škoda alebo došlo k poškodeniu.

Vo veciach práva k nehnuteľnosti: navrhovateľ môže vec predložiť na súde v mieste, kde sa nehnuteľnosť nachádza.

Vo veciach výživného alebo uspokojovania potrieb rodiny: navrhovateľ má možnosť vybrať si medzi súdom v mieste, kde žije odporca, a súdom v mieste, kde žije veriteľ, to znamená samotný navrhovateľ.

Vo veciach sporu týkajúceho sa spotrebiteľa: spotrebiteľ sa môže podľa svojho výberu obrátiť na súd v mieste, kde žil v čase uzatvorenia zmluvy alebo v čase, keď došlo k poškodeniu.

2.2.2.2 V ktorých prípadoch si musím vybrať iný súd ako je súd v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla)?

V prípade sporu o výživné alebo príspevku na výživu rozvedeného manžela: príslušným súdom je súd v mieste bydliska oprávneného manžela alebo rodiča, ktorý je primárne zodpovedný za nezaopatrené deti, a to aj v prípade, ak sú dospelé.

V rozvodových veciach: príslušným súdom je súd v mieste, kde žije rodina. Ak majú manželia samostatné miesta pobytu, príslušným súdom je súd v mieste pobytu detí. Ak manželia deti nemajú, príslušným súdom je súd v mieste, kde žije odporca.

V dedičských veciach: príslušným súdom je súd v mieste posledného bydliska zosnulého.

Vo veciach práva k nehnuteľnosti: príslušným súdom je súd v mieste, kde sa nehnuteľnosť nachádza.

Vo veciach prenájmu: príslušným súdom je súd v mieste nehnuteľnosti.

2.2.2.3 Môžu sa strany dohodnúť na príslušnosti súdu, ktorý by inak nebol príslušný?

Všetky špecializované súdy majú výlučnú právomoc a námietka voči právomoci musí byť vznesená súdom bez návrhu. Jediná možnosť podania návrhu na súd, ktorý by obvykle nebol príslušný, existuje na krajských súdoch a okresných súdoch v prípadoch, v ktorých nemajú výlučnú právomoc.

V zásade platí, že každé ustanovenie zmluvy, ktoré sa odchyľuje od pravidiel o miestnej príslušnosti a pridelovaní, je neplatné s výnimkou zmlúv uzatvorených medzi dvoma obchodníkmi za predpokladu, že toto ustanovenie je uvedené veľmi zjavným spôsobom.

3 V prípade, ak sú príslušnými súdmi špecializované súdy, ako môžem zistiť, na ktorý súd sa musím obrátiť?

Obchodný súd: v zásade je príslušným súdom súd v mieste, kde žije odporca. Vo veciach nárokov z mimozmluvnej zodpovednosti je príslušným súdom v mieste udalosti alebo v mieste, kde bola spôsobená škoda.

Paritný súd pre veci prenájmu pôdy: príslušným súdom je súd v mieste, kde sa nachádza nehnuteľnosť.

Pracovná súdna rada: zamestnanec sa môže obrátiť na pracovnú súdnu radu v mieste, kde sa nachádza podnik, v ktorom vykonáva svoju prácu, v mieste, kde bola uzatvorená zmluva alebo v mieste ústredia spoločnosti, ktorá ho zamestnáva. Ak sa práca uskutočňuje mimo podniku, je potrebné obrátiť sa na pracovnú súdnu radu v mieste bydliska zamestnanca.

Súd pre sociálne záležitosti (až do dátumu stanoveného vyhláškou a 1. januára 2019 najneskôr): v zásade je príslušným súdom súd v mieste bydliska oprávnenej osoby alebo zamestnávateľa alebo sídla žalovaného subjektu v prípade konfliktu medzi subjektmi, ktorých sídla patria do právomocí rôznych súdov.

Súvisiace odkazy

[Webová lokalita ministerstva spravodlivosti](#)

[Webová lokalita Legifrance](#)

Posledná aktualizácia: 23/07/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Jurisdikcia - Chorvátsko

1 Mám sa obrátiť na všeobecný súd alebo na špecializovaný súd (napríklad pracovný súd)?

Návrh sa podáva na súd s miestnou alebo vecnou príslušnosťou prerokovať danú vec a v prípade osobitného sporu sa podáva na špecializovaný súd. Iba mesto Záhreb (*Grad Zagreb*) má mestský civilný súd (*Općinski građanski sud*) a mestský pracovný súd (*Općinski radni sud*) ako špecializované súdy na riešenie týchto vecí, kým inde sú vo všeobecnosti príslušnými mestské súdy (*općinski sudovi*).

2 V prípade, ak sú príslušnými súdmi všeobecné súdy (t. j. súdy, ktoré majú právomoc v takýchto prípadoch), ako môžem zistiť, na ktorý by som sa mal obrátiť?

Pravidlá týkajúce sa toho, ktorý súd je príslušný, sa nachádzajú v Občianskom súdnom poriadku.

Presnejšie, odporca podáva návrh na súd so všeobecnou miestnou príslušnosťou, t. j. na súd so všeobecnou miestnou príslušnosťou na základe miesta prechodného alebo trvalého pobytu odporcu alebo jeho sídla, ak ide o právnickú osobu. Ak sa žaloba podáva proti okresu, mestu Záhreb, mestám a obciam, súd so všeobecnou miestnou príslušnosťou sa stanoví podľa toho, kde má sídlo ich zastupiteľský orgán.

V prípade sporov proti Chorvátskej republike sa však súd so všeobecnou miestnou príslušnosťou určí podľa miesta trvalého pobytu navrhovateľa alebo jeho sídla v Chorvátsku. Ak navrhovateľ nemá v Chorvátsku trvalý pobyt alebo sídlo, súdom so všeobecnou miestnou príslušnosťou v sporoch proti Chorvátskej republike je súd s príslušnosťou v mieste, kde sa nachádza chorvátsky parlament (*Hrvatski sabor*).

2.1 Existuje rozdiel medzi všeobecnými občianskoprávnymi súdmi vyššieho a nižšieho stupňa (napríklad okresné súdy ako súdy nižšieho stupňa a krajské súdy ako súdy vyššieho stupňa), a ak áno, ktorý z nich je príslušný v mojom prípade?

Existuje rozdiel medzi súdmi nižšieho a vyššieho stupňa. Mestské súdy (*općinski sudovi*) a obchodné súdy (*trgovački sudovi*) sú súdy prvého stupňa a okresné súdy (*županijski sudovi*) a Najvyšší obchodný súd Chorvátskej republiky (*Visoki trgovački sud RH*) sú odvolacie súdy. Presnejšie, okresné súdy rozhodujú v odvolaniach proti rozsudkom mestských súdov a Najvyšší obchodný súd Chorvátskej republiky rozhoduje v odvolaniach proti rozsudkom obchodných súdov.

Iba v osobitne stanovených prípadoch sa okresné súdy a Najvyšší obchodný súd Chorvátskej republiky môžu stať súdmi prvého stupňa a v takom prípade sa proti ich rozsudkom možno odvolať na Najvyššom súde Chorvátskej republiky (*Vrhovni sud RH*).

Vyššie súdy sú teda príslušné rozhodovať vo veci odvolaní iba vo výnimočných prípadoch, keď nižšie súdy vyhlásia, že nie sú príslušné vydávať rozhodnutia a vec postúpia na ďalšie posúdenie.

2.2 Miestna príslušnosť (je pre môj prípad príslušný súd v meste A alebo v meste B?)

Určenie, ktorý súd je príslušný rozhodovať v konkrétnej veci, závisí od viacerých okolností, spravidla je však príslušným súd so všeobecnou miestnou príslušnosťou v obvode odporcu.

2.2.1 Základné pravidlo miestnej príslušnosti súdov

Základným pravidlom miestnej príslušnosti je miesto trvalého alebo prechodného pobytu odporcu alebo v prípade, ak je odporcom právnická osoba, jej sídlo.

2.2.2 Výnimky zo základného pravidla

2.2.2.1 V ktorých prípadoch si môžem vybrať medzi súdom v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla) a iným súdom?

2.2.2.2 V ktorých prípadoch si musím vybrať iný súd ako je súd v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla)?

2.2.2.3 Môžu sa strany dohodnúť na príslušnosti súdu, ktorý by inak nebol príslušný?

Odchylné od základného pravidla všeobecnej miestnej príslušnosti sa v Občianskom súdnom poriadku (v článkoch 50 až 66) stanovujú prípady osobitnej miestnej príslušnosti, ktoré sa týkajú účastníkov konania, sporov o zákonnú vyživovaciu povinnosť, sporov o náhradu škôd, manželských sporov, sporov o určenie alebo zapretie otcovstva či materstva, sporov o nehnuteľný majetok a sporov týkajúcich zasahovania do vlastníckych práv, sporov o lietadlá a plavidlá, určenia príslušnosti v prípade osôb, na ktoré sa nevzťahuje všeobecná miestna príslušnosť v Chorvátskej republike, príslušnosti podľa miesta v Chorvátsku, kde sa nachádza zastúpenie zahraničnej osoby, príslušnosti v sporoch vyplývajúcich zo vzťahov s organizačnými útvarmi Ozbroyených síl Chorvátskej republiky, príslušnosti v sporoch vyplývajúcich z dedičskoprávných vzťahov, príslušnosti v sporoch v exekučných a konkurzných konaniach, príslušnosti podľa miesta platby, príslušnosti v rámci pracovnoprávných sporov a vzájomnej príslušnosti v prípade žalôb proti cudzím štátnym príslušníkom. Navrhovateľ v uvedených prípadoch vždy môže, ale nemusí, vybrať iný súd, než je súd, v ktorého obvode má odporca pobyt a ktorý bol určený podľa základného pravidla.

A napokon, podľa článku 70 Občianskeho súdneho poriadku sa účastníci konania môžu dohodnúť o miestnej príslušnosti iného súdu s vecnou príslušnosťou, ale iba v prípade, ak nejde o súd s výlučnou právomocou.

3 V prípade, ak sú príslušnými súdmi špecializované súdy, ako môžem zistiť, na ktorý súd sa musím obrátiť?

V závislosti od toho, či ide o občianskoprávny alebo obchodný spor, návrh sa môže podať na mestský súd (*općinski sud*) alebo obchodný súd (*trgovački sud*) a v Záhrebe sa v prípade pracovnoprávných sporov môže podať aj na mestský pracovný súd (*Općinski radni sud*).

Posledná aktualizácia: 26/09/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov.

Jurisdikcia - Taliansko

1 Mám sa obrátiť na všeobecný súd alebo na špecializovaný súd (napríklad pracovný súd)?

Niektoré občianskoprávne spory sa musia riešiť pred osobitnými súdmi. Spormi v poľnohospodárskych veciach sa zaoberajú osobitné komory bežných súdov a spormi v oblasti obchodu a firemných záležitostí sa zaoberá obchodný súd (*tribunale delle imprese*). Ďalšie osobitné súdy sú súd pre mladistvých a súd pre veci týkajúce sa verejných vôd. Vo všetkých ostatných prípadoch občianskoprávne veci prejednávajú bežné súdy, ktoré však môžu používať osobitné postupy, napríklad v pracovnoprávných sporoch a sporoch týkajúcich sa nájmu.

2 V prípade, ak sú príslušnými súdmi všeobecné súdy (t. j. súdy, ktoré majú právomoc v takýchto prípadoch), ako môžem zistiť, na ktorý by som sa mal obrátiť?

Príslušný súd sa určí na základe miestnej príslušnosti – „všeobecný súd pre fyzické osoby“ (*foro generale delle persone fisiche*) je súd v mieste bydliska odporcu; alebo na základe hodnoty nároku – podľa tejto zásady bude vec prejednávať zmierovací súd (*giudice di pace*) alebo všeobecný súd (*tribunale*); alebo na základe predmetnej veci – niektoré veci budú riešiť konkrétne súdy bez ohľadu na ich hodnotu: o návrhu na anulovanie manželstva bude napríklad rozhodovať všeobecný súd so senátom.

2.1 Existuje rozdiel medzi všeobecnými občianskoprávnymi súdmi vyššieho a nižšieho stupňa (napríklad okresné súdy ako súdy nižšieho stupňa a krajské súdy ako súdy vyššieho stupňa), a ak áno, ktorý z nich je príslušný v mojom prípade?

Neexistuje hierarchický vzťah medzi súdmi: existujú iba súdy s rôznou príslušnosťou. Podľa hodnoty nároku bude vec na prvom stupni prejednávať zmierovací súd alebo všeobecný súd. Na všeobecnom súde rozhoduje samosudca alebo senát v závislosti od predmetu. Odvolania proti rozsudkom vydaným na prvom stupni zvyčajne prejednávajú odvolacie súdy (*corti d'appello*). V niektorých prípadoch sa však konanie musí začať na odvolacom súde (prípady, keď odvolací súd má „funkčnú“ príslušnosť (*competenza funzionale*), napríklad pri návrhoch na zrušenie rozhodnutia v rozhodcovskom konaní). Spravidla vec rieši prvostupňový súd v mieste bydliska odporcu.

2.2 Miestna príslušnosť (je pre môj prípad príslušný súd v meste A alebo v meste B?)

Ak chceme určiť, ktorý prvostupňový súd má miestnu príslušnosť, je potrebné stanoviť miesto bydliska alebo domicilu odporcu – ako už bolo uvedené, súd v tomto mieste je „všeobecným súdom pre fyzické osoby“ – alebo identifikovať súd v inom mieste, kde súdy môžu mať alternatívnu príslušnosť v konkrétnom druhu vecí, napríklad súd v mieste vzniku záväzku pri sporoch týkajúcich sa zmluvných záväzkov.

Pre niektoré spory existujú osobitné súdy s výlučnou príslušnosťou. V spotrebiteľských veciach je príslušný súd v mieste bydliska alebo domicilu spotrebiteľa a vo veciach týkajúcich sa práv vlastníctva a vysťahovania alebo odobratia majetku je príslušný súd v mieste, kde sa nachádza nehnuteľnosť.

2.2.1 Základné pravidlo miestnej príslušnosti súdov

Pre fyzické osoby je príslušným súdom zvyčajne súd v mieste bydliska (*residenza*), domicilu (*domicilio*) alebo, ak sú tieto miesta obe neznáme, pobytu (*dimora*) odporcu. Ak odporca nemá bydlisko, domicil ani pobyt v Taliansku alebo ak miesto pobytu nie je známe, príslušným súdom je súd v mieste bydliska žalobcu.

Pre právnické osoby je príslušným súdom súd v mieste, kde majú sídlo alebo (podľa voľby žalobcu) prevádzku a zástupcu oprávneného konať v ich mene. Partnerstvá bez právnej subjektivity, združenia a výbory majú svoje sídlo v mieste, kde zvyčajne vykonávajú svoju činnosť.

2.2.2 Výnimky zo základného pravidla

Výnimkami z pravidla všeobecného súdu sú súdy s výlučnou právomocou napríklad v spotrebiteľských veciach, v ktorých je príslušným súdom súd v mieste bydliska spotrebiteľa.

2.2.2.1 V ktorých prípadoch si môžem vybrať medzi súdom v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla) a iným súdom?

V niektorých prípadoch existuje možnosť voľby medzi všeobecným a alternatívnym súdom. Popri všeobecnom súde pre fyzické alebo právnické osoby si žalobca môže vybrať napríklad aj možnosť obrátiť sa na iný súd, ktorý je voľiteľne k dispozícii vo veciach týkajúcich sa nárokov voči niektorým osobám (*diritti di obbligazione*): v týchto veciach sa žalobca môže rozhodnúť pre všeobecný súd alebo sa obrátiť na súd v mieste, v ktorom vznikol záväzok (východisková udalosť môže byť zmluvná alebo nezmluvná), alebo na súd v mieste, v ktorom sa záväzok musí vykonať (oddiel 20 Občianskeho súdneho poriadku).

2.2.2.2 V ktorých prípadoch si musím vybrať iný súd ako je súd v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla)?

K tomu dochádza vtedy, keď určitý súd má výlučnú príslušnosť. Jedným príkladom je súd v mieste, v ktorom sa nachádza nehnuteľnosť, v prípade vysťahovania alebo sporov týkajúcich sa práv vlastníctva, ďalším príkladom sú spotrebiteľské spory, kde príslušným súdom je vždy súd v mieste bydliska spotrebiteľa.

2.2.2.3 Môžu sa strany dohodnúť na príslušnosti súdu, ktorý by inak nebol príslušný?

Účastníci konania sa navzájom môžu dohodnúť na inom súde (oddiel 20 Občianskeho súdneho poriadku) s výnimkou prípadov povinnej príslušnosti (napríklad miestna príslušnosť vo veciach týkajúcich sa nehnuteľností).

3 V prípade, ak sú príslušnými súdmi špecializované súdy, ako môžem zistiť, na ktorý súd sa musím obrátiť?

Podľa povahy sporu budú príslušné bežné súdy, ktoré prejednávajú veci týkajúce sa osobných práv a nárokov, alebo osobitné súdy, ktoré sa zaoberajú oprávnenými záujmami v styku s orgánmi verejnej moci alebo inými osobitnými vecami (napr. správny súd, súd pre verejné účty alebo daňový súd).

V rámci systému bežných súdov sa podľa predmetu sporu určí, či sa vec dostane pred osobitnú komoru alebo sudcu. Spory týkajúce sa obchodných spoločností napríklad prejednáva obchodný súd.

Súvisiace odkazy

[http://www.giustizia.it/](http://www.giustizia.it)

Súvisiace prílohy

Občiansky súdny poriadok, oddiely 1 – 30 BIS (125 Kb) [it](#)

Posledná aktualizácia: 30/07/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Jurisdikcia - Cyprus

1 Mám sa obrátiť na všeobecný súd alebo na špecializovaný súd (napríklad pracovný súd)?

Bežné občianske súdy (tzv. okresné súdy v cyperskom právnom systéme) sú príslušné prejednávať väčšinu občianskoprávných vecí.

V prípade špecifického súdneho sporu je však potrebné obrátiť sa na osobitný súd, ktorý je príslušný prejednávať danú vec.

Napríklad rodinnoprávne spory (napr. rozvod, výživné, rodičovské práva a povinnosti, komunikácia s neplnoletými deťmi, majetkové spory atď.) prejednávajú **rodinné súdy** Cyperskej republiky.

Pokiaľ ide o pracovnoprávne spory (vzťahy medzi zamestnávateľom a zamestnancami, napr. neplatné skončenie pracovného pomeru, prepustenie z dôvodu nadbytočnosti atď.), je potrebné obrátiť sa na **pracovný tribunál** v okrese, v ktorom spor vznikol, alebo v prípade, že taký tribunál neexistuje, v okrese, v ktorom má navrhovateľ obvyklé bydlisko domicil alebo miesto trvalého bydliska. Veci, v ktorých nárokováná náhrada škody presahuje dvojročnú (2) mzdu, sú však príslušné prejednávať bežné občianske súdy (okresné súdy), na ktoré je potrebné sa v takom prípade obrátiť.

Pokiaľ ide o spory týkajúce sa prenajatého majetku (napr. zvýšenie nájomného, vystaňovanie atď.), je potrebné obrátiť sa na **tribunál pre reguláciu nájomného** v okrese, v ktorom sa nachádza nehnuteľnosť.

2 V prípade, ak sú príslušnými súdmi všeobecné súdy (t. j. súdy, ktoré majú právomoc v takýchto prípadoch), ako môžem zistiť, na ktorý by som sa mal obrátiť?

Pozrite si odpoveď na otázku 2.2 ďalej.

2.1 Existuje rozdiel medzi všeobecnými občianskoprávnymi súdmi vyššieho a nižšieho stupňa (napríklad okresné súdy ako súdy nižšieho stupňa a krajské súdy ako súdy vyššieho stupňa), a ak áno, ktorý z nich je príslušný v mojom prípade?

V cyperskom právnom systéme sa nerozlišuje medzi prvostupňovými bežnými občianskymi súdmi. Je však rozdiel medzi okresnými sudcami, pokiaľ ide o ich postavenie (predsedajúci sudca okresného súdu, vrchný sudca okresného súdu, sudca okresného súdu), pričom ich právomoc prejednávať konkrétne veci závisí od tohto postavenia.

2.2 Miestna príslušnosť (je pre môj prípad príslušný súd v meste A alebo v meste B?)

2.2.1 Základné pravidlo miestnej príslušnosti súdov

Okresný súd (bežný občiansky súd) je príslušný urovnávať všetky spory, v ktorých:

základ sporu vznikol úplne alebo čiastočne v rámci hraníc okresu, v ktorom bol súd zriadený,

odporca alebo ktorýkoľvek z odporcov v čase podania žaloby žil alebo pracoval v okrese, v ktorom bol súd zriadený,

všetci účastníci konania sú cyperskí štátni príslušníci a základ sporu vznikol úplne alebo čiastočne na výsošných územiach alebo odporca (alebo ktorýkoľvek z odporcov) tam žije alebo pracuje,

základ sporu vznikol úplne alebo čiastočne na výsošných územiach v dôsledku používania motorového vozidla osobou, ktorá bola alebo mala byť poistená podľa článku 3 zákona o motorových vozidlách (poistenie zodpovednosti za škodu),

základ sporu vznikol úplne alebo čiastočne na výsošných územiach v dôsledku nehody alebo choroby z povolanja zamestnanca, ku ktorým došlo v čase pracovného pomeru a na ktoré sa vzťahuje zodpovednosť zamestnávateľa, v súvislosti s ktorou tento zamestnanec bol alebo mal byť poistený podľa článku 4 zákona o motorových vozidlách (poistenie zodpovednosti za škodu),

žaloba sa týka rozdelenia alebo predaja akejkoľvek nehnuteľnosti alebo akejkoľvek inej veci týkajúcej sa nehnuteľnosti, ktorá sa nachádza v rámci hraníc okresu, v ktorom bol súd zriadený.

2.2.2 Výnimky zo základného pravidla

Ak sa žaloba týka charitatívnej inštitúcie alebo akéhokoľvek patentu alebo ochrannej známky, za ktoré je okresný súd zodpovedný podľa článku 7 a zoznamu právnych predpisov 29/1983, podáva sa na akýkoľvek okresný súd.

2.2.2.1 V ktorých prípadoch si môžem vybrať medzi súdom v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla) a iným súdom?

V prípade, že vo veciach uvedených v odseku 2.2.1 už existuje alternatívna miestna príslušnosť, alebo vo veciach uvedených v odseku 2.2.2.

2.2.2.2 V ktorých prípadoch si musím vybrať iný súd ako je súd v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla)?

V prípade výlučnej príslušnosti vzhľadom na majetok (pozri posledný bod odpovede na otázku 2.2.1).

2.2.2.3 Môžu sa strany dohodnúť na príslušnosti súdu, ktorý by inak nebol príslušný?

Nie.

3 V prípade, ak sú príslušnými súdmi špecializované súdy, ako môžem zistiť, na ktorý súd sa musím obrátiť?

Konanie zvyčajne začína autorizovaný advokát, ktorý vie, na ktorý súd sa má obrátiť. V prípade, že nemáte právneho zástupcu, vám príslušné informácie poskytne oddelenie pre registráciu Najvyššieho súdu.

Najvyšší súd Cypru

Charalambou Mouskou,

1404 Nicosia, Cyprus

Tel.: +357 22865741

Fax: +357 22304500

e-mail: chief.reg@sc.judicial.gov.cy

Posledná aktualizácia: 13/05/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzii v súčasnosti pracujeme.

Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov.

Jurisdikcia - Lotyšsko

1 Mám sa obrátiť na všeobecný súd alebo na špecializovaný súd (napríklad pracovný súd)?

Zákon o občianskom súdnom konaní zaručuje, že každá fyzická aj právnická osoba má právo na súdnu ochranu svojich občianskych práv v prípade, že jej práva boli porušené alebo sa stali predmetom sporu, ako aj na súdnu ochranu akéhokoľvek záujmu chráneného zákonom. Vo všeobecnosti je pravidlom, že všetkými občianskoprávnymi spormi sa zaoberajú súdy v rámci riadneho súdneho konania. Vo výnimočných prípadoch, a len keď je tak stanovené v právnych predpisoch, sa môžu občianskoprávne spory rozhodovať v iných mimosúdnych konaniach. Ak to právne predpisy umožňujú, súdy prejednávajú a rozhodujú aj iné právne veci fyzických a právnických osôb, ktoré svojou povahou nie sú občianskoprávnymi spormi. Vo všetkých prípadoch o pridelení sporu rozhoduje súd alebo sudca. Ak súd alebo sudca uzná, že spor nespadá do právomoci súdu, v rozhodnutí sa uvedie orgán zodpovedný za rozhodnutie sporu.

V Lotyšsku neexistujú špecializované súdy, ktoré by sa zaoberali špecifickými kategóriami občianskoprávných vecí. Bežné pravidlá príslušnosti však podliehajú istým výnimkám, v rámci ktorých sa určuje úroveň súdu, ktorý sa má vecou zaoberať ako súd na prvom stupni.

2 V prípade, ak sú príslušnými súdmi všeobecné súdy (t. j. súdy, ktoré majú právomoc v takýchto prípadoch), ako môžem zistiť, na ktorý by som sa mal obrátiť?

Občianskoprávne veci sa rozhodujú na miestne príslušnom súde prvého stupňa. Niektoré právne veci špecifikované v právnych predpisoch sa musia prerokovať na krajskom súde.

2.1 Existuje rozdiel medzi všeobecnými občianskoprávnymi súdmi vyššieho a nižšieho stupňa (napríklad okresné súdy ako súdy nižšieho stupňa a krajské súdy ako súdy vyššieho stupňa), a ak áno, ktorý z nich je príslušný v mojom prípade?

Vyšší súd nemôže zisťovať skutkový stav veci, ak ju predtým neprerokoval nižší súd. V občianskoprávných veciach je súdom prvého stupňa okresný alebo mestský súd (*rajona (pilsētas) tiesa*), prípadne krajský súd (*apgabaltiesa*), do ktorého pôsobnosti vec spadá. Občianskoprávne veci prejednáva a rozhoduje miestne a vecne príslušný prvostupňový súd.

Ak vec spadá do právomoci súdov, spravidla sa prejedná na okresnom alebo mestskom súde, ale istými vecami určenými v zákone sa ako súd prvého stupňa zaoberá krajský súd. Tieto veci sa prejednávajú na krajskom súde ako na súde prvého stupňa:

spory vo veci majetkových práv týkajúcich sa nehnuteľného majetku s výnimkou delenia spoločného majetku manželov, veci týkajúce sa patentových práv, ochranných znáмок a označení zemepisného pôvodu, veci týkajúce sa konkurzu a likvidácie úverových inštitúcií.

Ak sa v rámci jednej veci uplatňuje viacero nárokov a pre niektoré nároky sú príslušné okresné alebo mestské súdy, zatiaľ čo inými by sa mal zaoberať krajský súd, alebo ak bol na okresnom alebo mestskom súde podaný protinárok, pre ktorý je príslušný krajský súd, vec sa prerokuje na krajskom súde. Občianskoprávne veci týkajúce sa štátneho tajomstva rozhoduje krajský súd v Rige (*Rīgas apgabaltiesa*) ako súd prvého stupňa.

2.2 Miestna príslušnosť (je pre môj prípad príslušný súd v meste A alebo v meste B?)

Občianskoprávne veci sa na prvostupňové prejednanie pridelujú súdom na rôznych úrovniach v závislosti od predmetu konania – veci sa triedia podľa kategórie a povahy návrhu. Súdy na rovnakej úrovni však majú svoju vlastnú miestnu príslušnosť.

2.2.1 Základné pravidlo miestnej príslušnosti súdov

Vo všeobecných postupoch týkajúcich sa miestnej príslušnosti sa určuje, že návrh proti fyzickej osobe prejednáva súd, v ktorého obvode sa nachádza ohlásené miesto pobytu osoby (článok 26 zákona o občianskom súdnom konaní). Návrh proti právnickej osobe sa prejedná na súde, v ktorého obvode sa nachádza registrované sídlo právnickej osoby. Príslušnosť súdu prvého stupňa sa teda určuje na základe predmetu sporu a pravidiel miestnej príslušnosti.

2.2.2 Výnimky zo základného pravidla

V zákone o občianskom súdnom konaní sa stanovujú aj výnimky z pravidiel miestnej príslušnosti v občianskoprávných veciach, keď si navrhovateľ môže vybrať, či predloží návrh podľa všeobecných ustanovení o miestnej príslušnosti, t. j. či sa obráti na súd, ktorý je príslušným súdom pre ohlásené miesto pobytu (alebo miesto registrovaného sídla odporcu), alebo či predloží vec na inom súde prvého stupňa na rovnakej úrovni, ktorý je v právnych predpisoch určený ako alternatívny súd.

2.2.2.1 V ktorých prípadoch si môžem vybrať medzi súdom v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla) a iným súdom?

Návrh proti odporcovi, ktorý nemá ohlásené miesto pobytu, sa podáva na súde, ktorého príslušnosť sa určuje na základe skutočného miesta pobytu odporcu. Ak nie je známe skutočné miesto pobytu odporcu alebo odporca nemá obvyklé miesto pobytu v Lotyšsku, nárok sa uplatní na súde, v ktorého obvode sa nachádza akýkoľvek nehnuteľný majetok vo vlastníctve odporcu alebo v mieste jeho posledného známeho miesta pobytu.

V niektorých prípadoch vymedzených v zákone si navrhovateľ môže vybrať, či si svoj nárok uplatní na súde, ktorého príslušnosť sa určí na základe ohláseného miesta pobytu príp. registrovaného sídla odporcu, alebo na inom súde.

2.2.2.2 V ktorých prípadoch si musím vybrať iný súd ako je súd v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla)?

Pravidlá súvisiace s prípadmi, keď príslušný súd vyberá navrhovateľ, sú uvedené v článku 28 zákona o občianskom súdnom konaní, kde je uvedený podrobný zoznam druhov právnych vecí a alternatívnych súdov, na ktorých si možno nárok uplatniť.

Návrh v súvislosti s činnosťami dcérskej spoločnosti alebo obchodného zastúpenia možno podať aj na súde, v ktorého obvode sa nachádza registrované sídlo dcérskej spoločnosti alebo obchodného zastúpenia.

Návrh týkajúci sa vymáhania výživného pre deti alebo rodičov alebo určenia otcovstva možno podať aj na súde v ohlásenom mieste pobytu navrhovateľa.

Návrh týkajúci sa ujmy na zdraví (články 2347 – 2353 občianskeho zákonníka), ktorá mala za následok zdravotné postihnutie, iné poškodenie zdravia alebo smrť dotknutej osoby, možno podať aj na súde v ohlásenom mieste pobytu navrhovateľa alebo v mieste, kde k ujme došlo.

Návrh týkajúci sa škody na majetku fyzickej alebo právnickej osoby možno podať aj na súde v mieste, kde bola škoda spôsobená.

Návrh týkajúci sa reštitúcie majetku alebo náhrady jeho hodnoty možno podať aj na súde v ohlásenom mieste pobytu navrhovateľa.

Návrhy týkajúce sa námorných záležitostí možno podať aj na súde v mieste, kde bolo plavidlo odporcu zaistené.

Návrh proti viacerým odporcom, ktorí žijú na rôznych miestach, možno podať na súde v mieste pobytu alebo v mieste registrovaného sídla jedného z odporcov.

Návrh na rozvod alebo vyhlásenie manželstva za neplatné možno podať aj na súde v ohlásenom mieste pobytu navrhovateľa v prípade, že:

maloleté deti bývajú s navrhovateľom,

ide o rozvod manželstva s osobou, ktorá je vo výkone trestu odňatia slobody,

ide o rozvod manželstva s osobou, ktorej miesto pobytu nie je známe alebo ktorá žije v zahraničí.

Návrh vyplývajúci z pracovnoprávneho vzťahu možno podať aj na súde, v ktorého obvode sa nachádza ohlásené miesto pobytu alebo miesto výkonu práce navrhovateľa.

Ak v uvedených prípadoch navrhovateľ nemá ohlásené miesto pobytu, návrh možno podať aj na súde, v ktorého obvode sa nachádza jeho skutočné miesto pobytu.

Existuje aj ustanovenie o výlučnej príslušnosti v občianskoprávných veciach, ktorým sa rušia nielen všeobecné pravidlá určovania miestnej príslušnosti, ale aj ďalšie formy miestnej príslušnosti. V nasledujúcich prípadoch sa príslušnosť určuje na základe druhu návrhu.

Návrh týkajúci sa vlastníckych alebo akýchkoľvek iných majetkových práv k nehnuteľnému majetku alebo k jeho príslušenstvu, alebo návrh týkajúci sa zápisu takýchto práv do pozemkového registra alebo výmazu takýchto práv a vylúčenia majetku z evidencie nehnuteľností, sa musí podať na súde, v ktorého obvode sa majetok nachádza.

Keď sa návrh týka majetku po zosnulom a nie sú známi dedičia, ktorí by boli potvrdení alebo ktorí by dedičstvo prijali, príslušným súdom je súd v ohlásenom alebo skutočnom mieste pobytu zosnulého. Ak sa však ohlásené alebo skutočné miesto pobytu zosnulého nenachádza v Lotyšsku alebo je neznáme, príslušným súdom je súd v mieste, kde sa nachádza majetok po zosnulom alebo jeho časť.

Výlučná príslušnosť môže byť stanovená aj v iných právnych aktoch.

Nižšie uvedené ustanovenia sa uplatňujú v prípadoch, na ktoré sa vzťahujú osobitné súdne postupy:

Návrh na schválenie osvojenia musí byť predložený súdu v ohlásenom mieste pobytu osvojiteľa alebo, ak ho nemá, v jeho skutočnom mieste pobytu. Návrh na zrušenie osvojenia musí byť predložený súdu v ohlásenom mieste pobytu žiadateľa alebo, ak ho nemá, v skutočnom mieste pobytu žiadateľa.

Návrh na schválenie osvojenia, ktorý predkladá cudzinec alebo osoba žijúca v zahraničí, musí byť podaný na súde v ohlásenom mieste pobytu osvojenca, ak je však osvojenec v starostlivosti mimo rodiny, návrh musí byť podaný súdu v mieste, kde sa starostlivosť mimo rodiny poskytuje (článok 259 ods. 2 zákona o občianskom súdnom konaní).

Návrh na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony v dôsledku duševnej poruchy alebo iného zdravotného problému sa podáva na súde v ohlásenom mieste pobytu osoby alebo, ak ho nemá, v skutočnom mieste pobytu; ak bola osoba umiestnená do zdravotníckeho zariadenia, návrh sa podáva súdu, v ktorého obvode sa toto zdravotnícke zariadenie nachádza (článok 264 zákona o občianskom súdnom konaní).

Návrh na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony a ustanovení opatrovníka z dôvodu neusporiadaného alebo márnotravného spôsobu života, nadmernej konzumácie alkoholu alebo iných omamných látok sa podáva na súde v ohlásenom mieste pobytu osoby alebo, ak ho nemá, v skutočnom mieste pobytu (článok 271 zákona o občianskom súdnom konaní).

O veciach, ktoré sa týkajú opatrovníctva majetku neprítomnej alebo nezvestnej osoby, rozhoduje súd v poslednom mieste pobytu nezvestnej alebo neprítomnej osoby (článok 278 zákona o občianskom súdnom konaní).

Návrh na vyhlásenie nezvestnej osoby za mŕtvu sa má podať na súde v poslednom známom mieste pobytu osoby (článok 282 zákona o občianskom súdnom konaní).

Návrh na určenie právnych skutočností sa podáva na súde v ohlásenom mieste pobytu navrhovateľa, alebo, ak ho nemá, v jeho skutočnom mieste pobytu (článok 290 zákona o občianskom súdnom poriadku).

Návrh na zrušenie práva týkajúceho sa nehnuteľného majetku sa musí podať na súde v mieste, kde sa nehnuteľný majetok nachádza. Návrh na zrušenie akéhokoľvek iného práva sa musí podať na súde v ohlásenom mieste pobytu navrhovateľa, alebo, ak ho nemá, v jeho skutočnom mieste pobytu a v prípade právnickej osoby v mieste registrovaného sídla, ak sa v právnych predpisoch nestanovuje inak (článok 294 ods. 2 zákona o občianskom súdnom konaní).

Návrh na zrušenie platnosti stratených, odcudzených alebo zničených listín a na obnovenie práv vyplývajúcich z takýchto listín sa podáva na súde v mieste platby, ktoré je uvedené na listine. Ak takéto miesto platby nie je známe a ak je dlžníkom právnická osoba, návrh sa podáva na súde v ohlásenom mieste pobytu dlžníka, alebo, ak ho nemá, v jeho skutočnom mieste pobytu. Ak je dlžníkom právnická osoba, návrh sa podáva na súde v mieste registrovaného sídla. Ak nie je známe miesto pobytu alebo registrovaného sídla dlžníka, návrh sa podáva na súde v mieste, kde bola listina vydaná (článok 299 zákona o občianskom súdnom konaní).

Návrh na spätný výkup predaného nehnuteľného majetku sa musí podať na súde v mieste, kde sa majetok nachádza (článok 336 zákona o občianskom súdnom konaní).

O návrhu na zabezpečenie pohľadávky rozhoduje súd v mieste, kde má dlžník registrované sídlo (článok 341.1 zákona o občianskom súdnom konaní).

V konkurzných veciach týkajúcich sa právnických osôb rozhoduje súd, v ktorého obvode má dlžník registrované sídlo. Pre konkurzné konanie podľa článku 3 ods. 1 nariadenia Rady č. [1346/2000](#) je príslušný súd v mieste, kde má dlžník centrum svojich hlavných záujmov. Ak sa však začalo konkurzné konanie podľa článku 3 ods. 2 uvedeného nariadenia, o veci rozhoduje súd v mieste, kde má dlžník podnik v zmysle článku 2 písm. h) uvedeného nariadenia (článok 363.1 zákona o občianskom súdnom konaní).

Vo veci platobnej neschopnosti fyzickej osoby rozhodne súd v ohlásenom mieste pobytu dlžníka, alebo, ak ho nemá, v jeho skutočnom mieste pobytu. Pre konkurzné konanie podľa článku 3 ods. 1 nariadenia Rady č. [1346/2000](#) je príslušný súd v mieste, kde má dlžník centrum svojich hlavných záujmov. Ak sa však začalo konkurzné konanie podľa článku 3 ods. 2 uvedeného nariadenia, o veci rozhoduje súd v mieste, kde má dlžník podnik v zmysle článku 2 písm. h) uvedeného nariadenia (článok 363.22 zákona o občianskom súdnom konaní).

Vo veciach súvisiacich s konkurzom alebo likvidáciou úverových inštitúcií rozhodne súd v mieste, kde má úverová inštitúcia registrované sídlo (článok 364 zákona o občianskoprávnom konaní).

Zamestnávateľ môže podať návrh na vyhlásenie štrajku (oznámenia o štrajku) za nezákonný z dôvodov uvedených v zákone o štrajku a v súlade s postupom, ktorý je v ňom určený. Návrh na vyhlásenie štrajku (oznámenia o štrajku) za nezákonný sa má podať na súde v mieste, kde sa má štrajk konať (článok 390 zákona o občianskom súdnom konaní).

Zástupcovia zamestnancov môžu podať návrh na vyhlásenie výluky (oznámenia o výluke) za nezákonnú z dôvodov uvedených v zákone o pracovnoprávnych sporoch a v súlade s postupom, ktorý je v ňom určený. Návrh na vyhlásenie výluky (oznámenia o výluke) za nezákonnú sa má podať na súde v mieste, kde sa má výluka uskutočniť (článok 394.1 zákona o občianskom súdnom konaní).

Veci týkajúce sa nesporeného vymáhania záväzkov (*saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšana*).

Návrh na dobrovoľný predaj nehnuteľného majetku na dražbe prostredníctvom súdu sa podáva na okresnom alebo mestskom súde v mieste, kde sa nehnuteľný majetok nachádza (článok 395 zákona o občianskom súdnom konaní).

Návrhy na nesporené vymáhanie peňažného plnenia alebo vrátenie hnutelného majetku alebo nesporené vymáhanie záväzkov vyplývajúcich zo zmlúv, ktoré sú zabezpečené záložným právom, sa podávajú na úrade pozemkového registra okresného alebo mestského súdu v ohlásenom mieste pobytu dlžníka alebo, ak ho nemá, v skutočnom mieste pobytu dlžníka (článok 403 ods. 1 zákona o občianskom súdnom konaní).

Návrhy na nesporené vymáhanie záväzkov na základe listín o záložnom práve na nehnuteľný majetok alebo na základe povinnosti vypratať alebo vrátiť prenajatý nehnuteľný majetok sa podávajú na úrade pozemkového registra okresného alebo mestského súdu v mieste, kde sa nehnuteľný majetok nachádza. Ak je záväzok zabezpečený viacerými nehnuteľnosťami a návrh spadá do právomoci rôznych úradov pozemkových registrov okresných alebo mestských súdov, o návrhu rozhodne úrad pozemkového registra okresného alebo mestského súdu v mieste, kde sa nachádza jedna z nehnuteľností podľa výberu žiadateľa (článok 403 ods. 2 zákona).

Návrhy na nesporené vymáhanie záväzkov na základe hypotekárneho úveru na nákup lode sa podávajú na úrade pozemkového registra okresného alebo mestského súdu v mieste, kde je hypotekárny záväzok registrovaný (článok 403 ods. 3 zákona o občianskoprávnom konaní).

Veci týkajúce sa vymáhania záväzkov s výzvou (*saistību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtībā*):

Návrh na vymáhanie záväzkov s výzvou sa musí podať na úrade pozemkového registra okresného alebo mestského súdu v ohlásenom mieste pobytu dlžníka, alebo, ak ho nemá, v jeho skutočnom mieste pobytu alebo v mieste registrovaného sídla (článok 406.2 zákona o občianskom súdnom konaní).

2.2.2.3 Môžu sa strany dohodnúť na príslušnosti súdu, ktorý by inak nebol príslušný?

Áno, je to možné. Lotyšské právne predpisy umožňujú stranám, aby si na základe vzájomnej dohody vybrali miestne príslušný súd. Pri uzatvorení zmluvy môžu zmluvné strany určiť súd prvého stupňa, ktorý bude riešiť akékoľvek budúce spory súvisiace so zmluvou alebo plnením jej podmienok. Nemôžu však upraviť vecnú príslušnosť súdu, čiže úroveň súdu, ktorý má vec preskúmať v prvom stupni (článok 25 zákona o občianskom súdnom konaní). Navyše nemôžu zmeniť ani výlučnú príslušnosť (článok 29 zákona o občianskom súdnom konaní). Dohôd o príslušnom súde sa týkajú dve obmedzenia.

Výber príslušnosti sa môže uplatňovať len v prípade zmluvných sporov.

K dohode určujúcej miestnu príslušnosť sa musí dospieť v čase uzatvorenia zmluvy a musí byť určený konkrétny súd prvého stupňa, ktorý sa bude zaoberať prípadným sporom. Pri uzatvorení zmluvy strany nemôžu predpokladať výšku prípadnej pohľadávky, a tak musí zmluva umožňovať alternatívny výber súdu prvého stupňa: v zmluve musí byť určený konkrétny okresný alebo mestský súd a konkrétny krajský súd, ktorým by strany mohli predložiť akýkoľvek spor v závislosti od výšky pohľadávky.

3 V prípade, ak sú príslušnými súdmi špecializované súdy, ako môžem zistiť, na ktorý súd sa musím obrátiť?

Podľa lotyšských právnych predpisov sa všeobecné súdy zaoberajú občianskoprávnymi aj trestnoprávnymi vecami. Na rozdiel od iných krajín Lotyšsko nemá špecializované súdy, napríklad rodinné súdy, ani sudcov, ktorí by sa špecializovali na konkrétne právne otázky.

Ako bolo vysvetlené vyššie, občianskoprávne veci rozhodujú prvostupňové súdy. Pokiaľ vec nebola prerokovaná na nižšom súde, nemôže ju preskúmať vyšší súd. V občianskoprávných veciach je súdom prvého stupňa okresný alebo mestský súd, prípadne krajský súd, do ktorého pôsobnosti vec spadá. Vo všeobecnosti platí, že všetky občianskoprávne spory spadajú do právomoci súdov, ktoré ich prejednávajú a rozhodnú v rámci riadneho súdneho konania.

Posledná aktualizácia: 07/02/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Jurisdikcia - Litva

1 Mám sa obrátiť na všeobecný súd alebo na špecializovaný súd (napríklad pracovný súd)?

V článku 12 zákona o súdoch (*Lietuvos Respublikos teismų įstatymas*) je zakotvená jednotná sústava súdov pozostávajúca zo súdov so všeobecnou príslušnosťou a zo špecializovaných súdov.

Súdy so všeobecnou príslušnosťou (súdy prvého stupňa – okresné aj krajské súdy) prejednávajú všetky občianskoprávne veci týkajúce sa sporov súvisiacich s občianskym, rodinným a pracovným právom, duševným vlastníctvom, konkurzmi, reštrukturalizáciou alebo inými súkromnými pomermi alebo sporov, ktoré z nich vyplývajú. Tieto súdy prejednávajú aj veci na základe mimoriadneho súdneho konania a rozhodujú o návrhoch týkajúcich sa prijatia a vykonania rozsudkov zahraničných súdov a rozhodcovských súdov v Litovskej republike [článok 22 Občianskeho súdneho poriadku (*Civilinio proceso kodeksas*)].

Špecializované súdy, t. j. správne súdy (krajské správne súdy), prejednávajú správne spory vyplývajúce z právnych vzťahov administratívnej povahy.

2 V prípade, ak sú príslušnými súdmi všeobecné súdy (t. j. súdy, ktoré majú právomoc v takýchto prípadoch), ako môžem zistiť, na ktorý by som sa mal obrátiť?

Navrhovateľ môže podať žalobu na súd podľa vlastného výberu, a to v súlade s týmito podmienkami:

žalobu proti odporcovi, ktorého miesto pobytu nie je známe, možno podať na súd podľa miesta, kde sa nachádza jeho majetok, alebo podľa posledného známeho miesta pobytu,

žalobu proti odporcovi, ktorý v Litovskej republike nemá miesto pobytu, možno podať na súd podľa miesta, kde sa nachádza jeho majetok, alebo podľa posledného známeho miesta pobytu v Litovskej republike,

žalobu o priznanie výživného a zapretie otcovstva možno podať na súd podľa miesta pobytu navrhovateľa,

žalobu o náhradu škody, ktorá vznikla v dôsledku ujmy na zdraví fyzickej osoby vrátane jej zabitia, možno podať na súd v mieste pobytu navrhovateľa alebo v mieste, kde k ujme došlo,

žalobu o náhradu škody, ktorá vznikla na majetku osoby, možno podať na súd v mieste pobytu (sídla) navrhovateľa alebo v mieste, kde škoda vznikla,

žalobu o náhradu škody, ktorá vznikla v dôsledku nezákonného odsúdenia, nezákonnej väzby ako zaisťovacieho inštitútu, nezákonného zadržania, nezákonného uplatnenia donucovacích prostriedkov alebo nezákonného potrestania správneho deliktu – zatknutia, ako aj v dôsledku ujmy, ktorá vznikla na základe protiprávneho konania sudcu alebo súdu pri prejednávaní občianskoprávneho sporu, možno podať na súd v mieste bydliska navrhovateľa,

žalobu týkajúcu sa dohody alebo zmluvy, v ktorej sa stanovuje miesto plnenia, možno podať aj na súd v mieste plnenia uvedeného v dohode či zmluve,

žalobu týkajúcu sa konania vo funkcii poručníka, depozitára alebo správcu majetku možno podať aj na súd v mieste pobytu (sídla) poručníka, depozitára alebo správcu majetku,

žalobu týkajúcu sa spotrebiteľských zmlúv, možno podať aj na súd v mieste pobytu spotrebiteľa,

žalobu súvisiacu s činnosťami pobočky právnickej osoby možno podať aj na súd v mieste sídla pobočky,

žalobu o náhradu škody, ktorá vznikla zrážkou plavidiel, a o vymáhanie náhrady za pomoc a záchranné práce na mori, ako aj vo všetkých ostatných sporoch, vyplývajúcich z právnych vzťahov týkajúcich sa lodnej prepravy, možno podať aj na súd v mieste, kde sa nachádza plavidlo odporcu alebo prístav registrácie jeho plavidla.

2.1 Existuje rozdiel medzi všeobecnými občianskoprávnymi súdmi vyššieho a nižšieho stupňa (napríklad okresné súdy ako súdy nižšieho stupňa a krajské súdy ako súdy vyššieho stupňa), a ak áno, ktorý z nich je príslušný v mojom prípade?

Občianskoprávne veci prejednávajú okresné a krajské súdy v prvom stupni (článok 25 Občianskeho súdneho poriadku).

Na základe všeobecného pravidla zakotveného v tomto poriadku všetky občianskoprávne veci prejednávajú okresné súdy. Existuje aj výnimka z tohto všeobecného pravidla, že pre určité veci sú príslušnými krajské súdy alebo patria do výlučnej právomoci Krajského súdu vo Vilniuse.

To závisí od hodnoty spornej pohľadávky, na základe ktorej občianskoprávne veci týkajúce sa pohľadávok prevyšujúcich 150 000 LTL s výnimkou vecí súvisiacich s rodinnými a pracovnoprávnymi vzťahmi a vecí súvisiacich s náhradami za nemajetkovú ujmu prejednávajú krajské súdy.

Príslušnosť nezávisí iba od spornej pohľadávky.

Krajské súdy v prvom stupni prejednávajú aj tieto občianskoprávne veci:

veci týkajúce sa nemajetkových právnych vzťahov vyplývajúcich z autorského práva,

veci týkajúce sa právnych vzťahov vyplývajúcich z verejných sťažností,

veci týkajúce sa konkurzného konania alebo reštrukturalizácie s výnimkou vecí týkajúcich sa konkurzu fyzických osôb,

veci, kde jedným z účastníkov konania je cudzí štát,

veci založené na pohľadávkach vyplývajúcich z povinného predaja akcií (podieľy, úroky),

veci založené na návrhoch týkajúcich sa vyšetrovania činností právnickej osoby,

veci týkajúce sa náhrady za majetkovú a nemajetkovú ujmu vyplývajúcu z porušenia uznávaných práv pacientov,

iné občianskoprávne spory, ktoré podľa osobitných zákonov musia prejednávať krajské súdy v prvom stupni.

Krajský súd vo Vilniuse má výlučnú právomoc ako súd prvého stupňa v týchto občianskoprávných veciach:

veci týkajúce sa sporov podľa zákona o patentoch (*Lietuvos Respublikos patentų įstatymas*),

veci týkajúce sa sporov podľa zákona o ochranných známkach (*Lietuvos Respublikos prekių ženklų įstatymas*),

veci týkajúce sa osvojenia občana Litvy s pobytom v Litovskej republike na základe žiadosti cudzích štátnych príslušníkov,

iné občianskoprávne veci, ktoré podľa osobitných právnych predpisov patria do výlučnej právomoci Krajského súdu vo Vilniuse ako súdu prvého stupňa.

2.2 Miestna príslušnosť (je pre môj prípad príslušný súd v meste A alebo v meste B?)

2.2.1 Základné pravidlo miestnej príslušnosti súdov

Žaloba sa podáva na súd v mieste pobytu odporcu. Žaloba proti právnickej osobe sa podáva v mieste sídla právnickej osoby podľa registra právnických osôb. Ak je odporcom štát alebo obec, žaloba sa podáva na súd v mieste sídla inštitúcie, ktorá zastupuje štát alebo obec.

2.2.2 Výnimky zo základného pravidla

Navrhovateľ má právo vybrať si medzi niekoľkými súdmi príslušnými rozhodovať v danej veci.

Účastníci konania sa takisto môžu dohodnúť, na ktorý súd sa má podať návrh. V článku 32 Občianskeho súdneho poriadku sa stanovuje, že účastníci konania môžu zmeniť miestnu príslušnosť svojej veci na základe vzájomnej dohody, touto dohodou sa však nesmie zmeniť príslušnosť súdu určeného na základe jeho výlučnej právomoci prejednávať danú vec alebo skutkovú podstatu veci.

2.2.2.1 V ktorých prípadoch si môžem vybrať medzi súdom v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla) a iným súdom?

Ako sa uvádza v článku 30 Občianskeho súdneho poriadku, navrhovateľ si môže vybrať, ktorý súd je príslušným v týchto veciach:

žalobu proti odporcovi, ktorého miesto pobytu nie je známe, možno podať na súd podľa miesta, kde sa nachádza jeho majetok, alebo podľa posledného známeho miesta jeho pobytu,

žalobu proti odporcovi, ktorý v Litovskej republike nemá miesto pobytu, možno podať na súd podľa miesta, kde sa nachádza jeho majetok, alebo podľa posledného známeho miesta jeho pobytu v Litovskej republike,

žalobu súvisiacu s činnosťami pobočky právnickej osoby možno podať aj na súd v mieste sídla pobočky,

žalobu o priznanie výživného alebo o zapretie otcovstva možno podať aj na súd v mieste pobytu navrhovateľa,

žalobu o náhradu škody, ktorá vznikla v dôsledku ujmy na zdraví fyzickej osoby vrátane jej zabitia, možno podať na súd v mieste pobytu navrhovateľa alebo v mieste, kde k ujme došlo,

žalobu o náhradu škody, ktorá vznikla na majetku osoby, možno podať na súd v mieste pobytu (sídla) navrhovateľa alebo v mieste, kde škoda vznikla,

žalobu o náhradu škody, ktorá vznikla v dôsledku nezákonného odsúdenia, nezákonnej väzby ako zaisťovacieho inštitútu, nezákonného zadržania, nezákonného uplatnenia donucovacích prostriedkov alebo nezákonného potrestania správneho deliktu – zatknutia, ako aj v dôsledku ujmy, ktorá vznikla na základe protiprávneho konania sudcu alebo súdu pri prejednávaní občianskoprávneho sporu, možno podať na súd v mieste bydliska navrhovateľa,

žalobu o náhradu škody, ktorá vznikla zrážkou plavidiel, a o vymáhanie náhrady za pomoc a záchranné práce na mori, ako aj vo všetkých ostatných sporoch, vyplývajúcich z právnych vzťahov týkajúcich sa lodnej prepravy, možno podať na súd v mieste, kde sa nachádza plavidlo odporcu alebo prístav registrácie jeho plavidla,

žalobu týkajúcu sa dohody alebo zmluvy, v ktorej sa stanovuje miesto plnenia, možno podať aj na súd v mieste plnenia dohody či zmluvy,

žalobu týkajúcu sa konania vo funkcii poručníka, depozitára alebo správcu majetku možno podať aj na súd v mieste pobytu (sídla) poručníka, depozitára alebo správcu majetku,

žalobu týkajúcu sa spotrebiteľských zmlúv možno podať aj na súd v mieste pobytu spotrebiteľa.

Okrem toho žalobu proti viacerým odporcom, ktorí majú bydlisko alebo sídlo na rôznych miestach, možno podať v mieste pobytu alebo sídla jedného z odporcov podľa uváženia navrhovateľa (článok 33 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

Žalobu týkajúcu sa dohody alebo zmluvy, v ktorej sa stanovuje miesto plnenia, možno podať na súd v mieste pobytu alebo sídla odporcu alebo v mieste plnenia dohody či zmluvy, a to podľa výberu navrhovateľa. Žalobu súvisiacu so spotrebiteľskými zmluvami možno podať na súd v mieste pobytu alebo sídla odporcu alebo spotrebiteľa.

Žalobu o priznanie výživného možno podať na súd v mieste pobytu alebo sídla odporcu alebo navrhovateľa, a to podľa výberu navrhovateľa.

Náhradu škody v dôsledku trestného činu možno vymáhať v občianskoprávnom konaní a v súlade s úpravou súdnej príslušnosti v Občianskom súdnom poriadku, ak daný nárok nebol vznesený alebo o ňom nebolo rozhodnuté počas prejednávania samotného trestného činu.

2.2.2.2 V ktorých prípadoch si musím vybrať iný súd ako je súd v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla)?

V článku 31 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku sa stanovujú tieto výnimky zo všeobecného pravidla pre miestnu príslušnosť, ktoré sú pre navrhovateľa začínajúceho súdne konanie záväzné:

v prípade žalôb o vecné právo k nehnuteľnosti, o užívanie nehnuteľnosti okrem návrhov týkajúcich sa vyrovnania majetkových vzťahov manželov v prípade rozvodu, o zrušenie zaistenia nehnuteľnosti je príslušným súd v mieste, kde sa nachádza nehnuteľnosť alebo jej hlavná časť,

v prípade žalôb podaných veriteľmi poručiteľa pred tým, než dedičia prijali dedičstvo, je príslušným súd v mieste, kde sa nachádza pozostalosť alebo jej hlavná časť.

Treba takisto poznamenať, že v súlade s článkom 33 ods. 2 až 4 Občianskeho súdneho poriadku Litovskej republiky:

Protižaloba sa bez ohľadu na miestnu príslušnosť musí podať na súde, ktorý prejednával pôvodnú žalobu. Ak sa zvýši hodnota žaloby, dôjde k zmene jej skutkovej podstaty, alebo ak sa podaním protižaloby zmení súd príslušný rozhodovať v danej veci, ktorý bol určený na základe skutkovej podstaty veci, o všetkých otázkach súvisiacich so žalobou (protižalobou) musí rozhodnúť súd, ktorý prejednával pôvodnú žalobu, a tento súd urovná celý prípad vo veci samej.

Ak sa má niektorá zo žalôb navrhovateľa podať podľa pravidiel výlučnej právomoci, celá žaloba sa musí podať v súlade s týmito pravidlami.

Ak je v niektorej zo žalôb navrhovateľa príslušným krajský súd, potom tento súd musí preskúmať celú žalobu.

2.2.2.3 Môžu sa strany dohodnúť na príslušnosti súdu, ktorý by inak nebol príslušný?

Účastníci konania môžu zmeniť miestnu príslušnosť veci na základe vzájomnej dohody v písomnej podobe. Účastníci konania však touto dohodou nemôžu zmeniť príslušnosť súdu, ktorá sa určila na základe jeho výlučnej právomoci v skutkovej podstate veci (článok 32 Občianskeho súdneho poriadku).

Príslušnosť súdu riešiť vec sa môže vo výnimočných prípadoch odôvodniť účasťou odporcu.

Súd môže vec postúpiť inému súdu vtedy, ak odporca, ktorého miesto pobytu nebolo známe, požiada o postúpenie veci na súd v mieste svojho bydliska (článok 34 ods. 2 pododsek 2 Občianskeho súdneho poriadku).

3 V prípade, ak sú príslušnými súdmi špecializované súdy, ako môžem zistiť, na ktorý súd sa musím obrátiť?

Špecializované správne súdy pôsobiace v Litovskej republike neprejednávajú občianskoprávne, obchodné ani rodinné spory. Prejednávajú veci vyplývajúce z pomerov v oblasti správneho práva.

Posledná aktualizácia: 24/08/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Jurisdikcia - Luxembursko

1 Mám sa obrátiť na všeobecný súd alebo na špecializovaný súd (napríklad pracovný súd)?

V Luxemburskom veľkovojsvodstve je všeobecným súdom v občianskoprávných a obchodných veciach okresný súd (*tribunal d'arrondissement*). Krajina je rozdelená na dva súdne okresy, Luxemburg a Diekirch, a v každom z nich sa nachádza okresný súd.

Okresný súd je príslušný vo všetkých občianskoprávných a obchodných veciach, v ktorých zákon neurčuje príslušnosť iného súdu.

Neexistujú špecializované súdy pre obchodné veci, ako je to v niektorých iných krajinách. Obchodnými vecami sa zaoberajú špecializované senáty okresného súdu, riešia ich však v zjednodušenom konaní.

Špecializované súdy sú príslušné najmä vo:

veciach s nízkou hodnotou sporu: ak je hodnota sporu nižšia než 10 000 EUR, príslušné sú zmierovacie súdy (*justices de paix*). V Luxemburskom veľkovojsvodstve existujú tri také súdy, jeden v meste Luxemburg, jeden v meste Esch-sur-Alzette a jeden v meste Diekirch, každý s príslušnosťou pre určené územie.

veciach pracovného práva: pracovný súd (*tribunal du travail*) je príslušný v prípadoch týkajúcich sa pracovných zmlúv. V Luxemburskom veľkovojsvodstve existujú tri takéto pracovné súdy, jeden v meste Luxemburg, jeden v meste Esch-sur-Alzette a jeden v meste Diekirch, každý s príslušnosťou pre určené územie. V praxi sa pracovný súd nachádza v miestach zmierovacích súdov.

veciach nájmu nehnuteľností: v sporoch týkajúcich sa nájmu nehnuteľností je príslušným zmierovací sudca, bez ohľadu na hodnotu sporu. Ak sa spor týka výšky nájomného, je podľa zákona potrebné najskôr sa obrátiť na komisiu pre nájomné (*commission des loyers*) v príslušnom meste alebo obci a až potom sa môže prípad predložiť príslušnému súdu.

sporoch medzi susedmi: väčšina susedských sporov sa týka práva prechodu a hraníc pozemkov a patrí do právomoci zmierovacieho sudcu. Ak je však prípad závažnejší a požaduje sa náhrada škody, rozhodujúca je výška pohľadávky – nad 10 000 EUR je príslušný okresný súd.

veciach sociálneho zabezpečenia: vo veciach týkajúcich sa sociálneho zabezpečenia zákon udeľuje príslušnosť arbitrážnej rade sociálneho zabezpečenia (*Conseil arbitral de la sécurité sociale*). Táto rada sídli v Luxemburgu a je príslušná pre celé územie krajiny.

veciach týkajúcich sa nadmerného zadĺženia: v takých prípadoch je podľa zákona príslušným zmierovací sudca.

2 V prípade, ak sú príslušnými súdmi všeobecné súdy (t. j. súdy, ktoré majú právomoc v takýchto prípadoch), ako môžem zistiť, na ktorý by som sa mal obrátiť?

2.1 Existuje rozdiel medzi všeobecnými občianskoprávnymi súdmi vyššieho a nižšieho stupňa (napríklad okresné súdy ako súdy nižšieho stupňa a krajské súdy ako súdy vyššieho stupňa), a ak áno, ktorý z nich je príslušný v mojom prípade?

Zmierovací sudca má právomoc rozhodovať v občianskoprávných a obchodných sporoch, ktorých hodnota (bez úrokov a nákladov) je nižšia než 10 000 EUR. Nad túto sumu je príslušný okresný súd.

Okresný súd je príslušný vo všetkých prípadoch, ktoré nie sú peňažne vyčísliteľné, ako napríklad rodinné záležitosti.

2.2 Miestna príslušnosť (je pre môj prípad príslušný súd v meste A alebo v meste B?)

2.2.1 Základné pravidlo miestnej príslušnosti súdov

Príslušným súdom je spravidla súd v mieste, kde sídli odporca. Toto pravidlo sa uplatňuje s cieľom chrániť odporcu, pretože je pre neho jednoduchšie, aby sa obhajoval pred sudcom v blízkosti svojho bydliska.

Ak je odporcom fyzická osoba, príslušný je súd v mieste jeho trvalého alebo prechodného bydliska.

V prípade občianskych alebo obchodných spoločností je možné predložiť vec súdu nielen v mieste, kde sa nachádza ich sídlo, ale aj v mieste, kde sa nachádza ich pobočka alebo zastúpenie, a to za predpokladu, že tam majú zástupcu oprávneného rokovať s tretími stranami a že spor súvisí s činnosťou tejto pobočky alebo tohto zastúpenia.

2.2.2 Výnimky zo základného pravidla

2.2.2.1 V ktorých prípadoch si môžem vybrať medzi súdom v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla) a iným súdom?

V zmluvných veciach môže navrhovateľ predložiť vec súdu v mieste bydliska odporcu alebo, podľa charakteru zmluvy, v mieste dodania tovaru alebo výkonu služby.

Vo veciach trestnej zodpovednosti za spôsobenú škodu alebo občianskoprávneho konania v rámci trestného stíhania: žalobu možno predložiť súdu v mieste bydliska odporcu alebo v mieste, kde bola utrpená škoda alebo kde sa poškodzujúca udalosť stala.

2.2.2.2 V ktorých prípadoch si musím vybrať iný súd ako je súd v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla)?

Vo veci

1. návrhov na povolenie uzavrieť manželstvo maloletým osobám, návrhov na neplatnosť manželstva, návrhov na zrušenie odkladu uzavretia manželstva a na obnovenie odkladu, návrhov na námietku proti uzavretiu manželstva a na zrušenie takejto námietky;
2. návrhov týkajúcich sa dohôd manželov a majetkových pomerov manželov a návrhov na zrušenie bezpodielového spoluvlastníctva;
3. návrhov týkajúcich sa príslušných práv a povinností manželov a uspokojovania potrieb rodiny založenej manželstvom a registrovaným partnerstvom;
4. zániku registrovaného partnerstva;
5. návrhov vo veci výživného;
6. návrhov týkajúcich sa výkonu práva styku, ubytovania a príspevku na výživu a výchovu detí;
7. návrhov týkajúcich sa výkonu rodičovských práv a povinností s výnimkou návrhov týkajúcich sa pozbavenia výkonu rodičovských práv;
8. rozhodnutí vo veci zákonnej správy majetku maloletých osôb a rozhodnutí týkajúcich sa poručníctva maloletých osôb;
9. návrhov na zákaz návratu do miesta bydliska osobám vyhosteným z ich bydliska podľa článku 1 ods. 1 zákona z 8. septembra 2003 o domácom násilí, v znení zmien; a návrhov na predĺženie zákazov týkajúcich sa tohto vyhostenia podľa článku 1 ods. 2 tohto zákona; ako aj odvolaní podaných proti týmto opatreniam;

miestne príslušným okresným súdom je, pokiaľ osobitné ustanovenia neurčujú inak:

1. súd v mieste bydliska rodiny;
2. ak rodičia žijú oddelene, súd v mieste bydliska rodiča, s ktorým obvykle žijú maloleté deti v prípade spoločného výkonu rodičovských práv a povinností alebo súd v mieste bydliska rodiča, ktorý sám vykonáva tieto práva a povinnosti;
3. v ostatných prípadoch súd v mieste, v ktorom má pobyt osoba, ktorá nezačala konanie.

V prípade spoločného návrhu je príslušným súdom súd v mieste bydliska jednej alebo druhej strany podľa ich výberu.

Keď sa však spor týka výlučne výživného medzi manželmi, príspevku na výživu a výchovu dieťaťa, uspokojovania potrieb rodiny alebo naliehavých a predbežných opatrení v prípade zániku registrovaného partnerstva, príslušným súdom môže byť súd v mieste bydliska manžela alebo bývalého oprávneného partnera alebo rodiča, ktorý má hlavnú zodpovednosť za deti, a to aj plnoleté.

Miestna príslušnosť sa určuje podľa bydliska v deň podania návrhu alebo v prípade rozvodu v deň podania pôvodného návrhu.

V prípade súdneho dožiadania vo veci práva na zverenie dieťaťa do osobnej starostlivosti a práva styku s dieťaťom je príslušným súdom súd v jurisdikcii, v ktorej má dieťa bydlisko alebo predpokladané bydlisko.

Vo veci rozvodu a rozluky a ich dôsledkov je príslušným súdom súd, v pôsobnosti ktorého majú manželia spoločné bydlisko, alebo ak ho nemajú, súd, v pôsobnosti ktorého má manžel odporca alebo v prípade rozvodu dohodou jeden z manželov svoje bydlisko.

Vo veci dedenia je príslušným súdom súd v mieste posledného bydliska zosnulého.

Vo veci nájmu nehnuteľností je príslušným súdom súd v mieste, kde sa nehnuteľnosť nachádza.

Vo veci pracovného práva je príslušným súdom súd v mieste výkonu práce. Ale v niektorých prípadoch, keď zamestnávateľ vedie konanie proti zamestnancovi, ktorý sa zdržiava v inom členskom štáte, príslušným súdom je súd v mieste bydliska zamestnanca.

2.2.2.3 Môžu sa strany dohodnúť na príslušnosti súdu, ktorý by inak nebol príslušný?

Podľa luxemburského práva sa uznáva platnosť „kompetenčnej doložky“, ktorou zmluvné strany určujú súd, ktorý má rozhodovať v ich spore.

Takáto doložka má mimoriadny význam v prípade sporov medzi stranami, ktoré sídlia v rôznych členských štátoch, keďže umožňuje dopredu rozhodnúť, ktorý súd bude v danom prípade príslušným. Medzi členskými štátmi Európskej únie sa podmienky platnosti takýchto doložiek riadia nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012.

Dohoda strán o príslušnom súde je možná aj v čisto vnútorných sporoch. V takých prípadoch môžu strany predložiť zmierovaciemu sudcovi spor, v ktorom by za normálnych okolností nebol príslušný z dôvodu hodnoty sporu alebo pravidiel o miestnej príslušnosti. Dohoda strán môže byť výslovná alebo môže jednoducho vyplývať zo skutočnosti, že odporca sa dostaví na pojednávanie a začne obhajovať svoj prípad bez toho, aby pred zaslaním obhajoby súdu vopred namietal voči príslušnosti sudcu, ktorý prípad prejednáva. Strany však nemôžu postupovať takým istým spôsobom pred okresným súdom, pre ktorý sú pravidlá o príslušnosti zakladajúce sa na hodnote sporu záležitosťou verejného poriadku.

Kompetenčná doložka je platná, iba ak bola skutočne prijatá oboma stranami. Dôkaz o tomto súhlase je potrebné predložiť podľa pravidiel všeobecného práva.

Sloboda strán v určení príslušnosti je niekedy obmedzená zákonom. Napríklad v zákone o právnej ochrane spotrebiteľa sa prehlasujú za neplatné ustanovenia, ktorých predmetom je pozbavenie spotrebiteľa práva obrátiť sa na riadne súdy.

3 V prípade, ak sú príslušnými súdmi špecializované súdy, ako môžem zistiť, na ktorý súd sa musím obrátiť?

Špecializované súdy zriadené podľa luxemburského zákona (pracovný súd, zmierovací súd riešiaci prípady nájmu nehnuteľností, správny súd alebo arbitrážna rada sociálneho zabezpečenia) rozhodujú ako prvostupňové súdy vo všetkých prípadoch v rámci svojej právomoci bez ohľadu na hodnotu sporu. Napríklad zmierovací sudca, ktorého všeobecná právomoc sa obmedzuje na spory, ktorých hodnota je nižšia než 10 000 EUR, nie je viazaný touto hranicou, pokiaľ ide o spor vo veci nájmu nehnuteľností.

Miestna príslušnosť:

Všeobecné pravidlo miestnej príslušnosti

Spravidla je príslušným súdom súd v mieste bydliska odporcu, existujú však výnimky, pokiaľ ide o špecializované súdy.

Napríklad príslušným pracovným súdom je spravidla súd v mieste výkonu práce, a nie súd v mieste bydliska jednej zo strán. Takisto spor vo veci nájmu nehnuteľností musí byť predložený súdu v mieste, kde sa prenajímaná nehnuteľnosť nachádza.

Uvedený problém nevzniká, pokiaľ ide o správny súd a arbitrážnu radu sociálneho zabezpečenia, pretože tieto inštitúcie sú príslušné pre celé územie Luxemburského veľkovevodstva.

Výnimky zo všeobecného pravidla

Špecializovaným súdom musí byť ich príslušnosť výslovne pridelená a vo všeobecnosti nemajú strany možnosť zvoliť si iný súd ako ten, ktorý je určený zákonom.

Vecná príslušnosť sa vo všeobecnosti považuje za záležitosť verejného poriadku (napríklad vo veciach pracovného práva), čo znamená, že aj v prípadoch, keď strany neotvárajú otázku príslušnosti, súd ju musí z vlastnej iniciatívy posúdiť. Ako už bolo vysvetlené, uplatňuje sa výnimka z tejto zásady pred zmierovacím sudcom v prípadoch, keď hodnota sporu presiahne jeho právomoc a medzi stranami existuje výslovná alebo tichá dohoda. V tomto prípade zmierovací sudca nemôže odmietnuť svoju príslušnosť.

Súvisiace odkazy

<http://www.legilux.lu/>

<https://justice.public.lu/fr.html>

Ďalšie dokumenty

Organizácia súdnictva (147 Kb)

Posledná aktualizácia: 22/05/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov.

Jurisdikcia - Maďarsko

1 Mám sa obrátiť na všeobecný súd alebo na špecializovaný súd (napríklad pracovný súd)?

Podľa zákona o organizácii a správe súdov pôsobí v Maďarsku len jeden druh osobitných súdov: správny a pracovný súd zaoberajúci sa pracovnoprávnymi a správnymi vecami. Všetky ostatné veci patria do právomoci bežných súdov. Aj v prípade, že vecou sa zaoberá osobitný súd, odvolania neprejednáva osobitný súd, ale bežný súd, konkrétne krajský súd (törvényszék), ktorý má príslušnosť v oblasti, v ktorej pôsobí daný správny a pracovný súd.

Veci, ktoré patria do pôsobnosti správnych a pracovných súdov, zahŕňajú konania o preskúmaní správnych rozhodnutí a konania týkajúce sa zamestnaneckých a podobných právnych vzťahov. Správne rozhodnutia, ktorých sa týkajú tieto konania, môžu byť rozhodnutia prijaté v úradných veciach orgánom alebo vedúcim orgánom uvedeným v zákone o všeobecných pravidlách pre správne konania, vykonávacie príkazy vydané v dôsledku porušenia povinností vyplývajúcich z oficiálnej zmluvy, zákonné rozhodnutia miestnych samospráv a rozhodnutia iných orgánov, organizácií alebo osôb, ktoré na základe ustanovení samostatných právnych predpisov môžu byť preskúmané v súlade s pravidlami pre prejednávanie správnych vecí.

Konania týkajúce sa zamestnaneckých a podobných právnych vzťahov zahŕňajú konania o výkone nárokov podľa pracovného práva alebo konania vyplývajúce z pracovného pomeru štátneho zamestnanca, služby vo vláde alebo verejnom sektore alebo vzťahov členov družstiev, z ktorých vyplývajú služobné a zamestnanecké povinnosti. V pracovnoprávných konaniach si možno uplatňovať aj nároky podľa práva upravujúceho vzťahy medzi zamestnancami a zamestnávateľmi, ktoré priamo súvisia s pracovným pomerom. Príslušnosť správnych a pracovných súdov zahŕňa aj správne rozhodnutia prijaté v rámci inšpekcií v oblasti bezpečnosti pri práci, rozhodnutia týkajúce sa zriadenia výboru pre odvetvový sociálny dialóg, účasti v ňom a jeho

právomocí, správne rozhodnutia prijaté národným úradom práce podľa zákona o podpore zamestnanosti a dávkach v nezamestnanosti, ako aj súdne preskúmania rozhodnutí v oblasti sociálneho zabezpečenia. Správny a pracovný súd v týchto veciach koná v súlade s pravidlami pre prejednávanie správnych vecí.

2 V prípade, ak sú príslušnými súdmi všeobecné súdy (t. j. súdy, ktoré majú právomoc v takýchto prípadoch), ako môžem zistiť, na ktorý by som sa mal obrátiť?

2.1 Existuje rozdiel medzi všeobecnými občianskoprávnymi súdmi vyššieho a nižšieho stupňa (napríklad okresné súdy ako súdy nižšieho stupňa a krajské súdy ako súdy vyššieho stupňa), a ak áno, ktorý z nich je príslušný v mojom prípade?

Podľa zákona o organizácii a správe súdov rozsudky na prvom stupni vydávajú okresné súdy (járásbíróság) a krajské súdy. Všetky žaloby, ktoré sa podľa zákona nepostúpili krajským súdom, patria do právomoci okresných súdov. Právomoc krajských súdov zahŕňa tieto oblasti:

- žaloby týkajúce sa práv vlastníctva, keď hodnota majetku presahuje 30 miliónov HUF, okrem žalôb týkajúcich sa práv vlastníctva vyplývajúcich z manželského vzťahu, ktoré sa začali ako konania v manželských veciach alebo v ich priebehu;
- žaloby podané s cieľom získať náhradu za škody spôsobené osobami, ktoré konajú z úradnej moci vo verejnej správe;
- spory týkajúce sa autorského práva a súvisiacich práv vrátane žalôb vo veci uplatnenia práv a nárokov v súvislosti s trovami v rámci spoločnej súdnej správy, ako aj žaloby týkajúce sa priemyselného vlastníctva a veci týkajúce sa práv podľa oddielu 86 ods. 3 až 4 občianskeho zákonníka;
- žaloby týkajúce sa medzinárodnej prepravy tovaru alebo zmlúv o preprave;
- niektoré žaloby týkajúce sa obchodných spoločností;
- niektoré žaloby týkajúce sa organizácií, ktoré nie sú kvalifikované ako obchodné spoločnosti a sú zaregistrované krajským súdom;
- žaloby vo veci výkonu nárokov v oblasti občianskych práv, ktoré vznikli v dôsledku porušenia individuálnych práv, vrátane žalôb vo veci náhrady škody za také porušenie, ak sa začali ako tieto žaloby alebo v ich priebehu;
- žaloby týkajúce sa právnych vzťahov súvisiacich s cennými papiermi;
- žaloby vo veci opráv v tlačí.

Krajské súdy nekonajú len na prvom stupni, ale vydávajú rozsudky aj na druhom stupni v súvislosti s odvolaniami proti rozsudkom okresných súdov a správnych a pracovných súdov.

Krajské odvolacie súdy (ítélőtábla) rozhodujú vo veciach stanovených v právnych predpisoch o návrhoch na opravný prostriedok proti rozsudkom okresných súdov a krajských súdov a konajú v ostatných veciach patriacich do ich právomoci. Najvyšší súd Maďarska je Maďarská kúria. Kúria rozhoduje vo veciach uvedených v právnych predpisoch o návrhoch na opravný prostriedok proti rozsudkom krajských súdov a krajských odvolacích súdov, návrhoch na súdne preskúmanie a rozporoch medzi vyhláškami miestnych samospráv a inými právnymi predpismi a zrušuje tieto vyhlášky. Kúria navyše stanovuje akékoľvek neplnenie zákonných povinností miestnych samospráv a koná v ďalších veciach, ktoré patria do jej právomoci.

2.2 Miestna príslušnosť (je pre môj prípad príslušný súd v meste A alebo v meste B?)

2.2.1 Základné pravidlo miestnej príslušnosti súdov

Vo všeobecnosti je vo všetkých veciach, v ktorých sa nestanoví výlučná právomoc iného súdu (všeobecná príslušnosť), príslušný súd, v ktorého oblasti žije odporca. Ak odporca nemá bydlisko v Maďarsku, príslušnosť sa riadi miestom pobytu odporcu. Ak miesto pobytu odporcu nie je známe alebo sa nachádza v zahraničí, použije sa jeho posledné miesto bydliska v Maďarsku. Ak sa nedá určiť alebo ak odporca žiadne nemá, príslušnosť sa určí na základe miesta bydliska navrhovateľa alebo, ak sa to nepodarí, jeho miesta pobytu. Ak sa miesto práce a miesto bydliska nenachádzajú v rovnakej geografickej oblasti, na žiadosť odporcu najneskôr na prvom pojednávaní veci súd postúpi vec príslušnému súdu v oblasti, v ktorej sa nachádza miesto práce odporcu. Tento súd vykoná pojednávanie a vydá rozsudok.

V prípade podania žaloby proti právnickej osobe možno všeobecnú príslušnosť stanoviť na základe sídla právnickej osoby alebo orgánu oprávneného zastupovať ju. V prípade pochybností sa za sídlo právnickej osoby považuje miesto jej podnikania. Ak sa sídlo právnickej osoby nachádza v Budapešti, ale činnosť vykonáva aj na území Peštianskej župy, vecou sa bude zaoberať súd s príslušnosťou v Peštianskej župe. Ak právnická osoba nemá sídlo v Maďarsku, príslušnosť v súvislosti so žalobami podanými maďarskými právnickými osobami sa stanoví na základe sídla právnickej osoby. Ak je žalobca maďarská fyzická osoba, príslušnosť sa určí buď na základe miesta bydliska žalobcu, alebo, ak sa to nepodarí, na základe jeho miesta pobytu.

V prípade žalôb proti subjektom bez právnej subjektivity sa pri určovaní príslušnosti podľa potreby uplatňujú pravidlá týkajúce sa právnických osôb.

2.2.2 Výnimky zo základného pravidla

2.2.2.1 V ktorých prípadoch si môžem vybrať medzi súdom v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla) a iným súdom?

Vo všetkých prípadoch, v ktorých sa nestanoví výlučná právomoc iného súdu, navrhovateľ môže, ak sa tak rozhodne a ak splní určité predpoklady stanovené v občianskom súdnom poriadku, podať žalobu na iný súd uvedený v občianskom súdnom poriadku namiesto súdu so všeobecnou príslušnosťou vzhľadom na odporcu.

V prípade žalôb týkajúcich sa majetku je napríklad príslušným súdom aj súd v oblasti, v ktorej žije odporca počas pravdepodobne dlhého obdobia (napr. ako zamestnanec alebo študent). V prípade neprofesionálnych členov maďarských obranných síl a iných ozbrojených síl sa príslušný súd stanoví podľa ich trvalého miesta výkonu služby. Príslušnosť nemožno stanoviť na týchto základoch v prípade, že odporca nie je spôsobilý konať v súdnom procese. Proti odporcovi, ktorý nemá v Maďarsku miesto bydliska ani miesto pobytu, možno žalobu týkajúcu sa majetku podať aj na súd s príslušnosťou v oblasti, v ktorej sa nachádza majetok, ktorý je predmetom žaloby, alebo v ktorej sa nachádza zhabateľný majetok odporcu. Ak ide o peňažný nárok, žalobu možno podať v oblasti, v ktorej sa nachádza miesto bydliska dlžníka odporcu, alebo, ak sa nárok vzťahuje na predmet, žalobu možno podať aj v mieste, kde sa nachádza tento predmet.

Žalobu vo veci priznania výživného, príspevkov a podobných pravidelných dávok možno podať aj na súd s príslušnosťou v mieste bydliska žalobcu.

Žalobu vo veci starostlivosti o dieťa možno podať aj na súd s príslušnosťou v mieste bydliska dieťaťa.

Žalobu týkajúcu sa vlastníctva alebo držby nehnuteľností a iných práv na nehnuteľnosť alebo právneho vzťahu v súvislosti s nehnuteľnosťou možno podať aj na súd s príslušnosťou v mieste, kde sa nachádza nehnuteľnosť.

Žaloby týkajúce sa nárokov vyplývajúcich z transakcií vykonaných obchodnými organizáciami v oblasti ich činnosti možno podať aj na súd s príslušnosťou v mieste, kde bola transakcia uzavretá, alebo v mieste jej vykonania.

Žalobu vo veci náhrady škody možno podať na súd s príslušnosťou na základe miesta alebo oblasti, kde došlo k škode.

Žalobu v súvislosti so zmenkou možno podať na súd s príslušnosťou v mieste platby.

Spoločnú žalobu proti sekundárnemu vystavovateľovi vlastnej zmenky a hlavnému vystavovateľovi vlastnej zmenky alebo dlžníkovi možno podať aj na súd s právomocou prejednávať akúkoľvek žalobu proti dlžníkovi na akomkoľvek základe, podľa ktorého sa určuje príslušnosť. Ak osoba podá návrh na priznanie nároku v súvislosti s predmetom alebo časťou predmetu konania prebiehajúceho medzi dvoma inými účastníkmi, súd príslušný v tomto konaní bude oprávnený viesť všetky konania, ktoré táto osoba môže začať proti účastníkom prebiehajúceho konania s cieľom vykonať svoj nárok.

2.2.2.2 V ktorých prípadoch si musím vybrať iný súd ako je súd v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla)?

Keď sa v právnych predpisoch stanovuje, že konkrétny súd má výlučnú právomoc v danej veci. Toto ustanovenie sa uplatňuje napríklad v prípadoch uvedených ďalej.

V prípade žalôb vo veci preskúmania správnych rozhodnutí týkajúcich sa vstupu na územie Maďarska a pobytu na ňom sa príslušnosť stanovuje na základe sídla správneho orgánu, ktorý konal na prvom stupni. Ak príslušnosť nemožno stanoviť týmto spôsobom, výlučnú právomoc v tejto veci bude mať správny a pracovný súd v Budapešti.

Ak má správny orgán konajúci na prvom stupni príslušnosť v celej krajine – s určitými výnimkami – výlučnú právomoc bude mať správny a pracovný súd v Budapešti.

V prípade návrhov na zastavenie alebo obmedzenie výkonu nároku bude mať výlučnú právomoc súd, ktorý nariadil výkon. Ak výkon nariadil krajský súd, správny a pracovný súd alebo občianskoprávny notár, výlučnú právomoc bude mať súd príslušný v mieste bydliska dlžníka.

Konania vo veci uvoľnenia majetku, ktorý podlieha výkonu nároku, patria do výlučnej právomoci okresného súdu príslušného v oblasti, v ktorej bol majetok zabavený.

2.2.2.3 Môžu sa strany dohodnúť na príslušnosti súdu, ktorý by inak nebol príslušný?

Vo veciach týkajúcich sa majetku môžu účastníci konania prisúdiť konkrétnemu súdu príslušnosť, pokiaľ ide o urovanie ich súčasného sporu alebo akéhokoľvek sporu, ktorý môže vyplynúť z konkrétneho právneho vzťahu, pokiaľ v zákone nie je stanovené inak. Účastníci konania môžu požiadať o prisúdenie tejto príslušnosti písomne, ústne s písomným potvrdením, vo forme, ktorá je v súlade s obchodnými praktikami dohodnutými medzi účastníkmi konania alebo medzi stranami zapojenými do medzinárodného obchodu, vo forme, ktorá je v súlade s obchodnými praktikami, ktoré sú známe alebo by mali byť známe účastníkom konania a ktoré sú všeobecne známe a strany uzatvárajúce zmluvu obsahujúcu takéto ustanovenie o príslušnosti ich v danej oblasti pravidelne používajú. Príslušnosť nemôžu prisúdiť účastníci konania vo veciach, v ktorých je výlučnú právomoc konkrétneho súdu stanovená v právnych predpisoch. Pokiaľ nie je v právnych predpisoch stanovené inak alebo pokiaľ sa inak nedohodli účastníci konania, určený súd má výlučnú právomoc. Ustanovenie o príslušnosti platí aj pre právnych nástupcov. Ak sa príslušnosť prisúdi ako všeobecná podmienka zmluvy, súd, ktorému bola prisúdená príslušnosť, na návrh odporcu podaný najneskôr na prvom prejednávanej veci postúpi vec súdu príslušnému na základe základných pravidiel uvedených v právnych predpisoch. Tento súd vykoná pojednávanie a vydá rozsudok.

Vo veciach týkajúcich sa majetku účastníci konania nemôžu s cieľom urovnať svoj súčasný spor alebo akýkoľvek budúci spor, ktorý môže vyplynúť z konkrétneho právneho vzťahu, prisúdiť príslušnosť krajskému súdu pre Budapešť – hlavné mesto ani krajskému súdu pre Budapešť – okolie v prípadoch, ktoré patria do pôsobnosti krajských súdov, ani ústrednému okresnému súdu pre Pešť v prípadoch, ktoré patria do pôsobnosti okresných súdov.

3 V prípade, ak sú príslušnými súdmi špecializované súdy, ako môžem zistiť, na ktorý súd sa musím obrátiť?

Správne a pracovné súdy sú jediné osobitné súdy pôsobiace v Maďarsku. V pracovnoprávných konaniach má napríklad výlučnú právomoc správny a pracovný súd príslušný v oblasti, v ktorej sa nachádza sídlo zamestnávateľa alebo v ktorej sa nachádza pobočka zamestnávateľa, v ktorej zamestnanec vykonáva alebo vykonával prácu podľa svojej pracovnej zmluvy.

V prípade konaní vo veciach správneho súdnictva, pokiaľ sa nestanovila výlučnú právomoc iného súdu alebo pokiaľ právne predpisy neobsahujú iné ustanovenia, sa príslušnosť stanovuje na základe sídla správneho orgánu, ktorý konal na prvom stupni. Ak príslušnosť správneho orgánu, ktorý konal na prvom stupni, zasahuje do viacerých žúp (vrátane hlavného mesta), príslušnosť sa – s určitými výnimkami – stanoví na základe miesta bydliska žalobcu v Maďarsku alebo, ak sa to nepodarí, jeho miesta pobytu, zatiaľ čo v prípade právnických osôb a subjektov bez právnej subjektivity bude mať právomoc súd s príslušnosťou v oblasti, v ktorej sa nachádza sídlo organizácie v Maďarsku. Ak sa správne rozhodnutie, v súvislosti s ktorým bol podaný návrh na preskúmanie, týka práva alebo záväzku alebo vzťahu týkajúceho sa nehnuteľnosti, žaloba sa musí podať na súd príslušný v mieste, kde sa nachádza nehnuteľnosť. Ak je správne rozhodnutie, ktoré sa má preskúmať, predmetom oznámenia alebo povolenia alebo ak sa týka činnosti súvisiacej s týmto oznámením alebo povolením, právomoc bude mať súd príslušný v mieste, kde sa vykonáva alebo bude vykonávať daná činnosť. Ak má správny orgán konajúci na prvom stupni príslušnosť v celej krajine – s určitými výnimkami – výlučnú právomoc bude mať správny a pracovný súd v Budapešti.

Posledná aktualizácia: 10/11/2015

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [en](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Jurisdikcia - Malta

1 Mám sa obrátiť na všeobecný súd alebo na špecializovaný súd (napríklad pracovný súd)?

Voľba súdu alebo tribunálu závisí od povahy veci. Absolútna väčšina občianskoprávných a obchodných vecí patrí do právomoci všeobecných občianskoprávných súdov, keďže obchodný súd neexistuje. Existuje niekoľko špecializovaných tribunálov:

Pracovný tribunál (Tribunal Industrijali) – rozhoduje o veciach súvisiacich s neoprávneným prepustením a diskriminačným alebo nezákonným zaobchádzaním na pracovisku.

Rada pre reguláciu nájomného (Bord tal-Kera) – rozhoduje vo veciach súvisiacich so zmenami nájomných podmienok vrátane zvýšenia nájomného a ukončenia nájmu. Tieto veci sa musia týkať nájomných zmlúv uzatvorených do 1. júna 1995.

Rada pre pozemkové rozhodcovské konanie (Bord tal-Arbitraġ dwar Artijiet) – rozhoduje vo veciach týkajúcich sa klasifikácie vyvlastnenej pôdy a výšky náhrady vlastníkovi.

Všetky tieto tribunály zasadať vo Vallette v rovnakej budove, v ktorej sídlia aj všeobecné súdy.

Pozri tiež [odpoveď na otázku č. 4 v časti Predloženie veci súdu](#).

2 V prípade, ak sú príslušnými súdmi všeobecné súdy (t. j. súdy, ktoré majú právomoc v takýchto prípadoch), ako môžem zistiť, na ktorý by som sa mal obrátiť?

Ak chcete zistiť, ktorému súdu je potrebné vec predložiť, je dôležité oboznámiť sa s kap. 12 maltského zákonníka s názvom Zákonník o sústave súdov a občianskom súdnom konaní.

2.1 Existuje rozdiel medzi všeobecnými občianskoprávnymi súdmi vyššieho a nižšieho stupňa (napríklad okresné súdy ako súdy nižšieho stupňa a krajské súdy ako súdy vyššieho stupňa), a ak áno, ktorý z nich je príslušný v mojom prípade?

Áno, medzi súdmi vyššieho a súdmi nižšieho stupňa je rozdiel. Súdy nižšieho stupňa môžu rozhodovať vo veciach čisto občianskoprávnej povahy, ktoré sa týkajú pohľadávok do výšky 11 646,87 EUR. Súdy vyššieho stupňa rozhodujú vo veciach čisto občianskoprávnej povahy, ktoré sa týkajú pohľadávok

prekračujúcich výšku 11 646,87 EUR, a veciach (bez ohľadu na výšku pohľadávky), ktoré sa týkajú nehnuteľného majetku alebo súvisiacich úľav, zaťaženií či iných práv spojených s nehnuteľným majetkom vrátane reštitučných nárokov alebo vysťahovania z nehnuteľnosti, či už mestskej alebo vidieckej, prenajímanej alebo obývanej osobami s pobytom alebo obvyklým pobytom na tomto mieste. Pozri tiež odpoveď na otázku č. 4 v časti Predloženie veci súdu.

2.2 Miestna príslušnosť (je pre môj prípad príslušný súd v meste A alebo v meste B?)

Základným pravidlom miestnej príslušnosti je miesto pobytu odporcu. Na Malte sa právomoc rozdeľuje medzi Maltu a Gozo. Neexistujú súde v jednotlivých mestách. Osoby, ktoré majú pobyt na Malte, musia vec predložiť súdu na Malte. A naopak, osoby, ktoré majú pobyt alebo obvyklý pobyt na ostrove Gozo, musia vec predložiť na ostrove Gozo.

2.2.1 Základné pravidlo miestnej príslušnosti súdov

Pozri odpoveď na otázku číslo 2.2.

2.2.2 Výnimky zo základného pravidla

Výnimku zo základného pravidla tvorí situácia, keď sa má povinnosť vykonať na konkrétnom ostrove. Ak napríklad odporca žije na ostrove Gozo, ale povinnosť vyplývajúca z pohľadávky sa má vykonať na Malte, právomoc majú maltské súde a všetky veci sa musia predložiť na maltských súdoch aj napriek skutočnosti, že odporca žije na ostrove Gozo.

2.2.2.1 V ktorých prípadoch si môžem vybrať medzi súdom v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla) a iným súdom?

Pravidlá miestnej príslušnosti podľa maltského práva neumožňujú účastníkom výber súdu.

2.2.2.2 V ktorých prípadoch si musím vybrať iný súd ako je súd v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla)?

Toto sa musí uskutočniť, keď sa má povinnosť vykonať na konkrétnom ostrove.

2.2.2.3 Môžu sa strany dohodnúť na príslušnosti súdu, ktorý by inak nebol príslušný?

Na túto otázku sa nevzťahujú žiadne právne ustanovenia. Podľa maltského práva si účastníci nemôžu vybrať právomocný súd, ktorý nie je inak príslušný vo veci rozhodovať, a to ani vtedy, ak by s tým účastníci súhlasili. Na nedostatočnú príslušnosť môže upozorniť samotný súd, pretože to je základným pravidlom verejného poriadku.

3 V prípade, ak sú príslušnými súdmi špecializované súde, ako môžem zistiť, na ktorý súd sa musím obrátiť?

Niektoré informácie o súde, na ktorý je potrebné podať príslušnú vec, obsahuje webová lokalita <http://www.judiciarymalta.gov.mt/the-courts>. Okrem toho môžete navštíviť webovú lokalitu <http://justiceservices.gov.mt/>, na ktorej získate prístup k maltským zákonom a zistíte, kam predložiť príslušnú vec. S poradenstvom je potrebné sa obrátiť na advokáta alebo právneho zástupcu, ktorý akty podpísal. Právomoc a pôsobnosť špecializovaných tribunálov sú vysvetlené v zákonoch, ktorými sa zriaďujú.

Links relatati

<http://www.justice.gov.mt> [angličtina](#)

Posledná aktualizácia: 06/03/2017

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Jurisdikcia - Holandsko

1 Mám sa obrátiť na všeobecný súd alebo na špecializovaný súd (napríklad pracovný súd)?

V holandskom občianskom procesnom práve neexistujú nijaké špecializované súde, ako sú obchodný súd alebo pracovný súd. V zásade vo všetkých civilných konaniach sú príslušné konať okresné súde.

2 V prípade, ak sú príslušnými súdmi všeobecné súde (t. j. súde, ktoré majú právomoc v takýchto prípadoch), ako môžem zistiť, na ktorý by som sa mal obrátiť?

Súde prvého stupňa skúmajú všetky občianskoprávne veci s výnimkou zákonom stanovených prípadov. Civilné súde sa zaoberajú vecami medzi dvomi účastníkmi konania (fyzickými alebo právnickými osobami). Civilné súde nie sú príslušné konať v sporoch, v ktorých je ako príslušný určený správny súd. Ide o spory so správnymi orgánmi (orgány verejnej moci). Holandský súdny systém má tri typy súdov v oblasti súkromného práva: okresné súde (*rechtbanken*), odvolacie súde (*gerechtshoven*) a Najvyšší súd Holandska (*Hoge Raad Nederlanden*).

Dňa 1. apríla 2013 došlo k rozdeleniu Holandska na desať súdnych obvodov, z ktorých každý má vlastný súd: jedenásť súdov príslušných konať v štyroch oblastiach. Okrem toho má Holandsko štyri odvolacie súde a jeden Najvyšší súd Holandska.

V rámci okresných súdov boli vytvorené organizačné jednotky, ktoré sú známe ako „sektory“. Ide o sektory na nižšej ako okresnej úrovni, sektory pre správne, občianske a trestné právo. Súd má jednoduché a zložené komory. Jednoduchú komoru tvorí jeden sudca, zloženú komoru tvoria traja sudcovia. Základným pravidlom je, že veci súdov na nižšej ako okresnej úrovni, jednoznačné a naliehavé veci prejednáva jednoduchá komora. Jednoduchá komora prejednáva takisto mnohé rodinné veci. Príkladom jednoduchej komory je súd pre mladistvých pre určité veci, ktoré sa týkajú detí. Veci, ktoré sú z právneho hľadiska zložité, prejednáva zložená komora.

2.1 Existuje rozdiel medzi všeobecnými občianskoprávnymi súdmi vyššieho a nižšieho stupňa (napríklad okresné súde ako súde nižšieho stupňa a krajské súde ako súde vyššieho stupňa), a ak áno, ktorý z nich je príslušný v mojom prípade?

Súdne konanie sa zvyčajne začína na okresnom súde. Existujú štyri druhy okresných súdov:

- pre občianske právo (spory medzi občanmi),
- pre správne právo (spory medzi občanom a orgánom verejnej moci),
- pre trestné právo (priestupky a trestné činy),
- sektor na nižšej ako okresnej úrovni.

Odvolacie súde

V prípade nesúhlasu s rozsudkom súdu sa ktokoľvek môže proti tomuto rozsudku odvolať. Trestné veci a občianskoprávne veci sa podávajú pred jeden zo štyroch odvolacích súdov. Vo veciach správneho práva môžu odvolanie v závislosti od predmetu prejednávať:

- odvolacie súde (*gerechtshoven*),
- súd rozhodujúci v poslednom stupni vo veciach sociálneho zabezpečenia (*Centrale Raad van Beroep*),
- správny súd rozhodujúci v poslednom stupni vo veciach obchodu a práce (*College van Beroep voor het Bedrijfsleven*),
- Štátna rada (oddelenie pre správne súdnictvo) [*Raad van State (afdeling bestuursrechtspraak)*].

Najvyšší súd

Najvyšší súd Holandska je najvyšší súdny orgán v Holandsku v oblasti občianskeho, trestného a daňového práva. Najvyšší súd môže za neplatné vyhlásiť rozsudky najmä odvolacích súdov (čo je známe ako kasácia). Najvyšší súd takisto zodpovedá za zachovávanie právnej jednoty a za usmerňovanie vývoja holandského práva.

2.2 Miestna príslušnosť (je pre mój prípad príslušný súd v meste A alebo v meste B?)

V Holandsku sú okresné súdy (*arrondissementsrechtbanken*) súdmi prvého stupňa. Na odvolací súd sa môže podať odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa. Okrem toho je dôležitá „miestna príslušnosť“, pokiaľ ide o to, ktorý z desiatich súdov je príslušný konať: napríklad okresný súd v Amsterdame alebo okresný súd v Leeuwardene – zemepisná príslušnosť súdu, ktorý má vo vašej veci konať.

V prípade medzinárodných sporov, t. j. sporov s cezhraničným rozmerom, ak sa už stanovilo, že príslušnosť konať majú holandské súdy, sa miestna príslušnosť určí v súlade s holandským právom, pokiaľ sa na základe pravidla, ktorým sa stanovila medzinárodná príslušnosť, neurčuje aj súd s miestnou príslušnosťou, ako sa uvádza v článku 5 ods. 1 a 3 nariadenia Brusel I [nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach].

2.2.1 Základné pravidlo miestnej príslušnosti súdov

V konaniach, ktoré sa začali na základe predvolania na súde prvého stupňa, platí základné pravidlo, že príslušným konať je súd v mieste pobytu odporcu [článok 99 Občianskeho súdneho poriadku (*Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*)]. Ak nie je známe miesto pobytu odporcu v Holandsku, príslušným je súd v mieste, kde sa odporca skutočne zdržiava (v Holandsku).

Súd v súdnom obvode, ktorý je príslušný konať vo veci na nižšej ako okresnej úrovni, sa môže určiť na základe prílohy k výnosu o vedľajších miestach súdnych konaní (súdov) (*Besluit nevenvestigings- en nevenzittingsplaatsen*) z 10. decembra 2001 (<http://www.overheid.nl>).

Pravidlá týkajúce sa miestnej príslušnosti okresných súdov sa uplatňujú *mutatis mutandis*.

V konaniach, ktoré sa začali podaním návrhu na súde prvého stupňa, platí základné pravidlo, že príslušným konať je súd v mieste pobytu navrhovateľa (alebo jedného z navrhovateľov či jednej zo zainteresovaných strán uvedených v návrhu) (článok 262 Občianskeho súdneho poriadku). Ak nie je známe miesto pobytu navrhovateľa v Holandsku, príslušným je súd v mieste, kde sa navrhovateľ skutočne zdržiava (v Holandsku). Ak je návrh spojený s konaním, ktoré sa začalo na základe predvolania, príslušným je súd, ktorý preskúmava na základe predvolania.

2.2.2 Výnimky zo základného pravidla

Pravidlá stanovené v bodoch 2.2.2.1, 2.2.2.2 a 2.2.2.3 sa týkajú predovšetkým konaní, ktoré sa začali na základe predvolania.

V konaniach, ktoré sa začali na základe podania návrhu, v ktorých je vo všeobecnosti príslušným súd navrhovateľa, sa na návrhy na zmenu výživného vzťahujú odlišné pravidlá.

Návrh na zmenu výživného partnera musí navrhovateľ podať súdu v mieste pobytu osoby povinnej na plnenie výživného. Osoba povinná na plnenie výživného, ktorá chce podať návrh na zmenu, musí podať návrh na okresný súd v mieste pobytu osoby oprávnenej na výživné.

2.2.2.1 V ktorých prípadoch si môžem vybrať medzi súdom v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla) a iným súdom?

Pokiaľ ide o konania, ktoré sa začali na základe predvolania, holandské procesné právo obsahuje niekoľko ustanovení, v ktorých je ako príslušný určený súd popri súde, ktorý je určený ako príslušný podľa základného pravidla (súd, v obvode ktorého sa nachádza miesto pobytu odporcu alebo v obvode ktorého sa odporca skutočne zdržiava). Vtedy ide o alternatívnu príslušnosť. Navrhovateľ má možnosť výberu medzi hlavným pravidlom a alternatívnym pravidlom.

Alternatívna možnosť sa ďalej vyjadruje použitím slova „aj“.

Vo veciach, ktoré sa začali na základe predvolania, platia tieto pravidlá:

Pracovnoprávne/agentúrne veci

V týchto veciach je príslušným aj súd v mieste, kde sa práca zvyčajne vykonáva (článok 100 Občianskeho súdneho poriadku).

Spotrebiteľské veci

V spotrebiteľských veciach je príslušným aj súd, v ktorého obvode sa nachádza miesto pobytu spotrebiteľa, alebo ak pobyt nemá, tak súd, v obvode ktorého sa spotrebiteľ skutočne zdržiava (článok 101 Občianskeho súdneho poriadku).

Delikt, priestupok alebo kvázi delikt

Vo veciach týkajúcich sa deliktov, priestupkov alebo kvázi deliktov je príslušným konať aj súd, v ktorého obvode došlo k škodovej udalosti (článok 102 Občianskeho súdneho poriadku).

Nehnuteľnosť

Vo veciach týkajúcich sa nehnuteľností je príslušným konať aj súd, v ktorého obvode sa nachádza nehnuteľnosť alebo jej väčšina (článok 103 Občianskeho súdneho poriadku). Vo veciach týkajúcich sa prenájmania bytov alebo prevádzkových priestorov má výlučnú právomoc konať aj súd na nižšej ako okresnej úrovni, v ktorého obvode sa nachádza prenajímaná nehnuteľnosť alebo jej väčšina.

Dedičstvo

Vo veciach týkajúcich sa dedičstva je príslušným konať aj súd, v ktorého obvode sa nachádza posledné miesto pobytu zosnulého (článok 104 Občianskeho súdneho poriadku).

Právnické osoby

Vo veciach týkajúcich sa právnických osôb (napríklad veci, ktoré sa týkajú zániku právnických osôb, platnosti alebo neplatnosti rozhodnutí právnických osôb, práv a povinností členov alebo spoločníkov) je príslušným konať aj súd, v ktorého obvode sa nachádza miesto pobytu alebo sídlo právnickej osoby alebo spoločnosti.

Konkurz, pozastavenie platby a sanovanie dlhov

Vo veciach týkajúcich sa uplatňovania právnych ustanovení vzťahujúcich sa na konkurz, pozastavenie platieb a sanovanie dlhov fyzických osôb je príslušným konať aj súd, ktorého súčasťou je konkurzný sudca, alebo v prípade, ak nebol vymenovaný, súd, ktorý vyniesol rozsudok o pozastavení platieb (článok 106 Občianskeho súdneho poriadku). Zákon o konkurze (*Faillissementswet*) obsahuje aj osobitné predpisy o príslušnosti, pričom tieto predpisy majú prednosť pred pravidlami vyplývajúcimi z Občianskeho súdneho poriadku.

Voľba súdu

V zmluvách medzi účastníkmi konania tieto strany občas určia ako príslušný iný súd, než je súd s príslušnosťou podľa zákonných ustanovení (článok 108 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku). Táto sloboda voľby (článok 108 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) má výnimky, ktoré súvisia so spotrebiteľskými vecami, s vecami spojenými s prenájomom a s pracovnými zmluvami. V týchto prípadoch súd preskúma, či existuje platná doložka o voľbe súdu (článok 110 Občianskeho súdneho poriadku).

Miesto pobytu navrhovateľa

Ak podľa uvedených ustanovení týkajúcich sa miestnej príslušnosti nie je možné určiť v Holandsku príslušný súd, v článku 109 Občianskeho súdneho poriadku sa stanovuje, že výnimočne môže byť príslušným súd v mieste pobytu navrhovateľa. Táto situácia môže vzniknúť v prípade, ak chce zamestnanec na súd v Holandsku predvolať zahraničného zamestnávateľa, hoci práca nie je obmedzená na konkrétne miesto, ale vykonáva sa po celej krajine. Ak ani takto nie je možné určiť príslušný súd, vec sa postúpi na okresný súd v Haagu.

V súvislosti s rozvodom možno pripomenúť aj to, že:

Miestna príslušnosť rozvodového súdu sa riadi článkom 262 Občianskeho súdneho poriadku. Základným pravidlom je: príslušným je súd v mieste pobytu navrhovateľa (alebo jedného z navrhovateľov, alebo jednej zo zainteresovaných strán uvedených v návrhu), a ak nie je známe bydlisko tejto osoby v Holandsku, súd, v ktorého obvode sa skutočne zdržiava (v Holandsku).

2.2.2.2 V ktorých prípadoch si musím vybrať iný súd ako je súd v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla)?

Holandské procesné právo obsahuje niekoľko osobitných pravidiel týkajúcich sa miestnej príslušnosti, ktoré sa odchyľujú od základného pravidla. Osobitné pravidlo sa musí uplatniť. V osobitných prípadoch uvedených ďalej sa musí vybrať iný súd, než je súd v mieste pobytu odporcu.

Maloleté osoby

Vo veciach týkajúcich sa maloletých osôb je príslušným súd v mieste pobytu takejto osoby, alebo ak v Holandsku pobyt nemá, v mieste, kde sa skutočne zdržiava (článok 265 Občianskeho súdneho poriadku).

Toto pravidlo nie je alternatívnym pravidlom, ale osobitným pravidlom, ktoré nahrádza základné pravidlo. Príslušným nie je súd, v ktorého obvode sa nachádza miesto pobytu navrhovateľa alebo miesto, kde sa zdržiava (základné pravidlo pre konania, ktoré sa začali podaním návrhu), ale súd, v ktorého obvode sa nachádza miesto pobytu maloletej osoby, alebo ak v Holandsku pobyt nemá, v mieste, kde sa skutočne zdržiava. Ak podľa tohto práva nemožno určiť konkrétny súd, príslušným sa stáva okresný súd v Haagu.

Osobný stav

Vo veciach týkajúcich sa doplňovania, evidencie, zrušenia alebo úprav v registroch matričných úradov alebo osvedčení, ktoré sa majú evidovať či ktoré už sú evidované v týchto registroch, je príslušným súd, v ktorého obvode toto osvedčenie bolo evidované alebo sa má evidovať (článok 263 Občianskeho súdneho poriadku). Vo veciach týkajúcich sa osvedčení, ktoré sa majú evidovať alebo už sú v evidencii registrov matričných úradov v obci Haag v súlade s prvou knihou Občianskeho zákonníka (*Burgerlijk Wetboek*), je príslušným okresný súd v Haagu.

Prenájom postavenej nehnuteľnosti

Vo veciach týkajúcich sa prenájmu nehnuteľností alebo ich časti je príslušným konať súd, v ktorého obvode sa nachádza prenajímaná nehnuteľnosť (článok 264 Občianskeho súdneho poriadku).

Poručníctvo dospelé osoby, riadená správa majetku, tútorstvo

Vo veciach týkajúcich sa poručníctva dospelé osoby, riadenej správy majetku v *mene dospelých osôb* a tútorstva je príslušným súd v mieste pobytu osoby, o ktorej poručníctvo, majetok alebo tútorstvo ide, alebo ak táto osoba v Holandsku nemá pobyt, v mieste, kde sa skutočne zdržiava (článok 266 Občianskeho súdneho poriadku).

Neprítomné alebo nezvestné osoby; vyhlásenie úmrtia (článok 267 Občianskeho súdneho poriadku)

Vo veciach týkajúcich sa dedičstva je príslušným konať súd, v ktorého obvode sa nachádza posledné miesto pobytu zosnulého (článok 268 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

Vo veciach týkajúcich sa neprítomných alebo nezvestných osôb je príslušným konať súd, v ktorého obvode sa nachádza opustené bydlisko neprítomnej alebo nezvestnej osoby. Vo veci potvrdenia úmrtia je príslušným okresný súd v Haagu (článok 269 Občianskeho súdneho poriadku). Článok 269 Občianskeho súdneho poriadku teda slúži ako bezpečnostná sieť.

2.2.2.3 Môžu sa strany dohodnúť na príslušnosti súdu, ktorý by inak nebol príslušný?

Podľa článku 108 Občianskeho súdneho poriadku účastníci konania môžu vykonať voľbu súdu písomne. Voľba súdu je možná iba v súvislosti s právnymi vzťahmi, ktoré si účastníci konania môžu voľne upraviť. Vo veciach týkajúcich sa verejného poriadku preto voľba súdu nie je možná. Príkladom sú určité spory v oblasti rodinného práva a veci konkurzu a pozastavenia platieb. Vo veciach na súdoch na nižšej ako okresnej úrovni je voľba súdu obmedzená. Napríklad voľba súdu nie je možná v prípade žalôb vo výške do 25 000 EUR (bez ohľadu na povahu žaloby).

V zásade platí, že súd, ktorý je príslušný na základe voľby súdu, má výlučnú právomoc. Účastníci konania sa môžu výslovne dohodnúť na zabránení výlučnej právomoci.

Vo veciach rozvodu (rozvodu, rozluky, zrušenia registrovaného partnerstva, zrušenia manželstva po rozluke) platí osobitný predpis v článku 270 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Podľa tohto článku súd bez miestnej príslušnosti vo všeobecnosti postúpi vec súdu s miestnou príslušnosťou. Podľa článku 270 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku táto situácia vo veciach rozvodov nastáva iba vtedy, ak odporca (manželský partner, proti ktorému sa začalo viesť konanie) vznesie námietku proti príslušnosti súdu. Existuje možnosť tichej voľby súdu, ak sa všetky predvolané zainteresované strany dostavia na súd a nevznesú námietky proti príslušnosti súdu alebo ak sa druhý manželský partner na súd nedostaví.

3 V prípade, ak sú príslušnými súdmi špecializované súdy, ako môžem zistiť, na ktorý súd sa musím obrátiť?

V holandskom procesnom práve neexistujú nijaké špecializované súdy.

Posledná aktualizácia: 12/09/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Jurisdikcia - Poľsko

1 Mám sa obrátiť na všeobecný súd alebo na špecializovaný súd (napríklad pracovný súd)?

Občianskoprávne veci v Poľsku prejednávajú všeobecné súdy (*sądy powszechnie*) a najvyšší súd (*Sąd Najwyższy*) (pozri: Súdne systémy v členských štátoch – Poľsko), pokiaľ nepatria do právomoci špecializovaných súdov.

Ustanovenia týkajúce sa príslušnosti súdov sa stanovujú v Občianskom súdnom poriadku (OSP, *Kodeks Postępowania Cywilnego*), v článkoch 16 až 18 a 27 až 46.

Občianskoprávne veci preskúmajavajú okresné súdy (*sądy rejonowe*) v rámci týchto oddelení:

občianske,

rodinné a pre mladistvých (rodinné súdy, *sądy rodzinne*) – pre veci týkajúce sa rodiny a poručníctva; veci týkajúce sa ohrozovania mravnej výchovy maloletých osôb a trestných činov, ktoré páchajú; veci týkajúce sa zaobchádzania s osobami závislými od alkoholu, drog alebo psychotropných látok, ako aj veci, ktoré v súlade s ostatnými právnymi predpismi patria do príslušnosti poručníckeho súdu,

pracovné a pre sociálne zabezpečenie (pracovné súdy, *sądy pracy*) – pre veci v oblasti pracovného práva a sociálneho zabezpečenia,

obchodné (obchodné súdy, *sądy gospodarcze*) – pre veci v oblasti obchodného a občianskeho práva medzi podnikateľskými subjektmi, ktoré sa týkajú ich podnikateľskej činnosti; veci týkajúce sa podnikových vzťahov alebo vzťahov medzi spoločníkmi; veci proti členom riadiacich orgánov spoločností týkajúce sa

návrhov vyplývajúcich z nepravdivých vyhlásení, ktoré Štátnemu súdному registru predložili členovia riadiacich orgánov; veci proti podnikateľským subjektom za vydanie príkazu, aby prestali poškodzovať životné prostredie; a pre veci konkurzu,

oddelenie pozemkovej knihy – na vedenie katastra nehnuteľností a riešenie občianskoprávných záležitostí súvisiacich s katastrálnymi konaniami.

Poľské krajské sudy (*sądy okręgowe*) majú podobné oddelenia okrem oddelenia pozemkovej knihy a oddelenia pre rodinu a mladistvých. Na krajských súdoch sa nachádzajú civilné oddelenia pre rodinné právo, ktoré sú príslušné riešiť najmä veci rozvodu, rozluky a ukončenia rozluky, anulovania manželstva, určenia existencie alebo neexistencie manželstva alebo vyhlásenia vykonateľnosti rozsudkov zahraničných súdov v rodinných veciach.

Krajský súd vo Varšave má okrem toho tieto dodatočné útvary, ktoré pôsobia ako oddelenia:

súd na ochranu hospodárskej súťaže a spotrebiteľov (*Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów*), do ktorého rozsahu pôsobnosti patrí prejednávanie vecí týkajúcich sa predchádzania monopolistickým postupom a vecí regulácie v oblasti energetiky,

súd pre ochranné známky EÚ a priemyselný dizajn (*Sąd Wspólnotowych Znaków Towarowych i Wzorów Przemysłowych*), ktorý prejednáva veci týkajúce sa porušenia, hrozby porušenia alebo neexistencie porušenia priemyselného dizajnu a ochranných známk, výmazu dizajnu Spoločenstva, uplynutia platnosti alebo výmazu ochrannej známky a účinkov porušenia ochrannej známky.

Navyše 1. januára 2010 bol okresný súd v Lubline určený ako príslušný súd na prejednávanie vecí týkajúcich sa platobného rozkazu, ktoré patria do právomoci ostatných okresných súdov, podaných elektronickými prostriedkami.

2 V prípade, ak sú príslušnými súdmi všeobecné sudy (t. j. sudy, ktoré majú právomoc v takýchto prípadoch), ako môžem zistiť, na ktorý by som sa mal obrátiť?

Okresné sudy majú väčšinou právomoc v občianskoprávných veciach a vydávajú prvostupňové rozhodnutia. **Okresné sudy** majú príslušnosť vo všetkých veciach s výnimkou vecí vyhradených zákonom pre krajské sudy (články 16 a 507 Občianskeho súdneho poriadku).

Krajské sudy majú prvostupňovú príslušnosť vo veciach uvedených v článku 17 Občianskeho súdneho poriadku, a to najmä:

1. vo veciach nemajetkových práv a majetkových nárokov podaných spoločne s týmito právami, okrem [vecí týkajúcich sa určenia alebo spochybnenia príbuzenského vzťahu medzi rodičom a dieťaťom, vecí týkajúcich sa zrušenia uznania otcovstva alebo zrušenia osvojenia](#);
2. vo veciach [ochrany autorských práv](#) a súvisiacich práv, ako aj vo veciach týkajúcich sa [vynálezov, úžitkových vzorov](#), priemyselných dizajnov, ochranných známk, zemepisných označení a topografie integrovaných obvodov, a veciach týkajúcich sa ochrany iných práv súvisiacich s nehmotným majetkom;
3. vo veci žalôb na základe [tlačového zákona](#);
4. vo veciach vlastníckych práv, ak je hodnota spornej veci vyššia než 75 000 PLN, okrem [vecí týkajúcich sa výživného](#), [porušenia vlastníctva](#), [určenia rozdelenia majetku manželov](#), [zosúladenia obsahu katastra nehnuteľností](#) so skutočným právnym stavom a vecí preskúmaných v rámci [elektronického postupu týkajúcich sa platobného rozkazu](#);
5. vo veciach vynesenia rozsudku namiesto uznesenia o rozdelení družstva;
6. vo veciach zrušenia, vyhlásenia neplatnosti alebo stanovenia neexistencie rozhodnutí riadiacich orgánov právnických osôb alebo organizačných útvarov, ktoré nie sú právnickými osobami, ktorým však bola právna subjektivita udelená podľa zákona;
7. vo veciach týkajúcich sa predchádzania nekalej súťaži a boja proti nej;
8. vo veciach náhrady z dôvodu [škôd spôsobených vynesením nezákonného konečného rozsudku](#).

Okrem toho sú **krajské sudy** príslušné rozhodovať napríklad:

1. vo veciach nespôsobilosti;
2. vo veciach na riešenie sporov týkajúcich sa prevádzky štátom vlastnených podnikov: medzi radou podniku a jeho riaditeľom, medzi riadiacim orgánom podniku a jeho zakladajúcimi subjektmi a medzi riadiacimi orgánmi podniku a orgánom vykonávajúcim kontrolu podniku;
3. vo veciach uznávania rozsudkov zahraničných súdov a vyhlásenia ich vykonateľnosti (článok 11481 a článok 11511 Občianskeho súdneho poriadku).
3. vo veciach týkajúcich sa vlastníckych práv je navrhovateľ povinný v stanovení žalobného nároku uviesť hodnotu predmetu sporu, pokiaľ predmetom sporu nie je určitá suma peňazí.

Vo veciach týkajúcich sa peňažných nárokov, a to aj v tých, ktoré sú deklarované ako alternatíva k inému nároku, uvedená peňažná suma predstavuje hodnotu predmetu sporu.

V ostatných majetkových veciach je navrhovateľ povinný určiť hodnotu predmetu sporu uvedením peňažnej sumy v stanovení žalobného nároku v súlade s článkami 20 až 24 Občianskeho súdneho poriadku.

2.1 Existuje rozdiel medzi všeobecnými občianskoprávnymi súdmi vyššieho a nižšieho stupňa (napríklad okresné sudy ako sudy nižšieho stupňa a krajské sudy ako sudy vyššieho stupňa), a ak áno, ktorý z nich je príslušný v mojom prípade?

Pozri bod 2.

2.2 Miestna príslušnosť (je pre môj prípad príslušný súd v meste A alebo v meste B?)

V poľskom Občianskom súdnom poriadku sa rozlišujú štyri druhy súdnej príslušnosti: všeobecná (články 27 až 30), alternatívna (články 31 až 37), výlučná (články 38 až 42) a osobitná (články 43 až 46).

Podrobný opis miestnej príslušnosti sa nachádza v bodoch 2.2.1 až 2.2.3.

2.2.1 Základné pravidlo miestnej príslušnosti súdov

Všeobecná miestna príslušnosť

Žaloby sa musia podávať na súd prvého stupňa, ktorý je príslušný pre miesto pobytu odporcu (článok 27 Občianskeho súdneho poriadku).

V súlade s článkom 25 Občianskeho zákonníka je miestom pobytu fyzickej osoby mesto, v ktorom sa táto osoba zdržiava s úmyslom trvalého pobytu. Ak odporca nemá bydlisko v Poľsku, všeobecná príslušnosť sa určuje podľa toho, kde sa zdržiava, a ak toto miesto nie je známe alebo sa nachádza mimo Poľska, žaloba sa musí podať v mieste posledného pobytu odporcu v Poľsku.

Žaloby proti štátnej pokladnici sa musia podať na súd, ktorý je príslušný v mieste sídla organizačného útvaru, ktorého sa spor týka. Ak štátnu pokladnicu zastupuje Generálna prokuratúra Poľskej republiky (*Prokuratura Generalna Rzeczypospolitej Polskiej*), žaloby sa musia podať na súd, ktorý je príslušný v mieste sídla zložky prokuratúry zodpovednej za organizačný útvar, ktorého sa spor týka.

Žaloby proti iným právnickým osobám a ďalším subjektom, ktoré nie sú fyzickými osobami, sa majú podávať na súd, ktorý je príslušný v mieste ich sídla (článok 30 Občianskeho súdneho poriadku).

2.2.2 Výnimky zo základného pravidla

Pozri bod 2.2.2.1.

2.2.2.1 V ktorých prípadoch si môžem vybrať medzi súdom v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla) a iným súdom?

Alternatívna miestna príslušnosť navrhovateľovi umožňuje, aby si v určitých prípadoch vybral súd. Navrhovateľ potom môže podať žalobu na všeobecný súd alebo na iný súd uvedený v článkoch 32 až 371 Občianskeho súdneho poriadku.

Alternatívna miestna príslušnosť je možná v týchto prípadoch:

žaloby o pohľadávky na výživné a o určenie rodičovstva dieťaťa a súvisiacich nárokoch – žaloby možno podať na súd, ktorý je príslušný v mieste pobytu oprávnenej strany,

žaloby o majetkové nároky voči podnikateľskému subjektu – žaloby možno podať na súd, ktorý je príslušný v mieste, v ktorom sa nachádza ústredie alebo pobočka tohto subjektu, ak sa nárok týka činností vykonávaných týmto ústredím alebo pobočkou. Toto pravidlo sa však nevzťahuje na veci, v ktorých je podľa zákona štátna pokladnica zastúpená Generálnou prokuratúrou štátnej pokladnice (*Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa*),

žaloby o určenie existencie dohody, o plnenie alebo ukončenie dohody alebo o zrušenie jej platnosti, ako aj o náhradu škody z dôvodu neplnenia alebo nedostatočného plnenia dohody – žaloby možno podať na súd, ktorý je príslušný v mieste plnenia spornej dohody. V prípade akýchkoľvek pochybností by sa miesto plnenia dohody malo potvrdiť v dokumente,

žaloby týkajúce sa občianskoprávných deliktov – žaloby možno podať na súd, v ktorého obvode došlo k udalosti, ktorá spôsobila škodu,

žaloby týkajúce sa zaplatenia splatnej sumy za riešenie veci – žaloby možno podať na súd, ktorý je príslušný v mieste, kde právny zástupca riešil danú vec,

žaloby týkajúce sa nárokov v rámci nájmu nehnuteľnosti (*najem* alebo *dzierżawa*) – žaloby možno podať na súd, ktorý je príslušný v mieste, kde sa nachádza daná nehnuteľnosť,

žaloba proti strane, ktorá má záväzok na základe vlastnej zmenky alebo šeku – žaloby možno podať na súd, ktorý je príslušný v mieste platby. Proti niekoľkým stranám, ktoré majú záväzok na základe vlastnej zmenky alebo šeku, možno podať spoločnú žalobu na súd, ktorý je príslušný v mieste platby, alebo na všeobecný súd príjemcu vlastnej zmenky alebo vydavateľa šeku,

žaloby týkajúce sa pracovného práva – žaloby možno podať na súd, v ktorého obvode sa práca vykonáva, vykonávala alebo v ktorom sa mala vykonávať, alebo na súd, v ktorého obvode sa nachádza zamestnávajúci podnik (článok 461 § 1 Občianskeho súdneho poriadku).

2.2.2.2 V ktorých prípadoch si musím vybrať iný súd ako je súd v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla)?

Výlučná právomoc súdu znamená, že vec môže prejednávať iba súd uvedený v súdnom poriadku. Výlučná právomoc sa stanovuje v týchto prípadoch:

pokiaľ ide o vlastnícke alebo iné vecné práva k nehnuteľnosti, ako aj pokiaľ ide o vlastníctvo nehnuteľnosti – žaloby možno podať iba na súd, ktorý je príslušný v mieste, kde sa nachádza nehnuteľnosť. Ak je predmetom sporu právo cudzej osoby na užívanie pozemku, príslušnosť sa určí na základe miesta, kde sa nachádza zaťažená nehnuteľnosť,

pokiaľ ide o dedenie, povinný dedičský podiel, ako aj odkaz v závete, pokyny alebo iné formy nakladania s majetkom v závete – žaloby sa podávajú iba na súd, ktorý je príslušný v mieste posledného obvyklého pobytu závetcu, a ak nie je možné určiť miesto pobytu závetcu v Poľsku, podávajú sa na súd, ktorý je príslušný v mieste, kde sa nachádza dedičstvo alebo jeho časť,

pokiaľ ide o členstvo v družstve, verejnej obchodnej spoločnosti, spoločnosti alebo združení – žaloby možno podávať iba na súd, ktorý je príslušný v mieste sídla,

pokiaľ ide o manželský vzťah – žaloby možno podávať iba na súd, v ktorého obvode manželia mali posledné miesto pobytu, ak ktorýkoľvek z nich má v obvode tohto súdu stále svoj trvalý alebo obvyklý pobyt. Ak takýto základ neexistuje, výlučnú právomoc má súd, v ktorého obvode sa nachádza miesto pobytu odporcu, a ak ani tento základ nemožno uplatniť, príslušným je súd v mieste pobytu navrhovateľa,

pokiaľ ide o vzťah medzi rodičmi a deťmi a medzi osvojiteľom a osvojencom – žaloby možno podať iba na súd, v ktorého obvode sa nachádza bydlisko navrhovateľa za predpokladu, že neexistujú dôvody na podanie žaloby na základe ustanovení o všeobecnej príslušnosti.

2.2.2.3 Môžu sa strany dohodnúť na príslušnosti súdu, ktorý by inak nebol príslušný?

Osobitná príslušnosť znamená, že príslušnosť súdu možno v prípadoch uvedených v osobitnom právnom predpise určiť odlišne:

Právo voľby súdu sa udeľuje navrhovateľovi.

Ak je odôvodnená príslušnosť viacerých súdov alebo ak sa podáva žaloba proti viacerým osobám, pri ktorých sú rôzne súdy príslušné konať na základe právnych predpisov o všeobecnej príslušnosti. To isté platí v prípadoch, ak sa nehnuteľnosti, ktorých miesto je určujúce pre príslušnosť súdu, nachádzajú vo viacerých súdnych obvodoch.

Právo voľby súdu sa udeľuje obidvom účastníkom konania na základe dohody alebo spoločnej žiadosti.

Účastníci konania sa môžu písomne dohodnúť, že existujúci spor alebo akýkoľvek iný spor, ktorý môže vzniknúť v budúcnosti na základe stanoveného právneho vzťahu, podajú na súd prvého stupňa, ktorý podľa práva nemá miestnu príslušnosť. Tento súd tak nadobudne výlučnú právomoc, pokiaľ sa účastníci konania nedohodli inak alebo pokiaľ navrhovateľ nepodal stanovenie žalobného nároku elektronickými prostriedkami prostredníctvom platobného rozkazu. Účastníci konania takisto môžu prostredníctvom písomnej dohody obmedziť právo navrhovateľa na výber spomedzi niekoľkých súdov príslušných pre tieto spory.

Účastníci konania však nemôžu meniť výlučnú právomoc.

Dohody o súdnej príslušnosti musia mať písomnú formu. Môžu byť súčasťou hmotnoprávnej dohody (ustanovenie o príslušnosti súdu) alebo môžu predstavovať samostatnú dohodu.

Vo veciach týkajúcich sa pracovného práva a sociálneho zabezpečenia príslušný súd môže na základe spoločnej žiadosti účastníkov konania vec postúpiť inému, rovnocennému súdu, ktorý sa zaoberá oblasťou pracovného práva a sociálneho zabezpečenia, ak je postúpenie opodstatnené z dôvodu účelnosti.

Príslušný súd je určený vyšším súdom alebo najvyšším súdom.

Ak má príslušný súd prekážky prejednávať danú vec alebo prijať ďalšie opatrenie, vyšší súd určí iný súd. Dôvodom tohto určenia môže byť iba prekážka, ktorá bráni prejednávaní veci, napr. vylúčenie sudcu alebo vyššia moc.

Najvyšší súd musí určiť súd, na ktorý sa podá žaloba, ak podľa Občianskeho súdneho poriadku nie je možné na základe okolností prípadu určiť miestnu príslušnosť (článok 45 Občianskeho súdneho poriadku).

V prípade, ak sú príslušnými súdmi špecializované súdy, ako môžem zistiť, na ktorý súd sa musím obrátiť?

Špecializované súdy predstavujú správne súdy (*sądy administracyjne*) a vojenské súdy (*sądy wojskowe*).

Prácu vojenských súdov upravuje zákon o vojenských súdoch a ich usporiadaní z 21. augusta 1997. Tieto súdy vo všeobecnosti skúmajú trestné veci týkajúce sa poľských ozbrojených síl. Iné veci možno postúpiť do ich príslušnosti výlučne na základe zákona.

Prácu správnych súdov upravuje zákon o správnych súdoch a ich štruktúre z 25. júla 2002. Správne súdy vykonávajú spravodlivosť monitorovaním činnosti orgánov verejnej správy, ako aj rozhodovaním v sporoch týkajúcich sa záležitostí pôsobnosti alebo príslušnosti medzi orgánmi miestnej samosprávy a orgánmi ústrednej štátnej správy. Nemožno vylúčiť, že vo výnimočných prípadoch môže správny súd rozhodovať v občianskoprávnej veci v rámci svojich povinností týkajúcich sa monitorovania činností orgánov verejnej správy.

Súvisiace hypertextové odkazy

Ministerstvo spravodlivosti

<https://www.ms.gov.pl/en/about-the-ministry-of-justice/>

Zoznam všeobecných súdov v Poľsku (kontaktné údaje)

<http://bip.ms.gov.pl/pl/rejstry-i-ewidencje/lista-sadow-powszechnych/>

Posledná aktualizácia: 13/06/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Jurisdikcia - Rumunsko

1 Mám sa obrátiť na všeobecný súd alebo na špecializovaný súd (napríklad pracovný súd)?

V Rumunsku existujú okrem všeobecných súdov aj špecializované sekcie alebo senáty, ktoré sa zaoberajú riešením sporov v konkrétnych otázkach. Na základe ustanovení zákona č. 304/2004 o štruktúre súdnictva má Najvyšší kasačný súd (*Înalta Curte de Casație și Justiție*) štyri sekcie – civilnú sekciu I, civilnú sekciu II, trestnú sekciu a sekciu pre správne a daňové spory – senát zložený z deviatich sudcov a spoločné sekcie, z ktorých má každá vlastnú príslušnosť. Odvolacie súdy, tribunály alebo prípadne okresné súdy majú špecializované sekcie alebo senáty pre občianskoprávne veci, trestné veci, veci týkajúce sa detí a rodinných záležitostí, veci týkajúce sa správnych a daňových sporov, veci súvisiace s pracovnoprávnymi spormi a sociálnym zabezpečením, spoločnosťami, obchodným registrom, platobnou neschopnosťou, nekalou súťažou, veci súvisiace s námornou a riečnou dopravou. Špecializované tribunály sa môžu zriaďovať podľa potreby s cieľom rozhodnúť v uvedených veciach.

2 V prípade, ak sú príslušnými súdmi všeobecné súdy (t. j. súdy, ktoré majú právomoc v takýchto prípadoch), ako môžem zistiť, na ktorý by som sa mal obrátiť?

V Občianskom súdnom poriadku sa stanovujú bežné postupy pre občianskoprávne veci. Jeho ustanovenia sa vzťahujú aj na iné spory, pokiaľ sa v zákonoch, ktoré sa ich týkajú, nestanovuje inak.

V článkoch 94 až 97 Občianskeho súdneho poriadku sa upravuje vecná príslušnosť civilných súdov.

Okresné súdy ako *súdy prvého stupňa* prejednávajú tieto veci týkajúce sa návrhov, ktoré sa môžu (nemôžu) vyčíslieť peňažnou hodnotou:

návrhy, ktoré sú podľa *Občianskeho zákonníka príslušné prejednávať opatrovnícke a rodinné súdy,*

návrhy súvisiace s evidenciou v záznamoch o osobnom stave,

návrhy súvisiace so správou viacposchodových budov, bytov, priestorov vo výlučnom vlastníctve rôznych osôb a právne vzťahy vytvorené združeniami

vlastníkov domov s inými fyzickými alebo právnickými osobami,

návrhy na vypratanie,

návrhy súvisiace so spoločnými múrmi a priekopami, vzdialenosťou medzi budovami a pozemkami, právom prechodu, zaťažením nehnuteľnosti a ďalšími obmedzeniami, ktoré majú vplyv na vlastnícke práva,

návrhy súvisiace so zmenami medzí a označovania medzí,

návrhy na ochranu majetku,

návrhy súvisiace s povinnosťou konať alebo sa zdržať konania, ktoré nie je možné oceniť peňažnou hodnotou,

návrhy súvisiace so súdnym vyrovaním bez ohľadu na výšku daného sporu,

iné návrhy, ktoré možno oceniť peňažnou hodnotou až do sumy 200 000 RON vrátane, a to bez ohľadu na spôsobilosť účastníkov konania.

Okresné súdy prejednávajú odvolania proti rozhodnutiam orgánov verejnej moci vykonávajúcich súdne činnosti a iných orgánov s týmito činnosťami.

Okresné súdy prejednávajú aj všetky ostatné návrhy, pri ktorých sú podľa zákona príslušné konať.

Tribunály prejednávajú:

ako *súdy prvého stupňa*: všetky návrhy, pri ktorých nie sú podľa zákona príslušné konať iné súdy,

ako odvolacie súdy: odvolania proti rozsudkom, ktoré vyniesli súdy prvého stupňa,

ako súdy, ktoré vykonávajú preskúmanie: veci konkrétne stanovené zákonom,

všetky ostatné návrhy, v ktorých sú podľa zákona príslušné konať.

Odvolacie súdy prejednávajú:

ako súdy prvého stupňa: návrhy súvisiace so správnyymi a daňovými spormi,

ako odvolacie súdy: odvolania proti rozsudkom, ktoré vyniesli tribunály v prvom stupni,

ako súdy, ktoré vykonávajú preskúmanie: veci konkrétne stanovené zákonom,

všetky ostatné návrhy, v ktorých sú podľa zákona príslušné konať.

Najvyšší kasačný súd prejednáva:

odvolania proti rozsudkom odvolacích súdov a iným rozsudkom v prípadoch stanovených zákonom,

preskúmania v záujme zákona,

návrhy týkajúce sa predchádzajúceho súdneho rozhodnutia vo veci objasnenia určitých právnych otázok,

všetky ostatné návrhy, v ktorých sú podľa zákona príslušné konať.

2.1 Existuje rozdiel medzi všeobecnými občianskoprávnymi súdmi vyššieho a nižšieho stupňa (napríklad okresné súdy ako súdy nižšieho stupňa a krajské súdy ako súdy vyššieho stupňa), a ak áno, ktorý z nich je príslušný v mojom prípade?

V rumunskom občianskom súdnom systéme sa rozlišuje medzi súdmi nižšieho a vyššieho stupňa s vecnou príslušnosťou, ktorá sa pri súdoch rôzneho stupňa určuje podľa funkčných (druh povinnosti) a procesných kritérií (hodnota, skutková podstata alebo povaha sporu).

V Občianskom súdnom poriadku sa zaviedli zmeny z hľadiska príslušnosti súdov a tribunály sa stali súdmi, ktoré sú príslušné konať vo veci samej v prvom stupni. Okresné súdy sú príslušné prejednávať aj veci s nízkou hodnotou sporu a/alebo menej zložitých vecí, ktoré sú v praxi veľmi časté.

Odvolacie súdy sú príslušné prejednávať najmä odvolania, kým Najvyšší kasačný súd je všeobecným súdom vykonávajúcim preskúmanie, ktorý zabezpečuje jednotný výklad a uplatňovanie práva na vnútroštátnej úrovni.

2.2 Miestna príslušnosť (je pre môj prípad príslušný súd v meste A alebo v meste B?)

2.2.1 Základné pravidlo miestnej príslušnosti súdov

Pravidlá rumunského občianskeho súdneho systému týkajúce sa miestnej príslušnosti sa stanovujú v článku 107 a nasledujúcich článkoch Občianskeho súdneho poriadku.

Všeobecným pravidlom je, že návrh sa podáva na súd, v ktorého obvode má odporca miesto pobytu alebo sídlo.

2.2.2 Výnimky zo základného pravidla

Existujú osobitné pravidlá miestnej príslušnosti, napríklad:

ak nie je známe miesto pobytu alebo sídlo odporcu, návrh sa podá na súd, v ktorého obvode má odporca prechodný pobyt alebo zastúpenie, a v prípade, ak nie je známe ani miesto prechodného pobytu či zastúpenia, podá sa na súd, v ktorého obvode má miesto pobytu, sídlo, prechodný pobyt alebo zastúpenie navrhovateľ,

návrh proti právnickej osobe, ktorá sa riadi súkromným právom, sa môže podať aj na súd, v ktorého obvode má sídlo niektorá z jej dcérskych spoločností bez právnej subjektivity,

návrh proti združeniu, spoločnosti alebo inému subjektu bez právnej subjektivity sa môže podať na súd, ktorý má príslušnosť nad osobou, ktorá bola na základe dohody členov združenia, spoločnosti alebo iného subjektu poverená ich riadením alebo správou; ak takáto osoba neexistuje, návrh sa môže podať na súd, do ktorého príslušnosti patria akíkoľvek členovia dotknutého subjektu,

návrhy proti štátu, ústredným alebo miestnym orgánom a inštitúciám a iným právnickým osobám, ktoré sa riadia verejným právom, sa môžu podať na súd, v ktorého obvode má navrhovateľ trvalý pobyt alebo sídlo, alebo na súd, v ktorého obvode má sídlo odporca.

2.2.2.1 V ktorých prípadoch si môžem vybrať medzi súdom v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla) a iným súdom?

V rumunskom Občianskom súdnom poriadku sa stanovujú pravidlá týkajúce sa alternatívnej príslušnosti (články 113 až 115). Miestnu príslušnosť tak majú aj tieto súdy:

súd v mieste pobytu navrhovateľa (návrhy na určenie rodičovstva),

súd v mieste pobytu navrhovateľa – oprávnenej osoby (vyživovacia povinnosť),

súd v mieste plnenia zmluvného záväzku stanoveného v zmluve,

súd v mieste, kde sa nachádza nehnuteľnosť (prenájom, zápis do katastra nehnuteľností, odôvodnenie zápisu alebo jeho oprava),

súd v mieste odchodu alebo príchodu (prepravné zmluvy),

súd v mieste uskutočnenia platby (zmenky, šeky, vlastná zmenka alebo iné cenné papiere),

súd v mieste pobytu spotrebiteľa (náhrada škody spotrebiteľovi za zmluvy uzatvorené s osobami vykonávajúcimi živnosť),

súd v mieste spáchania deliktu alebo priestupku alebo v mieste vzniku škody, v prípade návrhov týkajúcich sa povinností vyplývajúcich z takéhoto skutku.

Ak odporca pravidelne vykonáva profesijné činnosti, poľnohospodárske, obchodné, priemyselné alebo podobné činnosti mimo svojho bydliska, návrh sa môže podať aj na súd v mieste, kde sa vykonávajú tieto činnosti s ohľadom na vyplývajúce peňažné záväzky, alebo v mieste, kde sa tieto činnosti majú vykonávať.

V súvislosti s poisťovacími udalosťami sa návrh na náhradu škody môže podať aj na súd, v ktorého obvode má miesto pobytu alebo sídlo poistená osoba, v ktorého obvode sa nachádza poistený majetok alebo v ktorého obvode došlo k poisťovnému riziku.

Výber príslušnosti na základe dohody sa považuje za neplatný, ak k nemu došlo pred vznikom práva na náhradu, hoci v súvislosti so záležitosťami, ktoré sa týkajú povinného občianskeho poistenia zodpovednosti za škodu, poškodená tretia strana môže začať priame konanie aj na súde, v ktorého obvode má táto strana trvalý pobyt alebo sídlo.

Súd v mieste trvalého alebo prechodného pobytu osoby požievajúcej ochranu rozhoduje o miestnej príslušnosti návrhov na poskytnutie ochrany fyzických osôb, v prípade ktorých je podľa Občianskeho zákonníka príslušným opatrovnícky a rodinný súd. V prípade návrhov na súhlas opatrovníckeho a rodinného súdu s uzatvorením právneho aktu (v súvislosti s nehnuteľnosťou) je príslušným súd, v ktorého obvode sa nachádza nehnuteľnosť. V tomto prípade opatrovnícky a rodinný súd, ktorý vyniesol rozsudok, poskytne jeho kópiu opatrovníckemu a rodinnému súdu v mieste trvalého alebo prechodného pobytu osoby požievajúcej ochranu.

V prípade návrhu na rozvod manželstva je príslušným okresný súd v mieste posledného spoločného bydliska manželov. Ak manželia nemajú spoločné bydlisko alebo ak sa ani jeden z nich už nezdržiava v mieste, v ktorom má miestnu príslušnosť okresný súd a v ktorom sa nachádza spoločné bydlisko, príslušným okresným súdom je ten súd, v ktorého obvode má odporca miesto pobytu. Ak odporca nežije v Rumunsku a rumunské súdy majú medzinárodnú príslušnosť, príslušným je súd v mieste pobytu navrhovateľa. Ak v Rumunsku nežije ani navrhovateľ, ani odporca, účastníci konania sa môžu dohodnúť, že návrh na rozvod manželstva podajú na ľubovoľný okresný súd v Rumunsku. Ak takáto dohoda neexistuje, návrh na rozvod manželstva sa podá na Bukureštskom okresnom súde 5. obvodu (článok 914 Občianskeho súdneho poriadku).

Návrhy na riešenie individuálnych pracovných sporov sa podávajú na tribunál v mieste pobytu alebo pracoviska navrhovateľa (článok 269 zákona č. 53/2003 – Zákonník práce).

2.2.2.2 V ktorých prípadoch si musím vybrať iný súd ako je súd v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla)?

Pravidlá upravujúce výlučnú miestnu príslušnosť sa stanovujú v článkoch 117 až 121 Občianskeho súdneho poriadku. Preto:

návrhy týkajúce sa práv k nehnuteľnosti sa podávajú iba na súd, v ktorého obvode sa nehnuteľný majetok nachádza. Ak sa nehnuteľnosť nachádza v jurisdikcii niekoľkých súdov, návrh sa podá na súd v mieste trvalého alebo prechodného pobytu odporcu, pokiaľ má pobyt v niektorej z týchto jurisdikcií, alebo ak nemá, návrh sa podá na ktorýkoľvek zo súdov, v ktorých obvode sa nehnuteľnosť nachádza. Tieto ustanovenia sa vzťahujú aj na návrhy na ochranu majetku, návrhy na vyznačenie medzí, návrhy týkajúce sa obmedzení práva k nehnuteľnosti a návrhy o súdne rozdelenie majetku v prípadoch, keď nedelený spoločný majetok nevyplýva z dedenia,

vo veciach dedičstva až do rozdelenia nedeleného spoločného majetku má súd v mieste posledného bydliska zosnulého výlučnú právomoc pri návrhoch týkajúcich sa:

platnosti alebo výkonu závetov,

dedičstva, dedičských poplatkov a poplatkov súvisiacich s možnými vzájomnými nárokmi dedičov,

návrhy odkazovníkov alebo veriteľov zosnulého proti jednému z dedičov alebo proti vykonávateľovi závetu,

pokiaľ ide o návrhy spojené so spoločnosťami, až do dokončenia konkurzného konania alebo konania na zrušenie registrácie má výlučnú právomoc súd, v ktorého obvode má spoločnosť ústredie,

pri návrhoch týkajúcich sa platobnej neschopnosti a vyrovnania s veriteľmi má výlučnú právomoc tribunál v mieste sídla dlžníka,

návrhy podané osobou vykonávajúcou živnostenskú činnosť proti spotrebiteľovi sa môžu podávať iba na súd v mieste pobytu spotrebiteľa.

2.2.2.3 Môžu sa strany dohodnúť na príslušnosti súdu, ktorý by inak nebol príslušný?

Účastníci konania môžu pred súdom uzavrieť písomnú dohodu alebo v prípade prebiehajúcich sporov ústne vyhlásiť, že veci týkajúce sa majetkových a iných práv by sa nemali prejednávať pred miestne príslušnými súdmi, pokiaľ tieto súdy nemajú výlučnú právomoc. V sporoch týkajúcich sa ochrany práv spotrebiteľa a v ďalších prípadoch stanovených v právnych predpisoch sa účastníci konania môžu dohodnúť o voľbe príslušného súdu až po vzniku práva na náhradu škody, pričom každá dohoda uzatvorená v rozpore s týmto pravidlom sa bude považovať za neplatnú (článok 126 Občianskeho súdneho poriadku).

Vedľajšie, doplnkové a sprievodné návrhy sa podávajú na súd, ktorý je príslušný konať v hlavnom návrhu, i keď sa na ne vzťahuje vecná alebo miestna príslušnosť iného súdu, okrem návrhov týkajúcich sa platobnej neschopnosti alebo vyrovnania s veriteľmi. Tieto ustanovenia sa uplatňujú aj v prípade, ak bola príslušnosť pri hlavnom návrhu určená zákonom v prospech špecializovanej sekcie alebo senátu. Ak má súd výlučnú právomoc nad jedným z účastníkov konania, jeho výlučná právomoc sa vzťahuje na všetkých účastníkov konania (článok 123 Občianskeho súdneho poriadku).

Okrem toho podľa ustanovení článku 124 Občianskeho súdneho poriadku súd, ktorý je príslušný rozhodovať o hlavnom návrhu, rozhoduje aj o obhajobe a námietkach s výnimkou obhajoby a návrhov, ktoré sú predbežnými otázkami a na ktoré sa vzťahuje výlučná právomoc iného súdu, kým prekážky v konaní prejednáva súd, na ktorom sa vyskytli.

Námietku proti celkovému nedostatku príslušnosti súdov môžu vzniesť účastníci konania alebo sudca v každej fáze konania. Námietka proti nedostatku vecnej a miestnej príslušnosti v súvislosti s verejným poriadkom sa musí podať pri prvom pojednávaní súdu prvého stupňa, na ktoré boli účastníci konania riadne predvolaní, kým námietku proti nedostatku príslušnosti spojenej so súkromným poriadkom môže podať iba odporca prostredníctvom obhajoby alebo v prípade, ak obhajoba nie je povinná, najneskôr pri prvom pojednávaní súdu prvého stupňa, na ktoré boli účastníci konania riadne predvolaní. Ak nedostatok príslušnosti nesúvisí s verejným poriadkom, účastník konania, ktorý podal návrh na súd bez príslušnosti konať, nebude môcť požiadať o vyhlásenie nedostatku príslušnosti (článok 130 nového Občianskeho súdneho poriadku).

V občianskoprávných sporoch s cezhraničným presahom vo veciach týkajúcich sa práv voľne dostupných účastníkom konania podľa rumunského práva, pokiaľ sa títo účastníci právoplatne dohodli, že rozhodovať o aktuálnych alebo možných sporoch súvisiacich s týmito právami sú príslušné rumunské sudy, rumunské sudy budú jediné sudy, ktoré sú príslušné rozhodovať v týchto veciach. Pokiaľ sa v právnych predpisoch nestanoví inak, príslušným rozhodovať o návrhu je rumunský súd, pred ktorý bol predvolaný odporca, ak sa odporca dostaví pred súd a predloží obhajobu vo veci samej bez toho, aby takisto podal námietku proti nedostatku príslušnosti najneskôr do konca fázy prešetrovania veci na súde prvého stupňa. V obidvoch uvedených prípadoch rumunský súd môže návrh zamietnuť, ak je zo všetkých okolností prípadu zrejmé, že spor nemá významnú súvislosť s Rumunskom (článok 1066 nového Občianskeho súdneho poriadku).

3 V prípade, ak sú príslušnými súdmi špecializované sudy, ako môžem zistiť, na ktorý súd sa musím obrátiť?

Pozri odpovede na otázky 1, 2, 2.1., 2.2., 2.2.2.1., 2.2.2.2.

Posledná aktualizácia: 14/06/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [\[sl\]](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzii v súčasnosti pracujeme.

Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov.

Jurisdikcia - Slovinsko

1 Mám sa obrátiť na všeobecný súd alebo na špecializovaný súd (napríklad pracovný súd)?

V Slovinsku sú miestne (*okrajna sodišča*) a okresné sudy (*okrajna sodišča*) príslušné konať v občianskoprávných sporoch v prípade prvostupňových žalôb. Majú právomoc rozhodovať o všetkých bežných občianskoprávných veciach a sporoch (priznanie náhrady, vlastnícke, rodinné spory atď.). Ďalej v texte sa rieši vymedzenie príslušnosti miestnych a okresných súdov.

Na druhej strane, iba okresné sudy sú príslušné prerokúvať prípady v oblasti obchodného práva na prvom stupni a rozhodovať o nich. Obchodné spory sú spory, v ktorých každá zo strán sporu v občianskoprávnom prípade je spoločnosť, inštitúcia (vrátane verejných inštitúcií), družstvo, štát alebo samosprávne miestne spoločenstvo. Obchodné spory sa týkajú aj právnych vzťahov medzi samostatným obchodníkom a spoločnosťou, inštitúciou (vrátane verejných inštitúcií), družstvom, štátom alebo samosprávnym miestnym spoločenstvom v súvislosti so zárobkovou činnosťou obchodníka.

Podľa zákona sú v prípade pracovných sporov príslušné konať pracovné sudy (*delovna sodišča*) a sociálne sudy (*socialna sodišča*) aj vtedy, keď sa vec týka občianskoprávneho sporu. Pracovné spory sa týkajú vzťahov medzi zamestnávateľom a zamestnancom a porušovania práv a povinností vyplývajúcich z pracovnoprávných vzťahov. Pracovné sudy sú príslušné rozhodovať o jednotlivých pracovných sporoch (spory vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov, spory týkajúce sa vlastníckych práv, ktoré súvisia s týmito vzťahmi), kolektívnych pracovných sporoch (spory, v ktorých jedna zo strán sporu je zvyčajne odborový zväz alebo iná inštitucionálna forma zastúpenia zamestnancov), sporoch týkajúcich sa zákonnosti štrajkov a sporoch týkajúcich sa práv zamestnancov na účasť na riadení obchodnej spoločnosti, ktoré sú zakotvené v slovinských právnych predpisoch. Sociálne sudy rozhodujú o právach vyplývajúcich z invalidného a dôchodkového poistenia, zdravotného poistenia a poistenia proti nezamestnanosti, ako aj o práve na rodinné a sociálne dávky. Keďže otázka príslušnosti vzniká iba po podaní žaloby alebo vznosení nároku na súde (predtým, ako súd prerokuje vec a rozhodne o nej, najskôr určí, či je príslušný konať vo veci), odporúča sa najprv sa poradiť s advokátom, aby sa zabránilo zbytočnému oneskoreniu. Súd musí vo všetkých konaniach venovať pozornosť otázke svojej príslušnosti a zabezpečiť, aby vo veci nebol príslušný konať žiadny iný orgán (napr. správny orgán). Ak súd zistí, že taký orgán existuje, mal by zamietnuť nárok žalobcu, dôsledkom čoho je zbytočná strata času a zvýšené náklady pre daného účastníka konania.

Informácie o organizácii, sídle a príslušnosti súdov je možné nájsť aj na oficiálnej webovej lokalite Najvyššieho súdu Slovinskej republiky (*Vrhovno sodišče Republike Slovenije*): <http://www.sodisce.si/>

2 V prípade, ak sú príslušnými súdmi všeobecné sudy (t. j. sudy, ktoré majú právomoc v takýchto prípadoch), ako môžem zistiť, na ktorý by som sa mal obrátiť?

Žalobu možno podať na ktoromkoľvek súde v Slovinskej republike, ale každý, kto podáva žalobu by mal venovať pozornosť vecnej príslušnosti (ktorý súd je príslušný konať o obsahu veci) a miestnej príslušnosti. Základné informácie vrátane adries všetkých miestnych a okresných súdov sú dostupné na webovej lokalite Najvyššieho súdu Slovinskej republiky: <http://www.sodisce.si/>

V Slovinsku je vecná príslušnosť na prvom stupni alebo možnosť súdu rozhodovať o konkrétnom nároku účastníka konania rozdelená medzi miestne a okresné sudy. Pri rozhodovaní o tom, ktorý súd bude rozhodovať o veci, sú rozhodujúce tieto dve kritériá: hodnota nároku (predmet sporu) a právny základ pre sporný vzťah (obsah a predmet sporu).

Platí všeobecné pravidlo, že okresný súd rozhoduje v dôležitejších sporoch, keď má predmet sporu vysokú hodnotu, keď má spor veľký význam pre život niektorého z účastníkov konania alebo keď je právne zložitý, pretože sudy sú pri rozhodovaní povinné uplatňovať zákony, ktoré sa týkajú zložitých a citlivých právnych otázok (napr. rozvodu, výživného na dieťa).

Vyššie sudy (*višja sodišča*), ktoré sú v Slovinsku štyri, rozhodujú na druhom stupni. Na takomto súde nie je možné podať žalobu priamo. Vyššie sudy rozhodujú o odvolaniach proti rozhodnutiam miestnych a okresných súdov, ako aj o sporoch týkajúcich sa príslušnosti miestnych a okresných súdov v oblasti krajiny, ktorú pokrývajú.

Najvyšší súd Slovinskej republiky je príslušný konať o odvolaniach proti rozsudkom vyšších súdov, najmä proti rozhodnutiam týkajúcim sa obnovy konania a žiadostí o ochranu zákonnosti. V prípade podania mimoriadnych opravných prostriedkov musí zúčastnenej strane pomáhať advokát. Podľa zákona môžu určité procesné úkony pred najvyšším súdom vykonávať iba kvalifikovaní právnici.

2.1 Existuje rozdiel medzi všeobecnými občianskoprávnymi súdmi vyššieho a nižšieho stupňa (napríklad okresné sudy ako sudy nižšieho stupňa a krajské sudy ako sudy vyššieho stupňa), a ak áno, ktorý z nich je príslušný v mojom prípade?

Ako je uvedené v predchádzajúcom bode, príslušnosť na prvom stupni je rozdelená medzi miestne a okresné sudy, tieto dva druhy súdov však nemajú prísne hierarchický vzťah. Príslušnosť súdov je stanovená zákonom, ale vo všeobecnosti platí, že okresné sudy zvyčajne prejednávajú veci, ktoré sú právne i skutkovo zložitejšie.

V zákone o občianskom konaní (*Zakon o pravdnem postopku, ZPP*) sa stanovuje, že miestne sudy, ktorých je v Slovinsku spolu 44, sú príslušné rozhodovať v týchto prípadoch:

majetkové nároky, ak hodnota predmetu sporu nepresahuje 20 000 EUR,

spory týkajúce sa neoprávneného vstupu na cudzí pozemok;

spory týkajúce sa vecného bremena a zaťaženia,

spory týkajúce sa nájomných vzťahov.

Miestne sudy sa zaoberajú aj vecami týkajúcimi sa právnej pomoci, v ktorých podľa zákona nie je príslušný žiadny iný súd, ako aj ďalšími vecami stanovenými zákonom.

Okresné sudy, ktorých je v Slovinsku 11, sú príslušné rozhodovať v týchto prípadoch:

majetkové nároky, ak hodnota predmetu sporu presahuje 20 000 EUR,

spory na určenie alebo zapretie otcovstva alebo materstva,

manželské spory,

spory týkajúce sa zákonnej vyživovacej povinnosti,

spory týkajúce sa ochrany a výchovy detí,

spory týkajúce sa kontaktu detí s rodičmi a ďalšími osobami, ak sa riešia spoločne so spormi týkajúcimi sa ochrany a výchovy detí,

spory týkajúce sa autorského práva, spory týkajúce sa ochrany alebo používania vynálezov a ochranných známkov alebo práva používať obchodné meno

a spory týkajúce sa pravidiel na ochranu hospodárskej súťaže,

obchodné spory,

spory vyplývajúce z konkurzného konania.

Rozhodovanie o právach duševného vlastníctva na prvom stupni patrí do výlučnej miestnej príslušnosti okresného súdu v Lublane. Okresné sudy sú príslušné aj v prípade nárokov na medzinárodnú právnu pomoc a právnu pomoc v konaniach o uznaní rozsudkov zahraničných súdov a zaoberajú sa aj ďalšími prípadmi stanovenými zákonom.

2.2 Miestna príslušnosť (je pre môj prípad príslušný súd v meste A alebo v meste B?)

Žalobu možno v zásade podať na ktoromkoľvek zo súdov prvého stupňa v Slovinsku uvedených v bodoch vyššie. Súd, na ktorom účastník konania podá žalobu, musí pred začatím rozhodovania rozhodnúť, či je príslušný vec prejednávať. Ak súd zistí, že v konkrétnom prípade nemá miestnu príslušnosť, môže vyhlásiť, že nie je príslušný, a postúpiť vec inému súdu. Môže to však urobiť iba vtedy, keď ho odporca upozorní na neexistenciu právomoci. Naopak, je povinný urobiť to vždy, keď iný súd má výlučnú miestnu príslušnosť na rozhodovanie o danej veci. Napriek tomu sa však pri určovaní miestnej príslušnosti súdov uplatňujú určité všeobecné pravidlá, aby sa zaistilo čo najnižšie náklady a aby sa vec vyriešila čo najrýchlejšie.

Zákon o občianskom konaní obsahuje pravidlo o všeobecnej a špecifickej miestnej príslušnosti, ktorá sa určuje vo vzťahu k predmetu sporu a stranám sporu. Podrobnosti sú uvedené v bodoch ďalej.

2.2.1 Základné pravidlo miestnej príslušnosti súdov

Toto pravidlo stanovuje, že v prípade žaloby podanej proti fyzickej alebo právnickej osobe sa žaloba musí podať na súde pokrývajúcom oblasť, v ktorej má odporca trvalý pobyt alebo v ktorej má právnická osoba svoje sídlo. Ak ide o vec proti fyzickej alebo právnickej osobe, ktorá nie je štátnym príslušníkom Slovinska, všeobecnú miestnu príslušnosť má súd pokrývajúci oblasť, v ktorej má fyzická osoba pobyt v Slovinsku alebo v ktorej má právnická osoba obchodné zastúpenie.

2.2.2 Výnimky zo základného pravidla

V určitých prípadoch majú podľa zákona o občianskom konaní účastníci konania možnosť podať žalobu na inom súde, teda nie na súde so všeobecnou miestnou príslušnosťou podľa uvedeného pravidla. V osobitne vymedzených prípadoch (vzhľadom na predmet alebo obsah sporu) môže účastník konania podať žalobu len na súde s výlučnou príslušnosťou rozhodnúť v predmetnej veci. V takom prípade ide o výlučnú miestnu príslušnosť.

Ak žalobca podá žalobu na súde, ktorý nemá miestnu príslušnosť, súd vydá príslušné vyhlásenie a vec postúpi inému súdu, ktorý je príslušný, kde vec pokračuje tak, ako keby sa tam začala.

2.2.2.1 V ktorých prípadoch si môžem vybrať medzi súdom v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla) a iným súdom?

Ako sa uvádza, v niektorých prípadoch môžu mať miestnu príslušnosť dva sudy súčasne. V takom prípade sa účastník konania môže rozhodnúť, na ktorom súde podá žalobu (**selektívna príslušnosť**).

Príslušnosť tohto druhu je vymedzená v článkoch 49 až 65 zákona o občianskom konaní. Ďalej sú preto uvedené iba najdôležitejšie prípady a prípady s najväčším významom pre život účastníkov konania.

V sporoch týkajúcich sa výživného na manžela nie je príslušný iba súd so všeobecnou miestnou príslušnosťou, ale aj súd pokrývajúci oblasť, v ktorej má žalobca (príjemca výživného) trvalý pobyt. Možnosť výberu súdu majú aj strany manželských sporov (rozvodové veci). V tomto prípade je príslušný súd pokrývajúci oblasť, v ktorej mali manželia posledný spoločný trvalý pobyt. V sporoch o určenie alebo zapretie otcovstva alebo materstva je príslušný aj súd pokrývajúci oblasť, v ktorej má trvalý alebo prechodný pobyt dieťa, ktoré podľa slovinských právnych predpisov môže podať žalobu. V prípade, že súd v Slovinsku je príslušný v týchto sporoch vzhľadom na to, že žalobca má trvalý pobyt v Slovinsku, má miestnu príslušnosť aj súd pokrývajúci oblasť, v ktorej má žalobca trvalý pobyt. V nezmluvných sporoch o náhradu škody (najčastejšie ide o veci týkajúce sa dopravných nehôd) je príslušný súd pokrývajúci oblasť, v ktorej došlo ku škodovej udalosti (napr. miesto dopravnej nehody), alebo súd pokrývajúci oblasť, v ktorej sa prejavili dôsledky škody, a to spolu so súdom so všeobecnou miestnou príslušnosťou. V prípade škody, ktorá vedie k smrti alebo závažnému zraneniu, je príslušný aj súd pokrývajúci oblasť, v ktorej má žalobca trvalý alebo prechodný pobyt. V sporoch vyplývajúcich zo zmluvných vzťahov medzi účastníkmi konania je príslušný aj súd pokrývajúci oblasť, ktorá bola určená ako oblasť, v ktorej sa plnia zmluvné vzťahy. Podobné pravidlo platí vo vzťahu k sporom týkajúcim sa zmienek alebo šekov (súd pokrývajúci miesto platby). Ďalšie prípady selektívnej príslušnosti sú uvedené v zákone o občianskom konaní.

2.2.2.2 V ktorých prípadoch si musím vybrať iný súd ako je súd v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla)?

V osobitných prípadoch zákon stanovuje špecifickú miestnu príslušnosť a vymedzuje konkrétny súd ako jediný súd príslušný rozhodovať o konkrétnom prípade. To sa nazýva **výlučná miestna príslušnosť** a uplatňuje sa v týchto prípadoch:

v sporoch týkajúcich sa práv v oblasti nehnuteľností, neoprávneného vstupu na cudzí pozemok a nájmu nehnuteľností má výlučnú miestnu príslušnosť súd pokrývajúci oblasť, v ktorej sa nachádza nehnuteľnosť,

v sporoch týkajúcich sa vecných práv v oblasti námorných plavidiel alebo lietadiel (a v sporoch týkajúcich sa ich nájmu) má výlučnú miestnu príslušnosť súd pokrývajúci oblasť, v ktorej sa vedie register obsahujúci dané námorné plavidlo alebo lietadlo,

v sporoch, ktoré vzniknú v priebehu súdneho alebo správneho vykonávacieho konania alebo v jeho dôsledku, a v sporoch, ktoré vzniknú v priebehu konkurzného konania alebo v súvislosti s ním, má výlučnú miestnu príslušnosť súd pokrývajúci oblasť, v ktorej sa nachádza súd vykonávajúci vykonávanie alebo konkurzné konanie.

2.2.2.3 Môžu sa strany dohodnúť na príslušnosti súdu, ktorý by inak nebol príslušný?

Slovenské právne predpisy umožňujú účastníkom konania dohodnúť sa v konkrétnom prípade na príslušnosti súdu prvého stupňa (**dohoda o miestnej príslušnosti**). Ich vzájomnou dohodou môžu účastníci konania zmeniť miestnu príslušnosť stanovenú zákonom, aj keď je potrebné zdôrazniť, že nemôžu uzavrieť dohodu o určení vecnej príslušnosti, ktorú možno stanoviť len zákonom (pozri vysvetlenie vyššie).

Účastníci konania sa môžu dohodnúť na tom, že ich prípad vypočuje súd prvého stupňa, ktorý inak nemá miestnu príslušnosť. Základnou podmienkou, ktorú účastníci konania musia splniť, je to, aby súd, na ktorom sa takto dohodnú, mal právomoc rozhodovať o obsahu prípadu alebo aby mal vecnú príslušnosť (porovnaj rozdelenie právomocí medzi miestne a okresné sudy). Dohoda nie je prípustná ani v prípade, že zákon dáva určitému súdu výlučnú miestnu príslušnosť (porovnaj predchádzajúci bod).

Dohoda medzi stranami sa musí uskutočniť písomne a musí sa týkať konkrétneho sporu alebo budúceho sporu, ktorý vyplynie alebo by mohol vyplynúť z ich osobitného právneho vzťahu. Dohodu musí žalobca priložiť k žalobe, na základe ktorej sa začne konanie pred príslušným súdom. Je potrebné zdôrazniť, že dohodu o miestnej príslušnosti nemožno uzavrieť v priebehu konania – teda vtedy, keď už bola podaná žaloba na súde bez takejto pripojenej dohody.

3 V prípade, ak sú príslušnými súdmi špecializované sudy, ako môžem zistiť, na ktorý súd sa musím obrátiť?

Slovenský súdny systém nemá osobitné sudy v oblasti občianskeho a obchodného práva (napr. špeciálne rodinné sudy na riešenie manželských sporov alebo sporov medzi rodičmi a deťmi), keďže všetky občianske spory sa riešia na miestnych a okresných súdoch alebo na ich občianskych a obchodných sekciách. Sudy majú organizované sekcie (pre občianske, rodinné, obchodné, vykonávacie, nesporové a pozostalostné konania). Vo všeobecnosti platí, že v sporoch v týchto sekciách rozhodujú a vydávajú rozsudky špecializovaní sudcovia.

Osobitné sudy existujú len pre pracovné a sociálne spory a ich právomoci a organizácia sú uvedené v úvodných poznámkach.

Súvisiace odkazy

<http://www.sodisce.si/>

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

<https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs>

<http://www.pisrs.si/Pis.web/>

Posledná aktualizácia: 24/06/2016

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Jurisdikcia - Slovensko

1 Mám sa obrátiť na všeobecný súd alebo na špecializovaný súd (napríklad pracovný súd)?

Na konanie v civilných veciach v prvom stupni je v zásade príslušný všeobecný súd, ktorým je prioritne okresný súd (§ 12 Civilného sporového poriadku - CSP), výnimočne krajský súd (§ 31 CSP). V niektorých prípadoch je potrebné obrátiť sa na špecializované sudy (pozri odpoveď na otázku č. 3)

2 V prípade, ak sú príslušnými súdmi všeobecné sudy (t. j. sudy, ktoré majú právomoc v takýchto prípadoch), ako môžem zistiť, na ktorý by som sa mal obrátiť?

Vecná príslušnosť sa všeobecne chápe ako vymedzenie pôsobnosti na riešenie vecí v prvej inštancii medzi súdmi rôzneho druhu. Ide teda o určenie, či v danej veci majú rozhodovať ako sudy prvého stupňa okresné sudy alebo sudy krajské. Na konanie v civilných veciach v prvom stupni sú prioritne príslušné okresné sudy (§ 12 CSP). V niektorých, zákonom vymedzených veciach rozhodujú ako sudy prvého stupňa, sudy krajské (§ 31 CSP). Základným kritériom na určenie právomoci súdu je povaha veci.

Konanie pred súdom prvého stupňa je základom konania pred súdmi. Každá vec musí byť prejednaná najskôr na súde prvého stupňa. Pre určenie vecne príslušného súdu sú rozhodujúce okolnosti, ktoré existujú v čase začatia konania, teda v deň, keď dôjde žaloba/návrh na súd. Zmena okolností počas konania nemá žiaden vplyv na už raz založenú vecnú príslušnosť.

Danosť vecnej príslušnosti je jednou zo základných procesných podmienok, ktorá sa týka súdu. Jej splnenie skúma súd ex officio v každom štádiu konania a na každom stupni, nie je teda potrebné vzniesť námietku vecnej nepríslušnosti. Ak sa súd domnieva, že nie je vecne príslušný, je povinný postúpiť vec inému vecne príslušnému súdu. Súd o postúpení veci vecne príslušnému súdu upovedomuje žalobcu/navrhovateľa. V prípade, že bola žaloba/návrh už doručená žalovanému/navrhovateľovi, súd je povinný o postúpení veci vecne príslušnému súdu upovedomiť aj žalovaného/navrhovateľa. Spor o vecnú príslušnosť môže nastať jedine medzi okresným a krajským súdom, keďže vecne príslušným na konanie v prvom stupni nemôže byť Najvyšší súd. Spor o vecnú príslušnosť medzi okresným a krajským súdom bude riešiť Najvyšší súd, ktorý je spoločným nadriadeným súdom na rozhodnutie o príslušnosti.

2.1 Existuje rozdiel medzi všeobecnými občianskoprávnymi súdmi vyššieho a nižšieho stupňa (napríklad okresné sudy ako sudy nižšieho stupňa a krajské sudy ako sudy vyššieho stupňa), a ak áno, ktorý z nich je príslušný v mojom prípade?

V rámci sústavy súdov Slovenskej republiky je zaužívaná trojstupňová sústava súdov, a to sústava okresných súdov, krajských súdov a Najvyššieho súdu. Na konanie v civilných veciach v prvom stupni sú prioritne príslušné okresné sudy (§ 12 CSP). V druhom stupni sú na konanie príslušné krajské sudy, teda o odvolaniach proti rozhodnutiam okresných súdov budú vždy rozhodovať krajské sudy. Výnimkou sú spory z abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach, kedy krajské sudy (Krajský súd Bratislava, Krajský súd Banská Bystrica a Krajský súd Košice) v rámci svojich obvodov, rozhodujú ako sudy prvého stupňa (§ 31 CSP).

2.2 Miestna príslušnosť (je pre môj prípad príslušný súd v meste A alebo v meste B?)

Miestna príslušnosť je upravená v Civilnom sporovom poriadku a Civilnom mimosporovom poriadku. Ustanovenia o miestnej príslušnosti určujú, ktorý zo súdov prvého stupňa, teda ktorý konkrétny súd zo všetkých vecne príslušných súdov je miestne príslušný vec prejednať a rozhodnúť. Platná právna úprava rozlišuje všeobecnú miestnu príslušnosť a osobitnú miestnu príslušnosť. Prioritné postavenie má osobitná miestna príslušnosť, podľa ktorej sa prednostne určuje miestna príslušnosť súdu. V prípade, ak príslušnosť nie je takto určená, prichádza do úvahy príslušnosť všeobecná. Miestna príslušnosť sa ďalej rozdeľuje na príslušnosť danú na výber (alternatívnu/fakultatívnu) alebo výlučnú miestnu príslušnosť. Pri miestnej príslušnosti danej na výber, si žalobca môže vybrať, či žalobu podá na všeobecnom súde žalovaného alebo na inom súde uvedenom v CSP. Pri výlučnej miestnej príslušnosti, v ktorej sú taxatívne vymedzené prípady, je miestne príslušný iný súd ako všeobecný súd žalovaného. To znamená, že sa uplatní príslušnosť súdu vždy bez ohľadu na to, či všeobecným súdom žalovaného je iný súd a bez ohľadu na možnosť v konkrétnej veci zvoliť si súd daný na výber.

2.2.1 Základné pravidlo miestnej príslušnosti súdov

Sporové veci

Podľa ustanovenia CSP je na konanie v prvom stupni miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak (§ 13 CSP).

Všeobecným súdom fyzickej osoby je súd, v ktorého obvode má fyzická osoba adresu trvalého pobytu (§ 14 CSP).

Všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla (§ 15 ods. 1 CSP). Všeobecným súdom zahraničnej právnickej osoby je súd, v ktorého obvode je v Slovenskej republike umiestnená organizačná zložka zahraničnej právnickej osoby (§ 15 ods. 2 CSP).

Ak všeobecný súd nemožno takto určiť, je všeobecným súdom súd, v ktorého obvode mala fyzická osoba alebo právnická osoba v Slovenskej republike poslednú adresu trvalého pobytu alebo adresu sídla; ak takého súdu niet, je príslušný súd, v ktorého obvode má majetok (§ 16 CSP).

Všeobecným súdom štátu je súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá uplatnené právo (§ 17 CSP).

Nesporové veci

V nesporových veciach (§ 3 CMP) je na konanie miestne príslušný súd, o ktorom to tento zákon ustanoví. Ak nie je možné miestnu príslušnosť takto určiť, je na konanie miestne príslušný súd, ktorý je všeobecným súdom navrhovateľa.

2.2.2 Výnimky zo základného pravidla

2.2.2.1 V ktorých prípadoch si môžem vybrať medzi súdom v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla) a iným súdom?

Alternatívna príslušnosť (príslušnosť daná na výber) vyjadruje právo žalobcu, zvoliť si namiesto všeobecného súdu žalovaného, súd príslušný podľa § 19 CSP. Popri všeobecnom súde žalovaného je teda na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode:

- a) má žalovaný miesto výkonu práce podľa pracovnej zmluvy,
- b) nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody,
- c) je umiestnená organizačná zložka právnickej osoby, ktorá je žalovaným, ak sa spor týka tejto zložky,
- d) má adresu trvalého pobytu žalobca, ktorý je spotrebiteľom, ak ide o spotrebiteľský spor alebo o konanie v sporoch týkajúcich sa spotrebiteľského rozhodcovského konania,
- e) má adresu trvalého pobytu, adresu sídla, alebo ak ide o zahraničnú právnickú osobu organizačnú zložku žalobca, ak ide o antidiskriminačný spor.

2.2.2.2 V ktorých prípadoch si musím vybrať iný súd ako je súd v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla)?

Výlučná príslušnosť v **sporových veciach** znamená povinnosť žalobcu zvoliť si namiesto všeobecného súdu žalovaného, súd príslušný podľa § 20 CSP. To znamená, že na konanie bude miestne príslušný súd:

- a) v ktorého obvode je nehnuteľnosť, ak sa spor týka vecného práva k nej,
- b) v ktorého obvode prebieha konanie o dedičstve, ak ide o spor v súvislosti s konaním o dedičstve,
- c) na ktorom prebieha exekučné konanie, ak ide o spor vyvolaný osobitnou povahou tohto konania,
- d) na ktorom prebieha konkurzné konanie alebo reštrukturalizačné konanie, ak ide o spor vyvolaný osobitnou povahou týchto konaní, okrem sporov o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov,
- e) v ktorého obvode sa nachádza miesto rozhodcovského konania, ak ide o konanie v sporoch týkajúcich sa rozhodcovského konania okrem spotrebiteľského rozhodcovského konania; ak sa miesto rozhodcovského konania nenachádza na území Slovenskej republiky, na konanie je príslušný súd, v ktorého obvode má žalovaný adresu trvalého pobytu, adresu sídla alebo organizačnú zložku, ak ide o zahraničnú právnickú osobu; ak žalovaný nemá v Slovenskej republike adresu trvalého pobytu, adresu sídla alebo organizačnú zložku, ak ide o zahraničnú právnickú osobu, na konanie je príslušný súd, v ktorého obvode má žalobca adresu trvalého pobytu, adresu sídla alebo organizačnú zložku, ak ide o zahraničnú právnickú osobu.

Výlučná príslušnosť v **nesporových veciach** znamená, že namiesto všeobecného súdu je príslušný súd:

Na konanie o **rozvod manželstva** je miestne príslušný súd, v ktorého obvode mali manželia posledné spoločné bydlisko, ak v obvode tohto súdu má bydlisko aspoň jeden z nich. Inak je miestne príslušný všeobecný súd toho manžela, ktorý návrh nepodal. Ak takto príslušnosť súdu nemožno určiť, je príslušný všeobecný súd navrhovateľa (§ 92 CMP).

Na konanie o **určenie neplatnosti** alebo o určenie **neexistencie manželstva** je miestne príslušný súd, v ktorého obvode mali manželia posledné spoločné bydlisko, ak v obvode tohto súdu má bydlisko aspoň jeden z nich. Inak je miestne príslušný všeobecný súd toho manžela, ktorý návrh nepodal. Ak takto príslušnosť súdu nemožno určiť, je príslušný všeobecný súd jedného z manželov (§ 101 CMP).

Na konanie vo veciach **starostlivosti súdu o maloletých** je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má maloletý v čase začatia konania bydlisko určené dohodou rodičov alebo iným zákonným spôsobom (§ 112 ods. 1 CMP).

Na konanie vo veciach **osvojenia** je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má dieťa v čase začatia konania bydlisko určené dohodou rodičov alebo iným zákonným spôsobom. Ak takého súdu niet, je na konanie príslušný súd, v ktorého obvode sa dieťa zdržuje (§ 136 CMP).

Na konanie o **spôsobilosti na právne úkony** je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má bydlisko ten, o koho spôsobilosti sa koná (§ 232 CMP).

Na konanie o **prípustnosti prevzatia a držania v zdravotníckom zariadení** je miestne príslušný súd, v ktorého obvode je toto zdravotnícke zariadenie (§ 252 CMP).

Na konanie o **ustanovení opatrovníka** je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má fyzická osoba bydlisko; ak takýto súd nie je, súd, v ktorého obvode má fyzická osoba majetok (§ 273 CMP).

Na konanie o **vyhlásenie za mŕtveho** je miestne príslušný všeobecný súd toho, kto má byť vyhlásený za mŕtveho (§ 220 CMP).

Na konanie o **dedičstve** je miestne príslušný súd, v ktorého obvode

- a) mal poručiteľ v čase smrti adresu trvalého pobytu,
- b) sa nachádza majetok poručiteľa, ak nie je daná príslušnosť podľa písmena a),
- c) poručiteľ zomrel, ak nie je daná príslušnosť podľa písmena a) alebo písmena b) (§ 158 CMP).

Na dodatočné konanie o dedičstve je miestne príslušný súd, na ktorom bolo konanie o dedičstve skončené (§ 159 CMP).

Ak je v súvislosti s konaním o dedičstve potrebné schváliť právny úkon maloletého dediča súdom, je na schválenie právneho úkonu príslušný súd konajúci o dedičstve (§ 160 ods. 1 CMP).

Na konanie vo veciach **notárskych úschov** je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má sídlo notár, ktorý má peniaze, veci alebo cenné papiere v úschove (§ 334 CMP).

Na konanie o **umorenie cenného papiera vystaveného bankou alebo pobočkou zahraničnej banky** je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má banka alebo pobočka zahraničnej banky adresu sídla. Inak je na konanie o umorenie listiny miestne príslušný všeobecný súd navrhovateľa. Ak navrhovateľ nemá v Slovenskej republike všeobecný súd, je miestne príslušný súd, v ktorého obvode je platobné miesto (§ 311 CMP).

2.2.2.3 Môžu sa strany dohodnúť na príslušnosti súdu, ktorý by inak nebol príslušný?

Nie.

3 V prípade, ak sú príslušnými súdmi špecializované súdy, ako môžem zistiť, na ktorý súd sa musím obrátiť?

Príslušnosť špecializovaných súdov je upravená v § 22 – 33 CMP, konkrétne ide o špecializované súdy príslušné pre:

- a) zmenkové a šekové spory,
- b) pracovnoprávne spory,
- c) konkurzné a reštrukturalizačné konanie
- d) spory z priemyselného vlastníctva,
- e) spory z nekalého súťažného konania a v autorskoprávnych sporoch,
- f) spory z hospodárskej súťaže,

- g) spory týkajúce sa rozhodcovského konania,
- h) spory z burzových obchodov,
- i) spory určenia neplatnosti zmluvy, koncesnej zmluvy na práce alebo rámcovej dohody,
- j) spory z abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach,
- k) spory o náhradu jadrovej škody
- l) veci ochranného opatrenia v občianskych veciach, ktoré bolo nariadené v inom členskom štáte EÚ

Posledná aktualizácia: 14/01/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Jurisdikcia - Fínsko

1 Mám sa obrátiť na všeobecný súd alebo na špecializovaný súd (napríklad pracovný súd)?

Vo Fínsku sa občianskoprávnymi žalobami zaoberajú všeobecné súdy. Osobitné súdy sú spravidla buď odvolacie súdy, alebo súdy, ktoré prejednávajú iné veci ako žaloby individuálnych občanov.

2 V prípade, ak sú príslušnými súdmi všeobecné súdy (t. j. súdy, ktoré majú právomoc v takýchto prípadoch), ako môžem zistiť, na ktorý by som sa mal obrátiť?

2.1 Existuje rozdiel medzi všeobecnými občianskoprávnymi súdmi vyššieho a nižšieho stupňa (napríklad okresné súdy ako súdy nižšieho stupňa a krajské súdy ako súdy vyššieho stupňa), a ak áno, ktorý z nich je príslušný v mojom prípade?

Všeobecný prvostupňový súd pre občianskoprávne žaloby vo Fínsku je okresný súd (*käräjäoikeus*). Odvolaniami sa zaoberá odvolací súd (*hovioikeus*).

2.2 Miestna príslušnosť (je pre môj prípad príslušný súd v meste A alebo v meste B?)

2.2.1 Základné pravidlo miestnej príslušnosti súdov

Hlavným pravidlom je, že žaloby sa podávajú na všeobecný prvostupňový súd v mieste bydliska žalovaného. Platí to aj v situáciách, keď žalovaný je právnická osoba. Iba malá časť žalôb sa prejednáva inde.

2.2.2 Výnimky zo základného pravidla

2.2.2.1 V ktorých prípadoch si môžem vybrať medzi súdom v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla) a iným súdom?

Možné to je v týchto prípadoch:

Žaloby týkajúce sa rozvodu, ukončenia spoluzití alebo platnosti manželstva, alebo rozdelenia majetku za iných okolností ako po smrti manžela možno podať na prvostupňový súd v súdnom okrese, v ktorom má bydlisko alebo domicil jeden z manželov.

Žaloby týkajúce sa činnosti pobočky, oddelenia, obchodného zastúpenia alebo iného miesta, v ktorom právnická osoba vykonáva svoju podnikateľskú činnosť, alebo činnosti miesta podnikania živnostníka, ak táto právnická osoba alebo živnostník je žalovaný, možno podať aj na prvostupňový súd v súdnom okrese, v ktorom sa nachádza príslušné miesto podnikania.

Návrh spotrebiteľa na priznanie nároku voči obchodníkovi na základe právnych predpisov o ochrane spotrebiteľov môže prejsť aj prvostupňový súd v súdnom okrese, v ktorom má bydlisko alebo domicil príslušný spotrebiteľ.

Trhový súd (*markkinaoikeus*) pôsobí ako prvostupňový súd pre spory, návrhy a sťažnosti týkajúce sa priemyselných práv a autorských práv.

Žaloby týkajúce sa pracovných zmlúv možno podať aj na prvostupňový súd v súdnom okrese, v ktorom sa zvyčajne vykonáva práca upravená v príslušnej zmluve. Ak sa práca zvyčajne nevykonáva v jednom súdnom okrese, žalobu zamestnanca proti zamestnávateľovi môže prejsť aj prvostupňový súd v súdnom okrese, v ktorom má zamestnávateľ svoje miesto podnikania.

Žaloby týkajúce sa náhrady škôd na inom ako zmluvnom základe možno podať aj na prvostupňový súd v súdnom okrese, v ktorom došlo k nedbanlivosti, na základe ktorej vznikol nárok, alebo v ktorom vznikla výsledná škoda. Uvedené druhy žalôb možno podať aj na prvostupňový súd v súdnom okrese, v ktorom má žalobca svoje bydlisko alebo domicil, ak nárok vychádza zo zákona o povinnom poistení motorových vozidiel (*liikennevakuutuslaki*), zákona o úrazoch pacientov (*potilasvahinkolaki*), zákona o zodpovednosti za výrobky (*tuotevastuulaki*), zákona o poistení škôd na životnom prostredí (*laki ympäristövahinkovakuutuksesta*) alebo zákona o zodpovednosti v železničnej doprave (*raideliikennevastuulaki*).

Žaloby týkajúce sa nehnuteľností možno podať aj na prvostupňový súd v súdnom okrese, v ktorom sa nachádza nehnuteľnosť.

Žaloby týkajúce sa výživného možno podať aj na prvostupňový súd v súdnom okrese, v ktorom má žalobca alebo príjemca výživného bydlisko.

V medzinárodných prípadoch sa môžu uplatňovať pravidlá o príslušnosti stanovené v právnych predpisoch EÚ alebo medzinárodných zmluvách.

2.2.2.2 V ktorých prípadoch si musím vybrať iný súd ako je súd v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla)?

Príslušným súdom nebude vždy súd v mieste bydliska žalovaného. Napríklad:

Žaloby týkajúce sa určenia otcovstva sa musia podať na prvostupňový súd v súdnom okrese, v ktorom má bydlisko alebo domicil matka alebo dieťa. Žaloby týkajúce sa vzdania sa otcovstva sa musia podať na prvostupňový súd v súdnom okrese, v ktorom má bydlisko dieťa.

Žaloby týkajúce sa starostlivosti o dieťa a práva na prístup sa musia podať na prvostupňový súd v súdnom okrese, v ktorom má bydlisko dieťa.

Žaloby týkajúce sa výkonu príkazov v súvislosti so starostlivosťou a právom na prístup sa musia podať na prvostupňový súd v súdnom okrese, v ktorom má bydlisko dieťa alebo žalovaný alebo v ktorom má jeden z nich prechodný pobyt.

Žaloby týkajúce sa určenia poručníkov alebo ukončenia poručníctva, alebo obmedzenia právnej spôsobilosti alebo zrušenia či zmien týchto obmedzení sa musia podať na prvostupňový súd v okrese, v ktorom má bydlisko osoba, ktorej právna spôsobilosť sa obmedzuje.

Žaloby týkajúce sa potvrdenia osvojenia sa musia podať na prvostupňový súd v súdnom okrese, v ktorom má bydlisko alebo domicil osvojiteľ.

Žaloby týkajúce sa dedičstva a dedeného majetku sa musia podať na prvostupňový súd v súdnom okrese, v ktorom mal bydlisko alebo domicil zosnulý.

2.2.2.3 Môžu sa strany dohodnúť na príslušnosti súdu, ktorý by inak nebol príslušný?

V občianskoprávných žalobách (ale nie v nesporových konaniach) si účastníci konania môžu za určitých podmienok zvoliť iný súd než normálne príslušný súd (prvostupňový súd).

Právo spotrebiteľov, zamestnancov alebo osôb, ktoré si nárokuje alebo dostávajú výživné, podať žalobu na súde uvedenom v súdnom poriadku (*oikeudenkäymiskaari*) nemožno obmedziť dohodami o určení príslušnosti s výnimkou v prípadoch, keď sa taká dohoda uzavrie po vzniku sporu.

Dohody o určení príslušnosti musia byť písomné a môžu byť obmedzené na konkrétny spor alebo sa môžu týkať všetkých následných sporov, ktoré vyplynú z osobitného právneho vzťahu.

3 V prípade, ak sú príslušnými súdmi špecializované súdy, ako môžem zistiť, na ktorý súd sa musím obrátiť?

Trhový súd pôsobí ako prvostupňový súd pre spory, návrhy a sťažnosti týkajúce sa priemyselných práv a autorských práv. Systém osobitných súdov sa inak vo Fínsku využíva v súdnych konaniach len za výnimočných okolností.

Odkazy

Fínske súdy

Posledná aktualizácia: 02/03/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Jurisdikcia - Švédsko

1 Mám sa obrátiť na všeobecný súd alebo na špecializovaný súd (napríklad pracovný súd)?

Spory v rámci občianskeho práva sa zvyčajne prerokávajú na všeobecnom súde. Vec sa musí predložiť okresnému súdu (tingsrätt) s príslušnou právomocou. Na prerokovanie určitých druhov občianskoprávných vecí slúžia dva špeciálne súdy, a to pracovný súd (*Arbetsdomstolen*) a súd pre hospodársku súťaž (*Marknadsdomstolen*). Osobitnými druhmi vecí sa zaoberajú aj niektoré okresné súdy. Informácie o právomoci týchto súdov môžete nájsť v [otázke č. 3 nižšie](#). Ďalšie informácie o všeobecných súdoch môžete nájsť [tu](#) a o špeciálnych súdoch [tu](#).

Niektoré spory v rámci občianskeho práva prerokávajú orgány, ktoré nie sú súdmi. Orgány presadzovania práva môžu prostredníctvom zjednodušeného postupu v skrátanom konaní požadovať od účastníka uhradenie platby alebo vykonanie iných krokov. Rozhodnutia orgánov môžu byť napadnuté na okresnom súde. Niektoré spory týkajúce sa prenájmov alebo nájmov sa prerokávajú na tribunáloch pre prenájom (*hyresnämnder*) alebo tribunáloch pre nájom (*arrendenämnder*).

2 V prípade, ak sú príslušnými súdmi všeobecné súdy (t. j. súdy, ktoré majú právomoc v takýchto prípadoch), ako môžem zistiť, na ktorý by som sa mal obrátiť?

2.1 Existuje rozdiel medzi všeobecnými občianskoprávnymi súdmi vyššieho a nižšieho stupňa (napríklad okresné súdy ako súdy nižšieho stupňa a krajské súdy ako súdy vyššieho stupňa), a ak áno, ktorý z nich je príslušný v mojom prípade?

Prakticky všetky občianskoprávne veci sa predkladajú súdu najnižšieho stupňa, čiže okresnému súdu (*tingsrätt*).

2.2 Miestna príslušnosť (je pre môj prípad príslušný súd v meste A alebo v meste B?)

2.2.1 Základné pravidlo miestnej príslušnosti súdov

Vo všeobecnosti platí, že vec sa musí predložiť v mieste pobytu odporcu. Za miesto pobytu fyzickej osoby sa považuje miesto, v ktorom je príslušná osoba zapísaná v registri obyvateľstva. Informáciu o mieste zápisu príslušnej osoby do registra obyvateľstva môže poskytnúť švédsky daňový úrad (*Skatteverket*) (tel.: +46 (0)8 56 48 51 60). Za miesto pobytu právnickej osoby sa považuje miesto jej sídla.

Vec je možné švédskemu súdu predložiť aj vtedy, ak osoba nežije vo Švédsku. Ak odporca nemá žiadny pobyt, vec môže byť predložená v mieste, kde sa zdržiava, a v niektorých prípadoch v mieste, kde žil alebo sa zdržiaval naposledy. V niektorých občianskoprávných sporoch môže byť vec predložená vo Švédsku aj vtedy, ak má odporca pobyt v zahraničí. Ak má vo Švédsku majetok alebo vo Švédsku uzavrel zmluvu, môže to mať na určenie právomoci podstatný vplyv.

Pri medzinárodných veciach si treba pamätať, že švédske ustanovenia o právomoci súdov platia len tam, kde platí švédska právomoc. Vo väčšine prípadov platí švédska právomoc, ak má švédsky súd právomoc podľa vnútroštátnych ustanovení o právomoci súdov. V tejto súvislosti je tiež potrebné zohľadniť všetky platné medzinárodné dohody. Z nich sú pre Švédsko najdôležitejšie nariadenie Brusel I, Bruselský dohovor a Lugánsky dohovor, ktorými sa riadi právomoc súdov, ak má odporca pobyt v štáte viazanom týmto nariadením alebo dohovormi. Konkrétne sa v nich zdôrazňuje aj to, že odôvodnenie právomoci súdov pri predložení prípadu vo veci platobnej povinnosti miestom, v ktorom má obvinený majetok, sa nesmie uplatňovať na osobu s pobytom v členskom štáte alebo štáte, ktorý je zmluvnou stranou dohovoru.

2.2.2 Výnimky zo základného pravidla

2.2.2.1 V ktorých prípadoch si môžem vybrať medzi súdom v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla) a iným súdom?

Na určenie právomoci existuje množstvo pravidiel, pričom vec možno predložiť aj inému súdu, než je súd v mieste, kde odporca žije. Niektoré medzinárodné dohody obsahujú aj pravidlá o konflikte právomocí. Patria sem napríklad nariadenie Brusel I a Bruselský a Lugánsky dohovor.

Najdôležitejšie švédske pravidlá o konflikte právomocí sú tieto:

Každý, kto utrpel škodu, môže vec predložiť v mieste, kde došlo k činu, ktorý zakladá nárok na náhradu škody, alebo v mieste, kde sa škoda vyskytla. V zásade sa toto ustanovenie nevzťahuje na prípad porušenia zmluvy. Nárok na náhradu škody vzniknutej v dôsledku trestného činu možno predložiť v súvislosti so stíhaním trestného činu.

V prípade spotrebiteľských vecí týkajúcich sa malých súm môžu spotrebiteľia podať žalobu na obchodníka na svojom súde.

Veci týkajúce sa platobnej povinnosti podľa zmluvy sa môžu v niektorých prípadoch predložiť v mieste uzavretia zmluvy. Vo švédskom práve však, na druhej strane, neexistuje žiadne ustanovenie, ktorým by sa právomoc prenášala na súd v mieste vykonávania zmluvy.

Vec voči obchodníkovi, v ktorej ide o spor v súvislosti s predmetom podnikania, sa môže v niektorých prípadoch predložiť v mieste podnikania.

Žaloby týkajúce sa starostlivosti o dieťa, práv na bývanie a práv na styk s dieťaťom sa zvyčajne prerokávajú v mieste pobytu dieťaťa (pozri tiež časť o rodičovských právach a povinnostiach – Švédsko).

Veci, v ktorých ide o výživné na dieťa, sa zvyčajne predkladajú súdu v mieste pobytu obvineného, ale konaniami vo veci určenia otcovstva, manželskými vecami a vecami týkajúcimi sa rodičovských práv a povinností (starostlivosť o deti, bývanie detí) sa zaoberajú aj iné súdy.

2.2.2.2 V ktorých prípadoch si musím vybrať iný súd ako je súd v mieste bydliska odporcu (súd určený uplatnením základného pravidla)?

Švédske právo obsahuje mnohé pravidlá o výlučnej právomoci, podľa ktorých sa vec musí predložiť konkrétnemu súdu. Niektoré medzinárodné dohody obsahujú aj pravidlá o výlučných právomociach. Patria sem napríklad nariadenie Brusel I a Bruselský a Lugánsky dohovor. Ak sa vec, na ktorú sa vzťahujú tieto pravidlá, predloží inému súdu, než je súd s výlučnou právomocou, nemôže ju prerokovať.

Najdôležitejšie švédske pravidlá o výlučnej právomoci sú tieto:

Väčšina sporov v rámci majetkového práva sa musí prerokovať na súde v mieste, kde sa majetok nachádza.

Niektoré spory týkajúce sa majetku sa musia prerokovať na majetkovom súde (*fastighetsdomstol*) alebo na tribunáli pre prenájom či tribunáli pre nájom (*hyresnämnd* alebo *arrendenämnd*). Opäť to závisí od toho, kde sa majetok nachádza.

Veci týkajúce sa dedičského práva musí prerokovať súd v mieste, kde zosnulá osoba žila.

Spory týkajúce sa manželstva a rozdelenia majetku medzi manželov musí prerokovať súd v mieste, kde žije jeden z účastníkov.

Ak sa musí spor prerokovať na pracovnom súde (*Arbetsdomstolen*) alebo súde pre hospodársku súťaž (*Marknadsdomstolen*), vec sa nemôže predložiť všeobecnému súdu v mieste pobytu obvineného.

Pre väčšinu sporov týkajúcich sa environmentálneho práva, námorného práva a práva duševného vlastníctva existujú osobitné pravidlá, ktorými sa právomoc prenáša iba na jediný súd.

Výlučnú právomoc prerokovať niektoré návrhy týkajúce sa presadzovania rozhodnutí cudzích súdov má odvolací súd vo Svea (Svea hovrätt).

2.2.2.3 Môžu sa strany dohodnúť na príslušnosti súdu, ktorý by inak nebol príslušný?

Účastníci môžu uzatvoriť dohodu, na základe ktorej sa spor môže alebo musí prerokúvať na určitom súde. Nazýva sa dohoda o rozšírení právomoci a musí mať písomnú podobu. Podľa tejto dohody môže mať jeden súd výlučnú právomoc. Tiež je možné dohodnúť sa na tom, že právomoc bude mať iný súd než súd určený podľa bežných pravidiel. Účastníci tiež môžu priznať právomoc viac než jednému súde.

V zásade platí, že súd určený účastníkmi ako príslušný je povinný predložený prípad prijať. Neplatí to však v prípade, ak je dohoda v rozpore s niektorým pravidlom týkajúcim sa výlučnej právomoci. Ak niektorý z účastníkov vyhlási, že dohoda o rozšírení právomoci je neplatná, súd musí toto tvrdenie preskúmať, pričom môže dospieť k záveru, že nemusí mať právomoc.

Súd, ktorý by inak právomoc nemal, môže mať právomoc vtedy, ak odporca nevyhlási, že vec sa prerokúva na nesprávnom súde (nazýva sa to „implicitná voľba“). To však neplatí, ak sa na túto vec vzťahujú pravidlá o výlučnej právomoci. Túto otázku musí zvážiť súd. Súd však nebude automaticky skúmať, či sa vec predložila v rozpore s hlavným pravidlom, pravidlami o konflikte právomocí alebo dohodou o rozšírení právomoci. Akékoľvek tvrdenie, že súd nemá právomoc, sa musí predniesť pri prvom vyhlásení účastníkov v danej veci. Ak však odporca žiadne vyhlásenie neprednesie a súd musí vyniesť rozsudok pre zmeškanie, súd musí preskúmať, či má právomoc.

3 V prípade, ak sú príslušnými súdmi špecializované súdy, ako môžem zistiť, na ktorý súd sa musím obrátiť?

Občianskoprávnymi spormi sa zaoberajú dva špeciálne súdy, a to pracovný súd (Arbetsdomstolen) a súd pre hospodársku súťaž (Marknadsdomstolen).

Pracovný súd prerokúva spory týkajúce sa pracovnoprávných vzťahov, t. j. spory týkajúce sa vzťahu medzi zamestnávateľom a zamestnancom. Súd pre hospodársku súťaž prerokúva veci týkajúce sa práva v oblasti hospodárskej súťaže a marketingu.

Konkrétne druhy občianskoprávných vecí prerokávajú niektoré okresné súdy (tingsrätter). Päť švédskych okresných súdov je aj pozemkovými a environmentálnymi súdmi (mark- och miljödomstolar). Tieto súdy sa zaoberajú vecami v rámci zákonníka o životnom prostredí (miljöbalken) a vecami týkajúcimi sa vyvlastnenia a rozdeľovania pozemkov. O námorných veciach rokuje sedem okresných súdov, ktoré sú súdmi námorného práva (sjörrättsdomstolar). Na spory týkajúce sa práva duševného vlastníctva, a najmä tie, v ktorých ide o patenty, sa vzťahujú osobitné pravidlá, podľa ktorých má výlučnú právomoc štokholmský okresný súd (Stockholms tingsrätt).

Posledná aktualizácia: 03/11/2014

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.